

Mbεε Bhaadal ε Luk Luk Mekpa me mεkεn

Tyε wat ne Matye, Luk baazodu tō ekwyala bε ε, εzel ε wat ne Malak.

Zaŋ Nduuel-bot nazyε é zεkoobal Yezu ze. Zaŋ eeduu Yezu Zεeb. Bhii tak, Satan naawa Yezu é mεbhowal. Yezu nadi é mot kyee dik Ghalile, pε nyε nakan elyo ne etsik ε membel ε.

Yε εpekaada dāa Yezu nazεdus Ghalile tō pε ghaada Yeluzalem ε. Yε εpekaada dōo ne etεp djas Yezu nasa dwoo nyε nagom ε, ne dāa nyε nabyet tō tō gwoo ε. Zεbela náá, Luk naabaabil bεdhiiti etεp ee Malak nadi áákwyal ε.

Luk nakan εkaada ε dāa nyε nasa zii é εsεεga, etεp εgu εnyɔεpe etεp djas Yezu nasa é ne etεp ee nyε nalii ε. Tin, nyε nakaada bεtε ne etεp dum ne εbyel ε Zaŋ Nduuel-bot, zεnɔɔ yε Yezu. Nyε nakaada é dāa fofop ε Gheŋ nalyaal Zakali ne Maali nyel ε, dāa ye nadhaa é sok Elisabet ne Maali nabya ε, dāa Maali, Zakali zεnɔɔ Simeyɔŋ naduwal Zεeb ne djeeb ε, dāa Yezu nalik tō Ndjaa-ebuwa nyε dinaa dhɔma ε (1–3).

Ye baakaada é, εtó ε Yezu pε Yeluzalem. Tō εlanjel elak, Luk nakaada kana dhiiti mot na mbεε lyem del ε Samali, kana mot ekum, kana mɔn nawo o. Zεnɔɔ bεdhiiti etεp, tyee yε Maat ne Maali, bot ε namyaal náá, Yezu sulal pε daa lɔɔ o (10.35–15.32).

Tō etεp bak djas, Luk nadi ekwyel elyaal ε ghwyil ne mεbwala ε Yezu. Nyε baalyaal ε náá, Yezu nadus é pε daa Zεeb, ne tsεetse náá, nyε é mot mbyak

Yisalaεl, nyε nazyε é étεp bot ε membyak djas. Nyε baakwyel elyaal ε, dáa Zεεb di ekwyel bot ε di ebeeaa é mis toto o. Ye é mot dáa Elisabet, mot nadi kwyiid moma o, bεbaalel ε etaa, ne bεdhiiti bot ε lög tak.

Luk nakwyel ε egoal Mbεε Bhaadal pε daa bot ε di àābe bot ε mbyak eYuda o. Ko εsu ε tak ε di náá, tó bεmekana mená mε Mbεε Bhaadal di ekwyala ε, ye Luk ne koa ne bεlanjel ε membyak djas. Nyε nakwyal deenek é, étεp bε neegu εsuk ε duma ε Yezu, bε neemyaal náá, nyε é Metsik-bot étεp bot ε bεs djas.

Mεkana mε tak kaada ε etεp bak:

Elanjet 1.1-4: εsuk ε ekwyala bak

Melanjet 1.5—2.52: εbyel ε Zaŋ Nduuel-bot ne yε Yezu, zεnəo edhəma bəo

Elanjet 3.1-20: Mesa ε Zaŋ Nduuel-bot

Melanjet 3.21—4.13: Eduwa Yezu naduwa Zεεb ε, ne mεbhōwal mε

Melanjet 4.14—9.50: Mesa ε Yezu pε Ghalile

Melanjet 9.51—19.27: Yezu eedus pε Ghalile tó pε Yeluzalem

Melanjet 19.28—23.56: Yenga mεsik ε Yezu pε Yeluzalem, mezuk mε ne εsyee ε lε

Elanjet 24.1-53: Yezu eegom, nyε eelyaal nyel ne bot, nyε eebyet tó gwoo.

Luk εpelyaal εsuk ε ekwyala bε

¹ Boo-mot Teofil, dáa ye nabε náá, bot εbuεpe naakwyel εkaada tó mεkana etεp ee nadhaa pak'ena ε,

² nε dáa bot ε nabee nε mis mω met tyee etεp bak djas nadi esael nakaadaa bis é mεkεn ε. Bot ε tak nabε é, be moo bot ε mesa ε Zεεb.

³ Bhii mε nazedu etεp tak kεkum pε mesuk mε tak ε, mε é booke náá, ye goka é náá, mam pe, mε kaada wɔ etεp bak djas tɔ ekwyala, wɔy kukuma Teofil.

⁴ Mε sa deenek é, étεp wɔ neegu etsεεtse e melyo mε wɔ nabela ε.

Fofop ngøt εpelεε bhaadal dum nε εbyel ε Zan Nduuel-bot

⁵ E ghεŋ Elood nadi mεkoozi kɔ Yude ε, ye nabε é nε dhiiti ghaar-Zεεb, din ε le nabε é Zakali. Nyε nadi é ngøt tɔ sama edhuu ε beghaa-Zεεb nadi tɔ lɔog ε Abiya o. Myεl nabε é dha ε boo ghaar-Zεεb Alən. Din ε le nabε é Elizabet.

⁶ Bɔɔ djas bεbá nadi é bot ε epiki é mis ε Zεεb. Be nadi eduwal nε εkε tyee etsi nε metiŋ ε Gher di elεε ε enyɔepe.

⁷ Saabegøs kabε é náá, be nabε é ààbe nε mɔn. Elizabet nabε é kwyiid moma, nyε nabε é ààbe nε ghwyil εbya etεe náá, bɔɔ djas nabε é, be moo bεtøabot.

⁸ Dhiiti dwoo, Zakali nadi esa mesa mε yii ghaar-Zεεb tɔ Ndjaa-ebuwa, etεe náá, ye nabε é yɔbɔ lɔog ε nadi tɔ mesa é dwoo tak.

⁹ Be eezεsa dhiiti εgwyeeeg tɔ εzel ε lɔo, dáa eboo beghaa-Zεεb nadi ezezyε nε esa sok ε étεp be neeséε mot aani, tɔ kεdik bεmul na mbεε mεnuub tɔ Di na Dεε ε Gher ε. Zakali é naséεaa dwoo tak étεp εkεdik menanas.

¹⁰ Edhuu ε bot djas naleelik ε pε kel edjaala é εwala ε menanas na mbεε mεnuub nadi edikaa tɔ Di na Dεε ε.

11 Tin, dhiiti fofop ngot ε Gheŋ zokazetuula Zakali «zaka». Fofop tak eezetyaa tetel pε mbø eghenj mesa ebuwa di edikaa bemenanas ε.

12 Dáa Zakali nabee nyε é, ye nabε é bwoo nε bεbebwol naamet nyε elyelεpe.

13 E di'enek, fofop eezεke nε ne náá: «Nàdi nε bwoo Zakali, etεε náá, Zεeb eegwak mendjaala mø! Elizabet mwalø é waabela εbum. Nyε waabya wø møn møo motom. Wø aaget møn tak ε Zaŋ.

14 Wø aadi é tø boo mëmyaala. Tin, bot εbuεpe é waamyaala dum nε εbyel ε lε.

15 Etεε náá, nyε aadi é boo-mot é mis ε Gheŋ. Nyε aanàdε mënyok mε vin, ààdε døo nε kwaambi bεdhiiti mënyok mε di edje elangi ε. Sisim na Dεε é waalwood tø le nyε dinaa tø mø nyεeg.

16 Nyε waasa náá, bøn Yisalaεl εbuεpe bulu zedum korj nε Gheŋ Zεeb'øo.

17 Tin, nyε waake sok bhwoob ε Gheŋ nε sisim nε eghenj ε ngoolel-mækpa ε Zεeb Eli, étep nyε neebulal εgwakel pak bεsεeg nε bøn bøo. Nε εbaasa náá, bot ε di elyel elo o swoola mεfulu étep be needi bot ε etsoŋ nε epiki.»

18 Tin, Zakali eezεke nε fofop náá: «Mam aagu náá, etεp ee wø di eleε ε, ye é tsεetse dáa? Etεε náá, mε moo é tøa-mot. Mwalam pe moo é yε sil-moma.»

19 E di'enek, fofop é boozεbøøza nε ne náá: «Din ε lam é Ghabhiliel. Ye é mam é dyeebadi sok bhwoob ε Zεeb étep elwomel be. Nyε lwom mε ε, mε zelii nε nø, mε zelεε wø mbεε bhaadal'enek.

20 Deeneek, wø ààpamyaal etεp ee mε lee wø ε, sonok be náá, etεp tak ε waasέε é εwala ε Zεeb zekoobal ε. Etεp tak é di náá, wø aadi é bubu.

Wə aanākwaabaalii, kana dwoo mos kækum dwoo eseséé binek djas aasael ε.»

21 E di'enek, bot ε nazyε mendjaala ɔ nadi ebwood Zakali, bɔɔ edjoka dáa nyε nadi ebɔya tɔ sum Di na Dεε ε Zεεb.

22 Tin, dáa nyε nakawyis ε, nyε nabε é, nyε moo ààkabe ne tyee nyε kalii ne nɔɔ. Tin, bot eezεgek náá, nyε eebbee dhiiti djema mεbwala penek tɔ sum Di na Dεε ε Zεεb. E di'enek, nyε nakalii-lii ne nɔɔ ε ne egeka dáa bubu, étεp nyε nabε é, nyε moo bubu.

23 Tin, dáa Zakali nasilal bim mεlu mε nyε nagoka ne εsa mεsa mε tɔ Ndjaa-ebuwa ε Zεεb ε, nyε eezεsik pε del ε le.

24 Ba mεlu bhii tak, Elizabet myεl eezεbela εbum. Wə gwaa, nyε zokazεsɔwa ne εbum ε tak tyee bengɔn εtεn. Nyε nadi ekeke é náá:

25 «Beea sa Għej sa dum ne nam ε, nyε eemyaal εdis ε mε tɔ esa ee nadi edje mε sen é mis mε bot ε.»

Fofop ngøt εpelεε bhaadal náá, Yεzu é waabyel

26 Bhii bengɔn εtεn ne wat yii εbum ε Elisabet, Zεεb eebaazεdhis fofop Għabbiliel pε del ε Nazaret, pε kyee dik Għalile.

27 Nyε nadhis fofop tak é pε daa mɔɔ moma ngøt di ààgu botom ɔ, din ε le nabε é Maali. Nyε nadi é, għoðd motom ngøt ne din ε Zozef. Zozef nabε é dha ε Mekoozi Dhavid.

28 Fofop eezεtuula nyε, swos nyε, nyεy náá: «Dia tɔ mεmyaala, wə eeboma ne mbεε bhwoob ε Zεεb. Għejn é ne nɔ lɔɔg.»

29 Maali moo tinaak «yooo», edjoka ne mbi yenek mεkpa. Nyε é boozεdji εsuk ε yenek mεswosel.

30 Fofop é bookake ne ne náá: «Maali, nàbem ba, etæe náá, wə eeboma ne mbæe bhwoob ε Zeeb.

31 Wə waabela εbum. Wə waabya mən məo motom. Din ε wə aaget nyε ε, ye aadi é Yezu.

32 Nyε aaboodi é boo-mot, be aadjoo nyε Mən Zeeb-Mekaake. Ghenj Zeeb é waaneeeg nyε məkoozi dáa Dhavid bhaab'ε nadi é.

33 Deeneck, nyε aadi é məkoozi kə mbyak Yisalaəl kəm-kəm. Σyoŋ ε le aadi é ààbe ne εsik.»

34 Maali eezeke ne fofop náá: «Yiizaag aasael dáa? Mam é di ààgu botom'aak?»

35 Fofop eezebəɔza ne ne náá: «Sisim na Dεe é waazyε kə lə. Ghwyil ε Zeeb-Mekaake é waabutal wə. Etep tak ε mən na dεe wə waabya ɔ, nyε aadjooaa é Mən Zeeb.

36 Dəo ne Elizabet mən nyog é waabya ngbə mən motom, ye nakoozobə náá, nyε é sil-moma. Nyε mot be nadi ekeke náá, nyε é kwyiid ɔ, εbum ε le moo mos é ne bəngən eten ne wat.

37 Etee náá, ye tok ne sa Zeeb aadi ààkwak.»

38 Tin, Maali zebəɔza ne ne náá: «Mam é mot-mesa ε Ghenj. Ye sael ne nam dáa məkpa mə di eke náá, ye sael ε.» Bhii tak, fofop eezeetó ye.

Maali eetó kebee Elizabet

39 Aàbøya tə məlu menek deeneck, Maali eezegehεε, tó kaab pε dəl ε mətsok nadi pε kyee dik Yude ε.

40 Nyε eezeni tə ndjanj ε Zakali, bhii tak nyε eezeewos Elizabet.

41 Dáa Elizabet nazogwak-gwakak məswosel ε Maali ε, é di tak wat wə gwaa, mən zəkuu nyε tə mə. Tin, wə gwaa Sisim na Dεe zəlwood tə le.

42 Nyε eezεtsim εlyelepe náá: «Zεεb eesεε wɔ mεtel dhaa boa djas kɔ bø's'ak! Deenek, esεea mεtel menek é døø ne kɔ mɔn wɔ aabya o.

43 Mam é yam nwyaa dhiiti vanj moma, etεε náá, nyεeg ε Gheŋ'am zye pe daa lam?

44 Eteε náá, ye be é, wɔ eebee náá, é sok mε gwak mεswosel mɔ ε, ye be é, mɔn eekuu mε tɔ mɔ ne mεmyaala.

45 Mεnyo ne no, etεε náá, wɔ eemyaal náá, Gheŋ é waasa sa nyε lεε wɔ ε!»

Djeeb ε Maali

46 E di'enek, Maali eezεke náá:
«Mε εpeduwal Gheŋ ne lyem'am djas.

47 Sisim'am é pe tɔ boo mεmyaala kɔ εsu ε Zεεb mεtsik-bot mam.

48 Eteε náá, nyε eeliig mis mε, gwyák mot-mesa mε, mam ààkobε yam mot εtela ε nyel.

Nε tseetse, kana dwoo εlak mos, membu ne mesee, bot aakadjóo mε é “moma Zεεb nazεsεε mεtel o”.

49 Eteε náá, Zεεb Mεkaake eesa eboo esonok tɔ lam. Nyε é Zεεb na Dεε.

50 Nyε ne bu enεm esa, mεlu ne mεwala djas dum ne bot ε di eduwal mεtiŋ mε o.

51 Nyε eesa mesa mε mεbwala ne eghεŋ be. Nyε eetwak bot ε di ne mεbet tɔ elyem o.

52 Nyε eedis bεmεkoozi kɔ mεbhóó mε mεkoozi mɔø.

Bhii tak, nyε eedje bot ε di ààbε ne εbet o, mεbhóó mε mεkoozi.

53 Nyε eedje mbεε edee ne bot ε nadi ne za o.

Nyε eeswaal bεkum ε bot mεmbø mε toto.

54 Nyε nazyε é zεkwyee Yisalaεl, mot-mesa mε.

Nye ààdjisa elyaal enem ne embëe be

55 ne Abalaam be ne bëdha be, kóm-kóm sii ne kóm,
dáa nye nakék bëbhaab binaka ε.»

56 Tin, Maali eezëdi pe daa Elizabet tyee bëngon
elél, bhii tak, nye eezësik pe del ε le.

Ebyel ε Zan Nduuel-bot

57 Èwala nabé náá, Elizabet é waabya ε, ye
eezëkum. Wø gwaa, nye zëbya mòn motom.

58 Beso bot ε nadi ne mendjaa èkunaaëpe ne ne
o, ne bot ε mëbyel me zokazëgwak náá, Gheñ nabé
é, nye naagek nye ghoñ. Be ne be nòo moo tin tò
mëmyaala bøo djas.

59 Dáa mòn nabé, nye moo ne melu meten ne elél
bhis èbyel ε le ε, wø gwaa, be zetó étep èkeniigal nye
beka. Be nakwyel èget nye ε ne din ε seeg Zakali.

60 Tin, nyeeeg é boopée, nye é boozëke náá: «Ààbë!
Din ε le aadi é Zan.»

61 È di'enek, wø gwaa be zëke ne ne náá: «Deenek,
ye tok ne mot ngot tò bot bø nadi ne din ε Zan!»

62 Tin, tò ègek ε dáa ebubu di elii ε, be eezëdji seeg
mòn, din ε nye nakwyel èget mòn'ε ε.

63 Wø gwaa Zakali zokazëwaab náá, be zyε nye ne
mòo pët ebaya be di ezezyε ne èkwyal kò tak ε. È di
tak, wø gwaa, nye zokakwyal náá: «Ne tsëëtsë, din ε
le é Zan.» Tin, bøo djas naazëdjoka èbuëpe.

64 È di tak wat, wø gwaa, Zakali zëbaakan elii
enyøëpe. Nyé moo tin etsim elyelëpe eduwal Zëeb.

65 È di'enek, bot djas nadi be ne be nòo ε, be nadi
é be moo ne bwoo, pe kò mel me nadi tò mëtsok
me kyee dik Yude ε. Tin, bot nazokakekaada ε
tep'enek.

66 Bot djas nadi egwak dáa tēp tak nasael ε, bε moo tin esiiiza tō bhum elyem bɔ̄o, edji náá: «Mən tak aadi zε?» Ye nabε é tsεetse náá, ghwyil ε Gheŋ nadi é tō le.

Djeeb ε Zakali

67 Zakali, sεeg mən nabε é, nyε eelwood nε Sisim na Dεε. Wɔ gwaa, nyε zokani egoola mεkpa mε Zεeb tō Sisim. Nyε nadi ekeke é náá:

68 «Mena goka é nε εsεε Gheŋ Zεeb bot ε Yisalaεl mεtel.

Etεε náá, nyε eezεkwyeε bot ε mbyak'ε, nyε eepεk bε.

69 Nyε eewyisal mena gheŋ mot, mεtsik-bot, pε tō bεdha ε mεkoozi Dhavid mot-mesa mε.

70 Ye é etεp ee nyε naloozelεε tō enuub e bεngooolel ε mεkpa mε na edεε ε.

71 Nyε naakεk mena tsik di epεk mena é mεmbɔ mε bot ε mεbhuka mena ε,

dɔ̄o nε si mεko mε bot ε di esa mena εbiyo o.

72 Nyε naagék ghoŋ nε bεbhaab benaka.

Nyε nabε é ààdjisa εbhεŋ ε le na dεε nyε nalik ε.

73 Nε tsεetse ye nabε é, Zεeb eetuwal myoŋ nε mesoŋ mε é mis mε bhaab'ena Abalaam náá,

74 nyε waazεpεk mena é mεmbɔ mε bot ε mεbhuka mena.

Etεp mena neesaka mesa mε, ààbε nε bwoo tō ebhum elyem bena.

75 Etεε náá, mena needika dεε nε piki é mis mε, é mεlu mε tsik'ena djas.

76 Deenek, wɔy mən'am, wɔ aadi é, ngoolel-mεkpa ε Zεeb-Mεkaake.

Etεε náá, wɔy é kwaakε sok bhwoob ε Gheŋ étεp wɔ neekoobal mεze mε.

77 Etep wɔ neelεε bot bε náá, nyε εpezyε zetsik bε,
da pel mesyem mɔo.

78 Tsεetse, Zεeb'enabεlka nε bu enεm esa, nε kwyεl.
Dusa tɔ gwoo, nyε eewyisal kɔ lena gwyε tyee wat
nε mεkas mε gwyes di edjem tɔ mεlem ε.

79 Etεε náá, nyε neewyisal bot ε di tɔ ghooghom, nε
tɔ piyo εsyee ɔ, tɔ gwyε.

Nyε needjεed mεko mε kyeed mena pε ze eg-
wyem.»

80 Dáa mɔn nadi ewyee ε, sisim yε nabaadi
ewyee εbuεpe. Nyε nadidi é, tɔ kyee dik bεsyε di
ààbε nε mεdii ε, kεkum dwoo nyε nazεlyaal bot ε
Yisalaεl nyel ε.

2

Ebyel ε Yezu

1 E gheŋ tak, wɔ gwaa, Sezaad Oghust
zokazelwom bot, bε kwyal min mε mεtarj mε
bot ε bɔs djas.

2 Eken ε eleεga nε εkwyal ε min mε bot nasaεl é é
gheŋ Kilinus nadi kukuma dik Siili ε.

3 Bot djas nadi etó kεkwyekwyalaa min ε mot nε
mot pε del ε lε.

4 Zozef zokadus pε kyee dik Ghalile, pε ghaada
Nazalεt, nyε neezεtó pε kyee dik Yude, pε del ε
Bhetεleεm, etεε náá, nyε nabε é dha ε Dhavid.

5 Nyε é bootó pε eleεga nε ekwyala ε min bε nε
ghoɔd'ε Maali. Maali nadi é nε εbum.

6 Dáa bε nakadi tin ε, wɔ gwaa, εwala ε nabε náá,
Maali é waasyas ε zokazεkum.

7 Nyε é boozεbya mɔn mεgwyak mε. Tin, nyε é
boozεbet nyε εghoɔd, pil nyε tɔ bhelangiti, bhii tak

nyε eezεkel nyε kɔ mɔɔ tεeg bε nadi ekekεl edee e ebhata ε, etεε náá, bε nabε é ààbela di tɔ ndjaa bεdjon.

Fofop ngøt eelyaal bεbaalel ε ebhata nyel

8 E kyee dik tak wat, ye nabε é ne bεbaalel ε ebhata, bε nadi é tɔ bal ebaal εsanj ε ebhata bɔɔ é pum.

9 Wɔ gwaa, fofop ε Gheŋ zεtuula bε. Mεkas ε Gheŋ naazεkaal bε «bwyehee». Wɔ gwaa, bwoo zεsa bε εbuεpe.

10 Tinaak, fofop eezεlεε bε náá: «Nàbemka ba, etεε náá, mε zyε é, zεgoola bin mbεε bhaadal, yii bot djas aamyaala ne yε ε.

11 E pum'ak mos, kɔ dεl ε Dhavid, mεtsik-bot ezebyel étεp'en. Ye é Mεsia, Gheŋ.

12 Beeka geka bi aagwyak nyε ne yε ε: bi é waabela mɔn tɔlɔɔ wola tɔ bhelangiti, ndjaasi kɔ mɔɔ tεeg bε di ekel edee e ebhata ε.»

13 E di'enek wat, wɔ gwaa, bεtε ne efop zokadus tɔ gwoo, zεsεεga ne fofop nadi tinaak sok o, bε moo tin eduwal Zεεb, bɔɔ náá:

14 «Duu ne Zεεb pε εko tɔ gwoo, tin, egwyem kɔ bɔs dum ne bot ε nyε di ekwyel o!»

Bεbaalel ε ebhata eetó pε dεl ε Bheteleεm

15 Dáá efop nalik bε, sik pε tɔ gwoo ε, bεbaalel ε mesaa mε ebhata zokazeke pak'ɔɔ náá: «Djhootóka pε Bheteleεm. Ye goka é náá, mena beeka sa tuula penek ε, sa Gheŋ lyaal menaka ε.»

16 Bε eezεghεε mεnyel tó, tin, bε eezεbela Maali bε ne Zozef, dɔɔ ne mɔn tɔlɔɔ ndjaasi kɔ mɔɔ tεeg bε nadi ekekεl edee e ebhata ε.

17 Dáa bε nakabee nyε é, wɔ gwaa, bε zelεε etεp ee fofop'enək naleεε bε dum nε mən tak ε.

18 E gheŋ̊ bot djas nadi egwak mbi etεp ee bεbaalel ε mesaa mε ebhata binek nadi elεε ε, bot djas naadyeebadjoka.

19 Yε kabε Maali ɔ, nyε nazobaal etεp binek djas é tɔ bum lyem'ε. Tin, nyε moo esiiza εbuupe.

20 Bhii tak, bεbaalel ε mesaa mε ebhata é boozəsik. Bε nadi eduwal Zεεb, etεp endem ee bε nazebee ε, nε yii bε nazegwak ε, nε etεp ee efopfop naleεε, nabatasael ε.

Mən eegetaa din ε: Yezu

21 Bhii məlu meten nε eləl mən nabyel ε, wɔ gwaa, bε zetó, keniigal nyε beka, tin, bε eezεget nyε din ε Yezu, din ε fofop naleεε bε, εsok nε nyεeg nε bela εbum ε.

Zozəfbε nε Maali eezyε nε Yezu pε Ndjaa-ebuwa

22 Tin, εwala ε nabε náá, Zozef bε nε Maali kesa məzel mε etsi ε Moiiz nadi elεε etεp εbyel ε mən ε, yε eezεdjala. Wɔ gwaa, bε zetó nε mən pε kok Ndjaa-ebuwa Yeluzalem etεp εkelyaal Gheŋ̊ mən.

23 Etεe náá, tɔ etsi ε Gheŋ̊, ye nabε é, yε eekwyalaanáá: «Mən motom, yii megwyak aabyel ɔ, nyε aadi é ngbε Gheŋ̊.»

24 Be nabaadi é, edje dəo nε dhiiti buwa yii etsi e tak wat di edji ε. Ye nabε é: «Mεpepak məmbá, neghu bəo megum məmbá.»

25 Pε Yeluzalem, ye nadi é, nε dhiiti mot, din ε lε nabε é Simeyəŋ̊. Nyε nadi é, mot epiki, eduwal Zεεb. Nyε nadi ebwood mot aazətsik Yisalaəl ɔ. Sisim na Dεε nadi é nε ne ləøg.

26 Sisim na D ε e naaloolee ny ε náá, ε sok ne ny ε ne gwy ε , ny ε waabee M ε sia Ghe η aadhis \circ .

27 W \circ gwaa, Sisim na D ε e zedul Simey η , ny ε tó p ε kok Ndjaa-ebuwa. B ε bylel ε Yezu naazy ε ne m \circ n'oo étep ε zesa ny ε dáá m ε kpa m ε etsi di ele ε ε .

28 Simey η é boobep m \circ n t \circ membo m ε . Bhii tak, ny ε eezeghaap ε Z ε eb. Ny ε náá:

29 «Nenak, Ghe η , beta kwom'oo ny ε gwy ε t \circ egwyem, tyee w \circ nal ε ny ε ε .

30 Ete ε náá, mis mam eezebee tsik w \circ nadhis bis y ε ε ,

31 tsik w \circ nazekoobal étep membyak djas ε .

32 Ye é ngel aasa náá, membyak mesis gu w \circ ε .

Ye é duu bot ε mbyak'oo, Yisala ε l.»

Mekpa ε Z ε eb yii Simey η nal ε ε

33 Seeg ne nyeeeg ε Yezu nab ε é, edjoka dáá Simey η nadi elii dum ne m \circ n'oo ε .

34 Simey η é boozesee be metel, ny ε ne Maali nyeeeg náá: «Z ε eb dhis m \circ n'ak ε , étep ε kwyesal bot ε bu ε pe ne ε wyel bot ε bu ε pe p ε k \circ Yisala ε l. Ny ε aadi é, ndem ngot ε Z ε eb. Bot ε bu ε pe é waasyala bhyeed k \circ lo' ε .

35 Tin, ny ε waalyaal popoopwon egeka ee di esyela t \circ ebhum elyem e bot ε bu ε pe ε . Ye kab ε w \circ y Maali \circ , mezuk ε waatuu w \circ lyem dáá p ε l, ketuula p ε yii kyee.»

An ngoolel-mekpa ε Z ε eb

36 Ye nabaab ε é ne dhiti ngoolel-mekpa ε Z ε eb. Din ε le nab ε é An. Ny ε nab ε é esyes ε Fanuel, mot mbyak ε As ε ed. Ny ε nab ε é, ny ε eezyeebagheeb. Ny ε nab ε é, ny ε naadi membu meten ne ebá, b ε ne ngom naba ny ε , ny ε dinaa ààgu botom \circ .

37 Bhis εsyee ε ngom, nyε nabe ε ààkabaató εba, kékum membu mèkam-mèten ne elel ne membu mená (84). Nyε nabe ε ààdus tò kok Ndjaa-ebuwa. Nyε nadidi ε, esa mesa me Zεεb mwos ne pum, ne etsi ε edee tò mendjaala.

38 Wɔ gwaa, nyε zetuula dwoo tak wat, nyε moo tin eduwal Zεεb, bhii tak nyε moo elii ne bot ε nadi ebwood náá, Yeluzalem zεpεkel ε ban o, dum ne mən tələo.

Esik ε Yezu pε del ε Nazaleτ

39 Dáa seeg ne nyεeg ε Yezu nasalil esa esesee djas etsi ε Ghεñ nadi eleε ε, be eezesik ne ne pε kyee dik Ghalile pε del ε lɔ̄ Nazaleτ.

40 Tin, ye nabe ε mən eewyee ne εbεε ε mis, Zεεb naawa tò lε etson ne enεm ne embεε be.

Yezu tò kok Ndjaa-ebuwa, nyεy ne membu kam ne ebá

41 Membu djas bεbyael ε Yezu nabe ε, etetó pε Yeluzalem étεp εkebəl εbyon ε Pak.

42 Dáa Yezu nabe nyε moo ne membu kam ne ebá, be ε boozetó ne ne, dáa ye nadi ezezyε ne εsesee tò mεfulu məo ε.

43 Dáa εbyon nasi ε, be eezesik. Ghuna mən'ɔɔ Yezu naalik pε Yeluzalem, tinaak, bεbyael ε Yezu ààgu.

44 Bəo nadi egek ε náá, nyε ε be ne bεdhiiti bot tò zukamwaa ne bot ε nadi eke lɔ̄g wat be ne be noo o. Tin, bəo zokake muu dwoo. Wɔ gwaa, be zekan esan ε nyε pak bən nyεeg bəo, ne beso bəo bot ε nadi ε byon be ne be noo o.

45 Bəo ààbelə nyε ε yenek. Be ε boozesik pε Yeluzalem esaa nyε.

46 Tin, kuma ye nakum m^{el}lu m^{el}el b^{oo} esaa ny^e ε, w^o gwaa, b^e z^{eb}ela ny^e t^o kok Ndjaa-ebuwa. Ny^e nadi é, ndiindil, b^elyoel eewa ny^e kuku εbwak, ny^e egwak b^e, ne εbaadji b^e ekiya.

47 Bot djas nadi egwak ny^e o, b^e nadi edjoka ebuepe ne kwaambi etsonj ny^e nadi ne y^e ε, ne d^áa ny^e nadi eb^{oo}za ekiya b^{oo} ε.

48 D^áa s^{ee}g ne ny^eeg nabee ny^e ε, w^o gwaa b^e z^{ed}joka εbuεpe. Ny^eeg é booz^{ek}e ne ne náá: «M^{en}'am, étep ye w^o sa bis deene^k? Bhum elyem e bis ne soog di é p^e eko. Bis eesaa w^o, saa saa.»

49 Ny^e é booz^{eb}oza ne n^{oo} náá: «Bi saa m^e étep y^e? Bi ààgu náá, m^e é t^o ndjaa saag'am, étep esa mesa m^e?»

50 Kabela náá, b^e nab^e é ààm^{et} εsuk ε sa ny^e nadi elii ε.

51 Bhii tak, b^e eezesik ne ne p^e Nazale^t. Ny^e nadi elooba ne ny^eeg ne s^{ee}g. Tin, ny^eeg zokabaal etep binek djas t^o lyem'ε.

52 Yezu moo tin ewyee ne ty^e, ne etsonj, ne enem ne emb^ee é mis m^e Z^{ee}b ne é mis m^e bot.

3

M^elyo ε Zan^g Nduuel-bot

1 Ye nab^e é, é sok Sezaad Tib^eed nadi, ny^e moo ne membu kam ne eten k^o b^{oo} ekukuma dik'ε ε, P^oos Pilat nadi é kukuma Yude, Elood kadi é ek^{ok} k^o Ghalile. Y^e kab^e m^{on} ny^eeg Filip o, ny^e nadi é kukuma kyee dik Ituud, ne Talakonitid. Lizanyas nakab^e y^e ε kukuma kyee dik Abilen.

2 E gheⁿ Anas ne Kayif nadi eboo b^eghaa-Z^{ee}b ε, ye nab^e é Z^{ee}b naalii ne Zan^g m^{on} Zakali p^e t^o bal.

3 Zaŋ zokazyε kɔ mɛl mɛ nadi pε kyee dik wat nɛ dii Yulden ε. Nyε natutuud é náá: «Liigka elyem, da bi é keduwa Zεεb. Tin, Zεεb é waapel mesyem men.»

4 E di'enek, etep ee nadi kwyala tɔ Mekana mɛ ngoolel-mekpa ε Žεεb Ezayi ε, ye naabela esuk. Ye nabε é náá:

«Mot ngot εpetuud tɔ bal:

“Koobalka ze ε Gheŋ,

da bi é tuu nyε meze mɛ na looba-looba!

5 Edi e na səbetεε di pak metsok
djas ε, ye waabimelaa.

Metsok ne eghooda djas é waasilaa.

Memboŋ djas di é ze ε, ye waasekaa.

Meze mɛ di, ye eezepulel ε, ye waakoobelaa.

6 Tin, bot djas é waabee tsik Zεεb aadjε ε.” * *

7 Medhuu mɛ bot nadi ezyε pe daa Zaŋ etεε náá, Zaŋ neezeduu be Zεεb. Zaŋ zokake ne noo náá: «Biyo mægel mak, εzε lyo bin náá, bi kaab εbuk ε Zεεb di ekunaa yenek? *

8 Lyaalka ne esesee bin náá, ye é tsεetse náá, bi eezeswoola etsik bin, da bi é bet εke biyo ne biyo náá: “Dhiiti sonok aanàkwaasa mena, etεε náá, Abalaam é bhaab'enaka.” Betka mɛ lεe bin náá, Zεεb é ne ghwyil esa náá, mækok mak liiza, ye di bædha ε Abalaam.

9 Ye goka é bi é gu náá, zoŋ moo é neega é ebok ε le, etep ye neetsaal ekanjal e tak. Ele djas aadi ààdjε bhum ε, goka é ne etsaalaa. Bhii tak, ye waakεdikaa tɔ du.»

10 Wɔ gwaa bot moo tin edji nyε náá: «Bis goka ne esa dáá?»

* **3:6** Eza 40.3-5

11 Nyε é boozεbøøza nε nøø náá: «Mot di nε ekuwa ebá ø, goka é nε egwyena wat, djε mot di ààbe nε ye ø. Bela náá, mot di nε edee e dek ø, nyε kaa nε bot é di ààbe nε ye ø.»

12 Benøøjel ε epata e lapo zokabaazyε yøø zeduwa Zeeb. Wø gwaa bε dji Zaŋ Nduuel-bot náá: «Lyoel, bis goka nε esa dáa?»

13 Nyε eezεbøøza nε nøø náá: «Nàwaabka bot epata e lapo dhaa yii kukuma di eleε náá, bi goka nε εwaab ε.»

14 Esodja zokabaadji yøø náá: «Ye kabε bis ø, bis goka nε esa dáa?» Nyε eezεbøøza nε nøø náá: «Sa mot ààbaanøø sa mot nε bhel, sa mot ààsu mot tøp. Bi goka é nε ede ε efute e mesa min.»

15 Bot djas nadi ebwood nε ebwaalel djas. Bot djas nagek é náá, Zaŋ nabε é Mesia.

16 Nyε eezεke nε bøø djas náá: «Mam duu bin Zeeb é tø medii. Ye kabε mot di ezyε bhis'am ø, nyε eedhaa mε nε mεbwala nε ghwyil. Mam aanàkwaakobela-belak duu† emalal étøp εkotii-tiak ekel e ekoko bε. Nyεy aaduu bin Zeeb é tø ghwyil Sisim na Dεε nε tø du.

17 Tø membo mε, nyε eemet zyaagal étøp nyε neewa mbøk pak mbee bhum nε mbεε bhum. Tin, da nyε é wa mbεε bhum kø taa. Ye kabε embee bhum ø, nyε kakemwas ye ε tø du na køm-køm.»

18 Zaŋ naaleleε bot Mbεε Bhaadal nε bεtε nε dhiiti bømelyo. Nyε nadi elyo bε nε edje bε ghwyil.

19 Wø gwaa, Zaŋ zokazødul məkoozi Elood mεlo kø εsu ε Helodhiaad mwaa mən nyεeg nyε nadøk ø, døø nε étøp embee esesεε nyε nadi esa ε djas.

† **3:16** Bhis εtii ε ekel mεpapa, tin mot-mesa mε nadi ààduwalaa ø nyε moo tin egwyii nyε mεko.

20 Tin, Elood naabaazesa dhiiti mbee t_εp: ny_ε naawa Zan̄ é mbok.

Eduwa Zeeb ε Yezu

21 Bhii bot djas nazeduwa Zeeb ε, Yezu pe naazeduwa Zeeb. Ny_ε nadi edjaala, w_o gwaa gwoo zεbεŋel.

22 Bhii tak, Sisim na D_εe eezesul k_o le tyee εghum. W_o gwaa, dhiiti gwood zokazegék t_o gwoo náá: «W_o é mōn'am m_ε dyeebakwyel o. M_ε eedyeebamyaala ne nō εbuεpe.»

Dhaad mebyel ε Yezu

23 Yezu nabε é, ny_ε moo ne membu tyee m_εkam-mel_εl é sok ny_ε nakan mesa m_ε ε, ne dáa bot nadi eke náá, ny_ε é mōn Zozef ε. Zozef nadi é mōn Eli.

24 Eli é mōn Mattat, Mattat nakadi é mōn Levi. Levi nabε é mōn Melki, Melki nakadi é mōn Zanayi, Zanayi nabε é mōn Zozef.

25 Zozef nakadi é mōn Mattatya, Mattatya nabε é mōn Amos. Amos é mōn Nawum. Seeg ε Nahum nabε é Esli, Esli é mōn Naghayi.

26 Naghayi nabε é mōn Maat. Mot nabya Maat o nabε é Matatyas. Matatyas nabε é mōn Semeyi. Mot nabya Semeyi o, nabε é Yosek. Yosek nabε é mōn Yoda.

27 Yoda nakadi é mōn Yoanan. Seeg ε Yoanan nabε é Lesa. Lesa nadi é mōn Zolobabel, Zolobabel nakadi é mōn Salatyel, Salatyel nabε é mōn Neeli.

28 Neeli nakadi é mōn Melki, Melki nadi é mōn Adhi, Adhi nakadi é mōn Kosam, Kosam nadi é mōn Elmadham. Elmadham nakadi é mōn Eed.

29 Mot nabya Eed o, nabε é Zosue, Zosue nabε é mōn Eliezεed, Eliezεed kadi é mōn Yolim, Yolim nabε é mōn Matat. Matat kadi é mōn Levi.

³⁰ Levi nabε é mən Simeyəŋ, Simeyəŋ kadi é mən Yuda. Yuda nabε é mən Zozef, Zozef kadi é mən Yonam, Yonam nabε é mən Eliakim.

³¹ Eliakim nakadi é mən Melea, Melea nabε é mən Mena, Mena nakadi é mən Matata. Seeeg ε Matata nabε é Natan, Natan kadi é mən Dhavid.

³² Dhavid nabε é mən Yese, Yese kadi é mən Obεed. Obεed nabε é mən Bhooz, Bhooz kadi é mən Sala. Sala nabε é mən Naasən.

³³ Naasən kadi é mən Aminadaab, Aminadaab nabε é mən Almin, Almin kadi é mən Aalni. Aalni nabε é mən Eslən, Eslən kadi é mən Pelεez, Pelεez nabε é mən Yuda.

³⁴ Yuda nabε é mən Zakəab, Zakəab nakadi é mən Izak. Izak nabε é mən Abalaam. Seeeg ε Abalaam nabε é Teela, Teela nabε é mən Nakəod.

³⁵ Nakəod nabε é mən Seluug, Seluug nabε é mən Lewu, Lewu kadi é mən Pelεeg. Pelεeg nabε é mən Ebεed, Ebεeb nabε é mən Sala.

³⁶ Sala nabε é mən Kenan, Kenan nabε é mən Alpaksaad, Alpaksaad é mən Səm, Səm é mən Noe, Noe é mən Lemək.

³⁷ Lemək nabε é mən Matusalem, Matusalem nabε é mən Enək. Enək é mən Yelεed, Yelεed nabε é mən Malaleel. Malaleel nabε é mən Kenan.

³⁸ Tin, Kenan nabε é mən Enəs, Enəs nakadi é mən Set. Set kadi é mən Adam, Adam é mən Zeeb.

4

Satan eewa Yezu tə mebhowal

¹ Dáa Yezu nabula pe dii Yulden ε, ye nabε é Sisim na Dεε moo tə le na «təəə», Sisim zədul nyε tə bal,

² é di Dim mot məkəŋ nakəwa nyε tə mebhowal o. Ye nabε é, nyε naasa məlu məkam-məná ààdε edee. Bhii tak za zokazəsa nyε.

3 Dim mot məkəŋ eezəke nε ne náá: «Nəghu wə é Mən Zeeb ɔɔ, kea nε ekok elak náá, ye liigel, da ye é di mapa.»

4 Yezu eezəbəɔza nε ne náá: «Ekwyala ε Zeeb lεe náá: “Tsik mot tok nε mapa toto*.»»

5 Bhii tak, dim mot məkəŋ eezəbyet nε ne kədwol, wə gwaa nyε lyaal nyε tə εwala εwat meyοŋ mε di kə bɔs ε, djas.

6 Satan nε ne náá: «Gwyáka, mε waadjε wə eghεŋ nε məkas mε di tə meyοŋ mak ε djas. Eteε náá, ye naazεdjεaa mε. Mε é nε ghwyil εdje nε mot mε aakwos εdje ɔ.»

7 Ye be náá, wə eemyaal εkwyit məbon mə si məko mam ɔ, mε waadjε wə djas.»

8 Yezu eezəbəɔza nε ne náá: «Ekwyala lεe é náá: “Ye é Gheŋ, Zeeb'ɔ é wə di egoka nε εduwal. Wə zosa ε mesa mε nyεy nyε εmet†.”»

9 Bhii tak, Dim mot məkəŋ eebaazεtó nε ne pε Yeluzalem, zəgel nyε kə εko ε kok Ndjaa-ebuwa. Nyεy nε Yezu náá: «Ye be náá, wə é Sεeŋεlε Mən Zeeb ɔɔ, tsela, da wə é keduma pε si.»

10 Deenek, etεε náá, ekwyala lεe ε náá: “Zeeb é waaleε nε efop be náá, be baal wə‡.”

11 Tin, baabela náá: “Be waabεp wə kə məmbə mɔɔ, é kaab náá, ko'ɔ εzεkεbema εbek.”»

12 Tin, Yezu eezəbəɔza nε ne náá: «Ekwyala baaleε é náá: “Sa wə àawa Gheŋ, Zeeb'ɔ tə məbhowal§.”»

13 Bhii nyε nazewa Yezu tə məbhowal dáa nyε nakwyεl ε, Dim mot məkəŋ eezəbet nyε, nyε tə εtsetaεpe, kεkum é dhiiti εwala aanyɔ nε nε ε.

* **4:4** Det 8.3 † **4:8** Det 6.13 ‡ **4:10** Med 91.11-12 § **4:12** Det 6.16

Yezu eekan mesa me pe Ghalile

¹⁴ Yezu eezesik pe Ghalile, ghwyil Sisim na D^{ee}t^o «t^{oo}». Duma ye zokake k^o m^{el} me nadi mbakambaka ne tin ε djas.

¹⁵ Tin, Yezu moo tin elyo bot m^{ekpa} ε Z^{eeb} t^o mendjaa me mendjaala me eYuda. Bot ε nadi egwak nyε o, naadyeefaduduwal nyε.

Bot ε Nazal^{et} eeswonal Yezu

¹⁶ Dhiiti dwoo Yezu zet^o pe Nazal^{et}, é di nyε nawyelaa o. E dwoo saba, nyε eezeni t^o ndjaa mendjaala me eYuda dáa nyε natawa ne εsesa ε. Nyε é boowyel é mis me bot étep εlanj ε ekwyala ε Z^{eeb}.

¹⁷ Bhii tak náá, bε eezedje nyε mbwoob m^{ekana} me ngoolel-m^{ekpa} Ezayi, nyε eezewyiiz m^{ekana} me tak. Nyε kabela é di nakwyalaa náá:

¹⁸ «Sisim ε Ghej é ne nam etεe náá, nyε naadjε me ebotan, étep me neezetuud bεdjel ε bot mbεe bhaadal.

Nyε naadhis me, me zεleε bot ε membok náá, bε moo é tiia.

Me zεleε bε na edhim náá, bε moo zenyaa sok.

Me zεleε bot é di nyalaa o, bε neepēka.

¹⁹ Me zetuud náá, mena moo é, é m^{ewala} me Ghej di zetsik bot bε ε*.

²⁰ Bhii tak, Yezu eezewol m^{ekana}, zεdje ne mot nakwokwom mbwoob m^{ekana} me tak o, nyε eezeno^o nyel, disi. Bot djas nadi t^o ndjaa mendjaala me eYuda o, moo tin «dhuuu», ne mis é nyel'ε.

²¹ E di'enek, nyε boozεleε bε náá: «Mos ekwyala ee bi zegwak ε, eedjala.»

* ^{4:19} Eza 61.1-2

22 Bəə djas nadi etanjal étep'ε, bε nadi edjoka mbεε etεp ee nyε nadi elεε bε ε. Bε zokazεdji náá: «Ye tok mən Zozef'aak é?»

23 Tin, Yezu eezεke nε nəə náá: «Tsεεtsε náá, bi é waadje kana yak: “Ngwomel bot, tsika nyel'ɔ wɔy wɔ é εmet.” Bi é waabaake nε nam náá: “Bis eegwak menduk mε mesa mε wɔ nasa pε dεl ε Kapεlnaum ε. Baasa esa e tak wak kə ghaada yɔ met!”»

24 Bhii tak nyε eezεbaabil náá: «Nε tsεεtsε, mε lεe bin é náá, ye tok nε dhiiti ngoolel-mεkpa ε Zεεb àāmyaalaa kə dεl ε lε met.

25 Tsεεtsε, mε lεe bin ε náá: E gheŋ ε ngoolel-mεkpa ε Zεεb Eli, ye nabε é nε betε ne bekus ε boa tɔ Yisalaεl, é sok ye nasa membu melεl nε pes, bhi àānee ε, é sok boo pwom nasa kə dεl djas ε.

26 Zεbelə náá, Zεεb nabε é àākyeed Eli pε daa kus moma dik'ena. Nyε nazokyeed nyε é pε daa dhiiti kus moma, nadidi pε dεl ε Salepta ɔ, pε kyee dik Sidən.

27 Ye nabaabε pe é, nε bot ε nadi nε εbé ε zezam ɔ, εbuepe tɔ Yisalaεl é gheŋ ε ngoolel-mεkpa ε Zεεb Eliize. Zεbelə náá, ye nabε àābε nε mot ngöt tɔ sama yɔɔ natsak, bhis Naaman, mot kyee dik Siili nyε εmet.»

28 Tin, wɔ gwaa εbuk zεmet bəə djas tɔ ndjaa mendjaala mε eYuda, bhii bε nazegwak deenek ε.

29 Wɔ gwaa bε zεwyεl, bhii tak bε eezεwyis tɔ nε Yezu edi sis àābε kə dεl, pε kə nges boo etsok ε Nazalεt nasumaa kə tak ε, étep bε neekε zyeegal nyε, nyε neeges tɔ tonj.

30 Tin, Yezu zokazεsyela tɔ lɔɔ, nəə nyel'ε, tɔ yε.

Mot mbee sisim nadi edhek ɔ

31 Dhiiti dwoo, Yezu naató pε Kapelnaum, dεl ε Ghalile. Nyεy é lelyo bot mεkpa ε Zεeb, dwoo saba.

32 Bot naadyeebadjodjoka dáa nyε nadi elelyo ε, etεε náá, nyε nalelyo é nε eghεn.

33 Tø ndjaa mendjaala mε eYuda nadi é nε dhiiti mot nadi nε mbee sisim nadi edhedhek ø. Mot'enøk moo zεtsim elyelεpe.

34 Nyεy náá: «Haa! Mena é nε yaa tεp, Yezu, mot Nazalεt? Wø zyε, zεtwak bis é? Mε nε gu náá: Wøy é mot na dεe Zεeb nadhis ø.»

35 Yezu eezεbhεm nyε elyelεpe. Nyεy náá: «Dia gwyem, wyisa tø nyel mot'ak!» Mbee sisim zεghεeg mot'enøk si é mis mε bot. Bhii tak, nyε eezεwyis tø lε, ààzuk nyε é dhiiti di.

36 Bot djas naadjoka elyelεpe, bε moo tin elelii pak'ø náá: «Yak é yaa køkø lii nε nwyak mot? Nyε é nε eghεn nε ghwyil εbatake nε embee esisim náá, bε wyis, bøø é batawyis.»

37 Wø gwaa, dék din ε lε zεdjala kø kyee dik'enek djas.

Yezu εpetsik bεtε nε membel

38 Yezu eezεwyis tø ndjaa mendjaala mε eYuda, tø pε daa Simøn. Ghuna tsi ε Simøn yii moma nadi é nε mεkosa εkpønεpe. Be eezεke nε Yezu náá, nyε sa sonok étεp'ε.

39 Nyε eezεmalal é ngwoob'ε, tinaak nyε zεbhεm mεkosa, nyε wyis. Wø gwaa, mεkosa zεwyis tø lε. E di tak wat, moma yenøk eezεwyel, nyε moo ebe bε.

40 Kasøka é, é εbil ε dwoo ε, bot ε nadi nε membel membi-membø ø, naazyε nε nøø pε daa Yezu, nyε é bookøl membø kø løø. Bhii tak náá, bε eezεtsak.

41 Embee esisim nadi ewyis tø bεtε nε membel, bøø é tsitsim náá: «Wø é Møn ε Zεeb!» Yezu é

boozelyak bε náá, bε diyal enuub etεε náá, bε nadi egu náá, nyεy é di Mεsia.

Yezu εpelεε mεkpa ε Zεεb tø mendjaa mε mendjaala mε eYuda

⁴² Dáa mεlem nalem ε, Yezu eezεdus tø ghaada tø pε kyee di ààbε ne bot ε. Tin, zukamwaa ne mot moo zεsaa nyε, wø gwaa, bε zokazεbela nyε. Ekwasak ε løø nabε é, bε ne be nøø di é di wat, nyε nákabaalik bε.

⁴³ Nyε eezεke ne nøø náá: «Ye goka é náá, mε tø, kεgoola mbεε bhaadal dum ne Eyoŋ ε Zεεb pε bεdhiiti egħħaada esis, etεε náá, mε nadhisaa é, étep tak.»

⁴⁴ Tin, nyε nadi egoola mεkpa ε Zεεb tø mendjaa mε mendjaala mε eYuda kyee dik Yude.

5

Yezu eedjóo bεdjekelyii mεken

¹ Dhiiti dwoo Yezu nadi é, é ngwoob boo soob na djato-djato Gheneεzalet. Tin, bot εbuεpe eezεsaala nyε é nyel pε kyee nyε nadi é, étep bε neezεgwak mεkpa ε Zεεb.

² Nyε eezεbee é εboŋ ε dii, mεlεed mεmbá ye zεsεε, bεlael ε mεwyet naasεε étep εgwyii mεwyet møø.

³ Nyε eezεni tø eleed wat. Yiizaag nabε é yε é Simoŋ. Nyε é booke ne nøø náá, bε waatiila batsa ne εboŋ. Bhii tak nyε eezεnøø nyel, disi. Tin, nyε moo zεlyo bot mεkpa ε Zεεb.

⁴ Dáa Yezu nasilal εlii ε, nyε é booke ne Simoŋ náá: «Tiila kuku dii, bhii tak, da bi é la mεwyet men.»

5 Simən é boozəbəøza nε nε náá: «Gheŋ, bis eegoøl tu pum'ak djas mos, ààbela sonok. Tin, dum nε mækpa mɔ, mε εpela mewyet.»

6 Dáa bε kala mewyet ε, wɔ gwaa bε zemet besu εbuøpe, mewyet mɔø moo saa ye neekεk.

7 Be é boozedjóo besø bɔø nadi tɔ dhiiti eleed ɔ, bε zekwyee bε. Be é boozyε. Bɔø bela besu, bhii tak, wɔ gwaa bε zokazelwoodal mεleed membá mɔø, mεleed εkεe saa diida.

8 Dáa Simən Pyεed nabee deenek ε, wɔ gwaa nyε zekwyit mεboŋ si meko ε Yezu. Nyεy nε nε náá: «Gheŋ, tóá yɔ εtsetaεpe nε nam, etεe náá, mε é mot mesyem.»

9 Etεe náá, εkεed naadyeebasa nyε nε bot ε nadi tin bε nε be nɔø ɔ sama, dum nε yenek mbi bεtε nε besu ε be nagó ε.

10 εkεed ε tak baazemet dɔø nε Zak nε Zaŋ bɔø Zεbεde bot ε be nε be nɔø nadi ɔ. E di'enek Yezu é booke nε Simən náá: «Nàbem ba, etεe náá, kana dwoo pan mos'ak, wɔy aakadi é lael mewyet étep εmet bot.»

11 Bhii bε nasel mεleed é εboŋ ε, bε eezεdhuugal esesεε bɔø djas, bε eezεdu Yezu.

Yezu eetsik dhiiti mot nadi nε εbέ ε zezam ɔ

12 Yezu nadi é, kɔ dhiiti dɛl, wɔ gwaa dhiiti mot nadi nε εbέ ε zezam ɔ, zetiila pε daa lε, kwyit mεboŋ, bhwoob si, zεdjaala nε nε náá: «Gheŋ, lyem'ɔ é kwyel ɔɔ, wɔ é nε ghwyil εtsik mε, da nyel'am é bula dεε.»

13 Yezu eezεsεb mbɔ, mεt nyε. Nyε eezεke nε nε náá: «Mε eekwyel! Tsaka.» E di tak wat, zezam zokasi é nyel mot'enøk.

14 Tin, nyε é boozεdul nyε melɔ εlyelεpe náá: «Sa wɔ ààlεe mot sa dhaa wak ε. Tóá kelyaal nyel pε daa ghaar-Zεεb, da wɔ é kedje ebuwa e bεtit dáa Moiiz nake ε. Etep náá, bε neetaŋal é di yen dum nε tsik wɔ zetsak ε.»

15 Tin, dék'ε, nabaazεkala dhaa tyε kɔ mel djas, bot εbuεpe nadi ezyε, zεgwak mεlyo mε Zεεb nε zεsaa tsik pε daa le.

16 Yezu nabε é é stetó tɔ bal é edi di ààbε nε bot ɔ, etep nyε neekεdjaala.

Yezu eetsik dhiiti boka mot

17 Dhiiti dwoo Yezu nadi elyo bot mεkpa ε Zεεb, eFalizyε nε bεghaŋ ε mεkana mε etsi nadus mel nε mel pε kyee dik Ghalile, nε Yude, zenɔɔ ghaada Yeluzalem ɔ nadi é tin mendiindil é gwoob Yezu. Tin, ghwyil ε Gheŋ Zεεb nadi é tɔ Yezu etep nyε neetsik bot ε mεbε.

18 Wɔ gwaa, bεdhiiti bot zokazyε nε mot zεsɔɔb nε εbε ɔ, byaala kɔ mwaala. Bε nadi esaa dáa bε aaniigal nyε tɔ ndjaa etep εkεnεeg nyε si mεko ε Yezu.

19 Dáa bε nadi ààbε nε dáa bε sa ε, wɔ gwaa, bot binɔk zokazεbyet kɔ mii ndjaa, tuu εlen tɔ εbo, bε eezεsil mbel'enɔk kɔ mwaala yε, kuku εbwak, zeza nε di Yezu nadi ɔ.

20 Dáa Yezu nabee εdum ε konj ε bot ε nazyε nε mbel tak ɔ, nyε é boozεke nε mbel náá: «Mɔɔ sɔ'am, mesyem mɔ eepelel.»

21 Bεghaŋ ε mεkana mε etsi nε eFalizyε moo tin nε bεtε nε esiiza tɔ elyem. Bɔɔ náá: «Yenɔk εzε di ebyasal Zεεb deenek? Nwyak mot di nε ghwyil εpel mesyem mε sɔ mot, bhis Zεεb nyε εmet?»

22 Dáa Yezu naagu esiiza bɔɔ ε, nyε é booke náá:
«Étεp ye bi di ne mbi yenek egeka?

23 Eyé di àadyeebalyel ne nen, εke é náá:
“Mesyem mɔ eepelel” ooho, neghu εke é náá:
“Wyela, da wɔ é kε”?

24 Ye goka é, bi gu náá: Seeŋele Mɔn Mot é ne
ghwyil εpel mesyem mε bot kɔ bɔs.» Bhii tak,
nyε eezεke ne saobela mot'enək náá: «Mε ke é náá,
wyela, nɔŋja mwaala yo, da wɔ é sik pe ndjan'ɔ!»

25 E di'enek wat, bot djas «dhuuu», ne mis é
nyel mbel, wɔ gwaa, nyε zεwyel, ghεe mwaala nyε
naghεgħεεaa ne ye ε, zεnɔɔ nyel, tó pe ndjan'ε, nyεy
é duwal Zεeb.

26 Bot djas naadyeebadjoka, bhii tak bε moo
duwal Zεeb é εkeke náá: «Bis dinaa àapaabee kɔkɔ
yak sok!»

Yezu eedjoo Levi

27 Bhii tak Yezu zokazewyis, wɔ gwaa, nyε bee
dhiiti nɔŋjel epata e lapo, din ε le nabε é Levi,
ndiindil é di mεsa mε. Yezu eezεke ne ne ε náá: «Dua
mε!»

28 Ngbat, Levi eezεwyel, nyε eezεlik esesεε bε
djas, du nyε.

29 Bhii tak, Levi eezεsa εbyoŋ tɔ ndjan'ε. Bεtε ne
bεnɔŋjel ε epata e lapo, ne bεdhiiti bot εbuεpe nadi
é, lɔg wat bε ne bε nɔɔ kɔ mesa.

30 EFalizyε ne begħaŋ ε mεkana mε etsi nadi bε
ne bε nɔɔ ε nadi elii εbiyoεpe ne sa tak εlyelepe. Bε
é boozεke ne bεdjekel bε náá: «Étεp ye bi di edε é di
wat bi ne bεnɔŋjel ε epata e lapo ne bot ε di ne mbee
dék o?»

31 Yezu é boozεbɔɔza ne nɔɔ náá: «Bot ε di mεnyel
εnyøεpe o, tok ne gwyes ngwomel mot étεp nyε

neegwom bε. Ye é membel ε di nε gwyes mεgwoma mε.

³² Mε nabε é ààzyε, zεsaa bot ε epiki. Mε nazyε é, zεsaa bot ε di gu náá, bε é bot ε mesyem o, étεp bε neeswoola mεfulu moo.»

Melyo ε Yezu dum nε tεp εtsi ε edee

³³ EFalizyε zokazεdji Yezu náá: «Bεdjekel ε Zan Nduuel-bot nε bεdjekel bis nε tsι edee étεp mendjaala esok nε esok. Etεp yé bø bεdjekel di ààtsi edee étεp mendjaala?»

³⁴ Wø gwaa, Yezu zokabøøza nε noø náá: «Bi nakobee sok paa náá, besø ε mwaaz tsι edee dwoo εba, dhi bε di løøg wat nε mwaaz, mot paazyε zεba moma o? Mε ààbee deenek.

³⁵ Tin, εwala ε tak é waakum, so'øø mot zyε zεsa εba o, nyε waadisaa tø løø. E di tak é bε aatsi edee.»

³⁶ Yezu eebaazεbøøza bε tø kana náá: «Ye tok nε mot aanyaa kaad na bes étεp εkoobal bet kaad nε yε. Ye sael deenek o, pes bes kaad é waanyaa bet kaad, tin, pes bes kaad tok nε ghwyil εlataa é bet kaad.

³⁷ Ye tok nε mot aawa bes menyok tø ebhεεb na mwa etεε náá, ye wyl o, menyok é nε ghwyil εbo ebhεεb. Menyok waasee é bøs tin, bhεεb waapulel.

³⁸ Enyø náá, menyok mε bes waaa tø ebhεεb na bes!

³⁹ Ye tok nε mot aakwyel εde menyok mε bes, bhis nyε eezedε menyok mε na mwa o. Ye dyeebakeaa ε náá: “Menyok mε na mwa nε nyø.”»

1 Dhiiti dwoo saba Yezu nadi edhaa tō pyeeb mēbhēk mē di edjōoaa ble ε. Bēdjekel bē nadi ebōk mēbhēk nē edjas yē tō mēmbō mōo, bhii tak, bē eezēde bhum tak.

2 Bēdhiiti eFalizyε é boozεke nē Yezu náá: «Étep yé bi di esa sa etsi di elyak dwoo saba ε?»

3 Yezu eezēboōza nē nōo náá: «Bi dinaa àapaalaā dáa Dhavid nasa é sok za nasa bē nē bot bē ε?»

4 Be naani tō Ndjaa Zεeb, nyεy zokanōo emapa ee nakanja Zεeb ε, dε, nōo yak pak, dje bot ε nadi egyee bē nē nē o. Dhi bōo eezogu enyōepe náá, etsi lēe náá, bot di egoka nē edε emapa binek é, yē é bōo bēmet bēghaa-Zεeb.»

5 Yezu zokabaazεke nē nōo náá: «Sεεηεle Mōn Mot é di kukuma dwoo saba.»

Yezu eetsik mot na sōobela mbō dwoo saba

6 Dhiiti dwoo saba, Yezu eezēni tō ndjaa mendjaala mē eYuda, nyε moo tin elyo bot mēkpa ε Zεeb. Tō tak nadi é nē dhiiti mot ngōt nē mbō eghenj sōobela.

7 EFalizyε nē bēghanj ε mēkana mē etsi moo tinaak «dhuuu» nē mis é nyel ε Yezu é gwyák neghu nyε waatsik nyε dwoo saba, étēp εbela lo mesō mē bē aapit nyε.

8 Tin, Yezu nadi egū egeka e ebum e elyem bōo. Nyε eezēke nē mot na sōobela mbō náá: «Wyela! Tyanya tetel tin kuku εbwak.» Wō gwaa, mot'enək eezēwyel, nyε eezētyaa tetel.

9 Nyε eezēdji εdhuu ε bot é nadi tin o náá: «Tō etsi, εyé di egoka nē esael dwoo saba, enēm esa “ohoo” embee esesεε? Etsik ε mot “ohoo”, neghu εbet náá, nyε gwyε?»

10 Yezu eebulal mis gwyák bε, bhii tak nyε eezεke nε mot tak náá: «Sεεba mbɔ'ɔ.» Nyε eezεseeb mbɔ'ε, yε eezεsekel, bula εnyɔεpe.

11 Wɔ gwaa bεghaŋ ε mεkana mε etsi nε eFalizyε zokazεkpaa lyem εlyelεpe, bε moo tinaak esɔs pak'ɔɔ, edjek tyee bε aasa kɔ εsu ε Yezu ε.

Yezu εpesέε bot ε lwoma yε kam nε bεbdá

12 E gheŋ tak, Yezu naazεbyet kɔ etsok étep εkedjaala Zεεb. Nyε naadjaala Zεεb tu pum tak djas.

13 Dáa mεlem nakalem ε, nyε eezεdjóo bεdjekel bε. Bhii tak, nyε eezεsέε tɔ sama yɔɔ bot kam nε bεbá, nyε nadjóo bε «bot ε lwoma».

14 Min mɔɔ nabε é: Simɔŋ Yezu naget Pyεεd ɔ, zεnɔɔ mɔn nyεeg Andele, Zak nε Zaŋ, Filip, Bhaatelemi,

15 Matye, Toma, Zak mɔɔ Alfe, zεnɔɔ Simɔŋ, mot di tɔ εdhuu ε bot ε nadi djóoaa eZεlöt ɔ*,

16 zεnɔɔ, Yuda mɔɔ Zak, bε nε Yudas Iskaliöt, mot aaka nyε ɔ.

Yezu εpelyo nε etsik bot

17 Yezu eezεwyeed etsok bε nε bε nɔɔ. Nyε eezεtyaa é di na sebetεε, é di bεdhiiti bεdjekel εbuεpe nadi ɔ. E di tak, ye nabaabε é nε zukamwaa nε mot. Bot ε tak naadudus é pe kyee dik Yude nε Yeluzalem, kɔ eghaada di é ngwoob boo dii mεsɔn ε, pe Tiid nε Sidɔn.

* **6:15** Simɔŋ nabε é mot di tɔ εdhuu ε bot é nadi djóoaa eZεlöt ɔ. Be nasesa mεsa mɔɔ tɔ syaab étep εbyen náá, ekwyil e bot εzεkewa bε é bhel.

18 Be nazyεzεgwak embεε mε Zεeb, dω nε zεsaα tsik. Bot ε embee esisim nadi edhedhek o, nabε é, be naabela yobø tsik.

19 Bot nadi esuu é, be met nyε bøø be εmet, etεε náá, dhiiti kwaambi mεbwala nadi ewyis tø lε, é tse-tsik bøø djas.

Memyaala nε ghoŋ

20 Yezu eezegwyák bεdjekel bε, nyεy nε nøø náá:
 «Menyø nε biyø, bεdjel ε bot
 etεε náá, Eyoŋ ε Zεeb é yibø.
21 Menyø nε biyø, bot ε di nε za nenak o,
 etεε náá, bi é waadε, djil.
 Menyø nε biyø, bot ε di edje nenak o,
 etεε náá, bi ε waago.»

22 «Menyø nε biyø, bot ε di ebhina bin o,
 be sø bin o,
 be lee bin,

nε esaab ε dék ε len, kø esu ε Sεεŋεlε Møn Mot o.

23 E dwoo tak, myaalka, da bi é bøl zεŋ, etεε náá,
 boo etuud bin é neεga pε tø gwoo. Bεbhaab
 bøø nasesa é deenek nε bengoolel ε mεkpa ε
 Zεeb.»

24 «Haa kpaa-ghoŋ nε biyø, bεkuma ε bot
 etεε náá, bi nazebela yebø enεm nε embεε.

25 Kpaa-ghoŋ nε biyø, bot ε zedε, djil nenak o,
 etεε náá, bi aadi é nε za.

Haa kpaa-ghoŋ nε biyø, bot ε di egø nenak o,
 etεε náá, bi aadi é dje.»

26 «Haa kpaa-ghoŋ nε biyø, yε be náá, bot djas
 εpeduwal bin o. Ye é deenek ε, bεbhaab bøø nadi
 eduwal bengoolel ε mεkpa ε Zεeb yii mεkøŋ.»

Ekwyεl ε bot ε di bhina bin o

27 Yε bε biyɔ, bot ε di egwak mε ɔ, mε lεε bin ε náá: Kwyelka bot ε mεbhuka men. Saka enεm esa nε bot é di ebhina bin ɔ.

28 Sεeka bot ε di ekal bin ɔ, mεtel. Da bi é baadjaala Zεeb étep bot é di esa bin εbiyo ɔ.

29 Yε bε, mot é nyuu wɔ bεεz é emuk ɔɔ, baadjε yak kyee εmuk. Mot é nɔɔ wɔ ndjookuwa ɔɔ, beta nyε baanɔɔ kuwa yɔ.

30 Gwyena nε mot nε mot di ewaab wɔ sonok ɔ. Yε bε mot eenɔɔ seeyɔ ɔɔ, sa wɔ ààkabaadu.

31 Saka nε bot tyee bi di ekwyel náá, bε sa nε nen ε.

32 Yε bε náá, biyɔ zokwyel é bot ε di ekwyel bin ɔɔ, étep yé bi di ebun náá, bi djεaa bhɔɔ? Doo nε bot ε mesyem zobaakwyel é, bot ε di ekwyel bε ɔ.

33 Yε bε náá, biyɔ zosa enεm esa ε, nε bot ε di esa bin enεm esa ɔɔ, étep yé bi di ebun náá, bi djεaa bhɔɔ? Doo nε bot ε mesyem baasaa deenek.

34 Yε bε náá, bi ekola bot esonok ε é bwaal náá, bε neebaadjε bin yɔbɔ ɔɔ, étep yé bi di ebun náá, bi djεaa bhɔɔ? Doo nε bot ε mesyem baadjεel pak'ɔɔ ε fulu εkola, etεε náá, bε neebulela yε.

35 Yε bε biyɔ ɔ, ye goka é, bi kwyel bot ε mεbhuka men. Saka bε enεm esa. Gwyenaka nε bot esa bin, ààbwaal náá, bε waabaabulal bin yε. Deenek Zεeb é waadjε bin boo etuud. Bhii tak, bi é waadjóoaa bɔn Zεeb-Mεkaake, etεε náá, nyε é Zεeb mεnyɔ nε bot ε lwaleŋ, zεeg nε bεmbbee ε bot.

36 Gekeka bot ghoŋ, dáa Sεeg'en di egek bin ghoŋ ε.

Nàpεeka bot

37 «Sa bi ààdidi é pεε bot, deenek Zεeb aanàkwaapéε bin. Sa bi ààdidi é kwyesal bot

ndje sōs, deenek Zeeb aanàkwaakwyesal bin ndje sōs. Pelka bot ebiyo ε be di esa bin ε, deenek Zeeb é waapel bin.

38 Gwyenaka nε bot. Deenek Zeeb é waadjε bin εbuεpe, lwoodal. Zeeb é waaso tō boo bhwanj'en bεtε ne bhum, nyømelaa, dital-dital, "tøø" see. Hεεε! Zeeb bee é dāa bi di elwoodal bhwaa bεsø bin ε. Ye é deenek ε nyε aalwoodal yebø bhwaa.»

39 Tin, Yezu eebaazelii ne nøø pe tø kana náá: «Mot edhim tok nε ghwyil εdul sø mot edhim étep elyaal é nyε ze, deenek tε? Be é sa deenek øø, bøø djas bεbá é waakεdjoola tø guk.

40 Ye tok nε djekel di nε ghwyil εdhaa sεeg mot di elyaal nyε mesa ø. Tin, yε be náá, djekel di edjek mesa øø, nyε eezedjek εnyøepe ø, nyε aakaswaala é, nyε moo dāa sεeg mesa me.

41 Etep yé wø gwyák kwyεεzyon di tø dis ε sø mot, wø kadi é, ààbee pεk le di tø dis ε lø ε?

42 Wø naakwaake nε sø mot náá: "Møø sø'am, beta, mε dis møø kwyεεzyon tø dis ε lø," dhi wøy di ààbee pεk le di tø yø dis ε! Wøy mot medjhaaaz pε εko, bhimis pε si, pookodis sok pεk le tø dis ε lø! Bhii tak é wø aanyaa sok, étep wø needis kwyεεzyon di tø dis ε møø sø ε.

Le nε ebhum be

43 «Mbεε le ààbya mbee bhum. Tyee wat nε mbee le, yε aanàkwaabya mbεε bhum.

44 Le djas gwyakaa é, nε ebhum nyε di edje ε. Bhum efligh ààbøkaa kø le megøk. Baadi náá, bhum di saaa menyok mε vin nε ye é, yε ààbøkaa tø engwyinini.

45 Mbεε mot dyeebawysal é embεε etεp di edus tø di εkwom ε di tø lyemε ε, kadi é náá, mbee mot

dyeebawyisal é embee etep m_εbiyo m_ε di t_o mbee lyem_ε ε. Eteε náá, m_εkpa m_ε mot dyeebawyisal t_o nuub_ε ε, ye é m_εkpa m_ε zelwood t_o lyem_ε ε.»

Kana mendjaa memba

⁴⁶ «Étep yé bi di edjóo m_ε “Gheŋ, Gheŋ”, da bi kadi é, àasa dáa m_ε ke ε?

⁴⁷ M_ε paalyaal bin mbi mot zyε pε daa lam é gwak m_εkpa mam, da nyε é ke tyee tak o, di egoka nε edi ε:

⁴⁸ Nyε é dáa mot nadi eesum ndjaa, nyε é zeben epap e tak, zεpu bøs edimεpe, tuula kø bat εkok o. Nyε nakawayel epap é kø tak, tyee bhyoŋ nakatuula ε, εbhyeeb ε medii m_ε tak naanyuŋa é ndjan'enek, àabik, etee náá, ndjaa naasumel ε enyøepe.

⁴⁹ Deenek, mot maa-elø di gwak m_εkpa mam, nyε kadi é, àake tyee tak o, nyε é dáa mot nasum ndjan'ε kø bøs, àapu edimεpe, àabε ghus epap. Tyee bhyoŋ nakatuula ε, ndjan'enek eezεbik é di tak wat é “syεεε”.»

7

Yezu eetsik mot-mesa m_ε boo kukuma esodja eLøm

¹ Bhii Yezu nasilal εllí nε medhuu m_ε bot ε naze-maala tin o, nyε eezetó pε Kapelnaum.

² Tin, dhiiti boo kukuma tø løg esodja eLøm nadi é, nε dhiiti mot-mesa m_ε ngat nyε nadi ekwyel εbuεpe o. Mot-mesa m_ε tak nadi ebé εkpaaŋεpe, é siila nε εsyee.

³ Dáa boo kukuma esodja tak nagwak menduk ε Yezu ε, nyε é boolwom bedhiiti bεpaa ε eYuda, bε zedjóo Yezu étep nyε neezεtsik nyε.

⁴ Be eezekum pe dása Yezu. Be moo tin edjaala ne
ne elyelape. Bao náá: «Mot tak goka é náá, wó kwyee
nye.

⁵ Nyé ne kwyel bot ε mbyak'enaka. Ye nyey é nasum ndjaa mendjaala me eYuda yenaka.»

⁶ Tin, Yezu eezəghəe nyel, tó bε nε bε nəo. Bε dinaa ààpaakotseta nε ndjaa deenek e, kukuma esodja eezəlwom bəsə bε, bε lεe nyε náá: «Gheŋ, nàdhek nyel'ɔ gwyes. Mam tok mbεe mot étep wɔ neeni tə ndjan'am.

⁷ Etep tak é mam nakuma nyel, di ààzye zélii nε nə. Deenek, “iyeee!” Lóoa ɛkpa wat etεε náá, mot-mesa mam neetsak.

⁸ Di me di'aak, me é ne ekukuma bam me di gwak esesee me aasa é ne no o. Pe si meko mam, me é ne esodja. Me ke ne ngöt náá: "Tóak" oo, nyę epetó. Me ke ne nwyak náá: "Bulak" oo, nyę epebula. Tin, me ke ne mot-mesa mam: "Sa dáak" oo, nyę epesa.»

⁹ Dáa Yezu nagwak εbəɔza kukuma yenək ε, ye nabε é, nyε naadyeebakwyel nyε. Nyε é boo liig mis, nyεy ne εdhuu ε bot ε nadi egyee ne ne nəə náá: «Mε lee náá, mε dinaa àapaabee kwaambi yak εbwaaalel ne Zeeb sok, ye nakoozobε kɔ del ε Yisalaεl.»

¹⁰ Bot ε nalwomaa ɔ, eezεsik yøbø pε dάa kukuma esodja, bε kakεbela mot-mesa nadi bέ ɔ, nyε eezetsak.

Yezu eezegomal muu mon kus moma

¹¹ Bhii tak, Yezu eezetó pe del ε di djóoa Nayin ε, bədjekel bε ne mədhuu mε bot ε nadi egyee ne ne ε.

¹² Dáa nyε nadi, nyε moo é ngwoob εniel ε del ε tak ε, bot ε del nadi ezyε ne muu mot pe mεvit étep ekεdel nyε. Ye nabε é etsak ε mən dhiiti kus moma. Bot ε del ε tak εbuεpe nadi ε, é ngwoob'ε.

13 Dáa Gheŋ nabee kus moma yenək ε, ghoŋ naasa nyε εbuεpe étεp'ε. Nyε é booke náá: «Nàdje!»

14 Nyε eezetiila, wɔ gwaa nyε met kes*, bot ε nadi ebep kes ɔ, eezetyaa. Yezu zεke náá: «Mɔɔ ngbaaz, mε lεe náá: Wyela!»

15 Mot nagwyε ɔ eezεgom, di ndiindil, nyε moo tinaak elii. Yezu eezεbulal nyε é mεmbɔ mε nyεeg.

16 Bot ε nadi tin ɔ, naadjoka εbuεpe. Be é boozeduwal Zεεb é ke náá: «Boo ngoolel-mεkpa ε Zεεb eetuula pak'enaka. Deenek, Zεεb eezεkwyeet bot ε mbyak'ε!»

17 Bot ε kyee dik Yude nε mel mε mengwoob nε mengwoob nabε é, bε naagwak menduk mε sa Yezu nasa ε.

Engoola-ngoola ee Zan Nduuel-bot nalwom ɔ

18 Bεdjekel ε Zan eezεkaada Zan etεp binek djas. Zan eezεdjoo bεdjekel εbá pak'ɔ.

19 Nyε eezεlwom bε pε dáa Yezu, étεp εdji Gheŋ náá: «Ye é wɔy ε di Mεsia nabε náá, nyε εpezyε ɔ, [†] “ohoo” neghu ye baabwoodaa dhiiti baadi ezyε ɔ?»

20 Dáa bε nakum pε Yezu nadi ε, bε eezεke nε náá: «Zan Nduuel-bot lwom bis é, bis zεdji wɔ náá: “Ye é wɔy ε di Mεsia nabε náá, nyε εpezyε é, ‘ohoo’ neghu ye baabwoodaa dhiiti baadi ezyε ɔ?”»

21 E εwala ε tak wat, Yezu zokazεtsik bεtε nε membel, bot ε nadi nε edjam ɔ, nε bot ε embee esisim nadi edhedhek ɔ, dɔɔ nε εbε ε mis mε bot ε edhim.

22 Bhii tak Yezu eezεbɔɔza nε engoola-ngoola ε Zan náá: «Kεbaanjaka nε Zan esesεε bi bee ε, nε yii

* **7:14** Ye nabε é, é lyaal náá, Yezu nadi é kɔ etsi, etεe náá, tɔ etsi eYuda, ghaa-Zεεb nabε àatitila nε muu mot, ààkomet nyε mε tak.

† **7:19** Det 18.19

bi gwak ε. Bot ε edhim moo nyaasok, bot ε di nε edjam ὁ moo ke εnyøepe, bot ε nadi nε εbέ ε zezam ὁ, bε eezetsak. Be na endiila e melo, moo gwak. Bot ε zegwyε ὁ, bε eezegom. Mbεε Bhaadal εpegoolel, kεkum pe daa bεdjel ε bot.

23 Menyø ne mot aadi àadis εbwaalel ε lε kø lam ὁ!»

24 Bhis engoola-ngoola ε Zanj nasik ε, Yezu moo tin elii nε zukamwaa ne mot nadi tin ὁ kø εsu ε Zanj. Nyε nalee ne nøø náá: «Bi nakεbee yé pe tø bal? Møø le ghwaazok é dheegel ne pup é? Aåbe!

25 Haa eyé bi naakεbee tø bal? Mot ngøt ne vanj mbi bhet é? Bi ne gu náá, bot ε dyeebabøt evanj e ekaad ὁ, ne bot ε di edi tø ekum ὁ, dyeebadi é tø eboo mendjaa me bεmekoozi.

26 Ha bi nakεbee yé? Bi nakεbee é ngoolel-mεkpa ε Zεεb é? Ne tsεetse me lee bin náá, yii bi nakεbee ε, nyεy eedhaa-dhaŋaak ngoolel-mεkpa ε Zεεb.

27 Etee náá, Zanj é mot ekwyala nalee náá: «Esok ne wø ne tø, me waalwom ngoola-ngoola yam, étep nyε neekεkoobal wø meze‡.»

28 Yezu eebaabil náá: «Me lee bin ε etsεetse náá: Pe tø bot ε di kø bøs'ak ὁ djas, ye tok ne mot dhaa Zanj Nduuel-bot. Tin, ye guaa náá, tø bot djas di tø εyoŋ ε Zεεb ὁ, mot di møø dhyeeb ὁ di boo-mot ne nε.

29 «Bot ε mbyak Yisalaεl djas ne benøŋel ε epata e lapo naagwak nyε, bøø myaal náá, Zεεb é mot epiki. Bhii tak, bøø batazeduwa Zεεb pe daa Zanj.

30 Tin, eFalizye ne belyoel ε etsi ε Zεεb naabyen εkwosak ε Zεεb étep'øø, bε naapeε náá, Zanj duu bε Zεεb.»

‡ **7:27** Mal 3.1

31 Yezu eebaazeké náá: «Mε gek bot ε melu mak nε bεzε? Be baakøa nε zε é?

32 Be é dää zεegá bøø dhyeeb mendiindil kø εbeSεε ε bot djas di edi ε. Tin, ngøt katsim é, lεe nε bøø bεsø bε náá: “Bis eebwom bin ngømbi, bi ààpabøl. Bis eedjeeb bin mèdjeb mε εsyee, bi ààpadje!”

33 Etεε náá, Zaŋ Nduuel-bot eezyε. Nyε nabε ààdε mapa, ààdε menyok, bi kake ε náá: “Ye é εlyeeb ε di esa nyε deenek!”

34 Sεeŋεlε Møn Mot eezyε. Nyε εpedε yε edee nε menyok, bi kake ε náá: “Beeka nwyak é, mesa mε é, yε é εde edee nε menyok. Nyε é møø sø bεnøjel ε epata e lapo, nε bot ε di nε mbee tsik ø!”

35 Tin, bot djas di myaal etsoŋ e Zεεb ø, bε εpegu náá, ye é epiki.»

Yezu tø ndjan̄ ε Simøŋ, mot Falizyε

36 Dhiiti mot Falizyε zokazédjóo Yezu, nyε zεdε edee bε nε. Wø gwaa, Yezu zetó pε daa lε, nyε eezeñøø di kø mesa.

37 Pε kø del ε tak ye nabε é nε dhiiti moma nadi nε mbee dék ø. Dää nyε nagwak náá, Yezu nadi é, kø mesa pε daa mot Falizyε ε, nyε eezεzyε nε bεeb nasael nε εkok ε albat ε «tøø» nε menanas.

38 Nyε eezεtyaa bhii konj ε Yezu, é dje si mεko mε. Nyε moo tin ebel mεko ε Yezu nε miŋal mε. Tin, nyε moo suŋal yε nε bhoo lo'ε, døø nε εboma nuub'ε é mεko ε Yezu. Bhii tak nyε eezεso menanas kø mεko mε tak.

39 E gheŋ mot Falizyε nadjóo Yezu náá, nyε zεdε pε daa lε ε, nabee deenek ε, nyε moo tin elii tø lyem'ε náá: «Mot tak εpedi é ngoolel-mεkpa ε Zεεb øø, pe nyε eegu mbi moma met nyε'aak. Pe nyε eegu náá, nyε é moma na mbee dék!»

40 Yezu eezεke nε mot Falizyε yenøk náá: «Simøŋ, mε é nε sa wat mε di kwyel εlεe wø.» Simøŋ eezεke nε nε náá: «Bela, liia lyoel.»

41 Yezu eezεke nε nε náá: «Mot ngøt naakola bot εbá epata. Ngøt nakola é, epata bεmil εtεn, dhiiti tak epata bεmil mεkam-mεtεn.»

42 Dáa bøø djas nadi ààbε nε ghwyil εbulal epata tak ε, nakuma epata é boopel kola bøø djas bεbá. Pε tø bot εbá binøk εzε aakwyel mot'enøk dhaa tyε?»

43 Simøŋ eezεbøøza náá: «Yε bε mam ø, mε gek é náá, yε aadi é, mot nakola epata εbuεpe ø.» Yezu eezεbøøza nε nε náá: «Simøŋ, wø é nε gham..»

44 Bhii tak nyε eezeliig mis, gwyák moma tak. Nyεy nε Simøŋ náá: «Wø eebee moma yak é? Mε eeni tø ndjan'ø, wø ààpadje mε medii mε εgwyii ε mεko. Gwyáka! Nyε eegwyii mε mεko nε miñjal mε, bhii tak nyε eesuñjal yε nε bhoo'ε.

45 Wø ààpaboma nuub'ø é memuk mam. Yε kabε nyεy ø, dáa mε looni wak mos ε, nyε ààpakat εboma nuub'ε é mεko mam.

46 Wø ààpaløøb mε mul kø lo. Yε kabε nyεy ø, nyε eeløøb mε menanas é mεko!

47 Etεp tak é mε di lεe wø náá: Bεtε nε mesyem mε eepelel! Etεp tak é nyε lyaal boo kwyel deenek. Mot pelaa ba bim ø, zobaalyaal é ba bim kwyel.»

48 Yezu é boozεke nε moma tak náá: «Mesyem mø, eepelel.»

49 Bot ε bε nε bε nøø nadi kø mesa ø moo tin elii pak'øø náá: «Nwyak é nwyaa kwaambi mot di nε ghwyil εpel mesyem mε bot'aak?»

50 Tin, Yezu eezεke nε moma yenøk náá: «εmyaal ε lø eetsik wø. Tøa tø egwyem..»

8

Boa nadi eggee be nε Yezu o

¹ Bhii tak, Yezu eezetó këgoola bot Mbεε Bhaadal
Συον ε Ζεεβ πε το eghaada ne kω bω mel, be ne
bedjekel be kam ne bεbá,

² zenoo bεdhiiti boa nyε nawyisal embee esisim
το λω ο, ne bot nyε natsik be ο. Ye nabε é Maali di
djooaa Maali mot del ε Makdala ο, mot esisim eten
ne ebá nasoaa το λε ο,

³ Zan, mwaa Kuuza, ngöt το λω ekukuma di sa
mesa το ndjaa mεkoozi Elood ο, Suuzan, ne bete ne
bedhiiti boa nadi ekwyee Yezu ne bedjekel be ne
esa e bω met.

Kana səsel mεbhek

⁴ Zukamwaa ne mot nadus mel ne mel ο,
naazesaala é bhaaz ε Yezu. Wω gwaa Yezu zεkan
kana yak:

⁵ «Dhiiti mot ngöt zokazetó, kemwam mεbhek το
pyeeb'ε. Tyee nyε nadi emwam ε, dhiiti kyee bhek
eezεkwyit é ze. Haa kpaa-ghoŋ ne bhek'enek, bhii
tak, enen ε zεde ye.

⁶ Dhiiti kyee bhek kakwyit é, kω bωs di ne
bat mεkok ε. Tyee bhek'enek nakwyit ε, ye é
boozεsyee, etεε náá, é di tak, bωs nadi é ghas.

⁷ Dhiiti yak kyee bhek kazεkwyit é το engwyinini.
Bhek tak eezεkwyil λωg wat ne engwyinini. Dikel
engwyinini e tak eeboozεgó ye.

⁸ Ghuna dhiiti kyee bhek naazεkwyit é mbεε
bωs. Tyee ye nawyee ε, bhek ne bhek naadjε bhum
bedhet εbuεpe.» Bhii Yezu nasilal kana yenek ε,
nyε eezεke náá: «Gwakeka εnyøεpe, bi é di ne mεlɔ
étep εgwak οο.»

Etep yé Yezu dyeebalii tō ekana

9 Bədjekel ε Yezu zokazedji nyε εsuk ε kana tak.

10 Wō gwaa nyε zəboøza nε nəø náá: «Biyo, bi eezedjeaa etsoŋ e εgu εsuk ε Εyoŋ ε Zeeb. Ye bε besø bin ɔ, bε gwak ye ε tō ekana. Deenek,

“Bε é nε ghwyil εgwyl nε mis,
àabée.

Bε é nε ghwyil εgwak nε melø,
àapiibal sa di kwyel εlεε ε.”»

Yezu εpelyaal εsuk ε kana mot see

11 «Gwakeka εsuk ε kana tak: Bhek é məkpa ε Zeeb.

12 Məbhék mε nakwyit é ngwoob gba ε, ye é dáa bot ε di egwak məkpa ε Zeeb, da Dim Mot Məkəŋ é zədis bε ye tō ebum e elyem ɔ, étep εkaab náá, bε é zəkədum koŋ nε Zeeb, da bε é tsak.

13 Məbhék nakwyit kə bəs di nε bat εkok é dáa bot ε di egwak məkpa ε Zeeb ɔ, bε dja ye ε nε məmyaala. Ghuna bε àabet náá, ye tyaa “zik”. Bε dyeebamyaal ye ε, é ba məø εwala batsa, kaseka é, é di məbhōwal aakatuula ɔ, bε eekat εdum koŋ nε Zeeb.

14 Bhek nakwyit tō engwyinini ε, ye é dáa mbi bot ε di egwak məkpa ε Zeeb ɔ, bhii tak, bε kawak é tete ze kə εsu ε embee esiiza, nε ekum e bəs'ak, nε mənyø mε tsik bəs'ak. Bε tok nε ghwyil εdje tete ebum.

15 Bhek kwyit kə mbəε bəs kwyel εlyaal ε, bot ε di egwak məkpa ε Zeeb, da bε é wa lyem é εbaal ε ye, da bε é ke mbəε kyeed, bε aadjε mbəε ebum ε.»

Kana lama

16 «Mot é nε ghwyil εtuub lama, da nyε é butal ye nε məø bhe, neghu εnəø ye, da wa pe si gonj é? Ye

nεεgaa é, pε kɔ teeg etεε náá, bot ε di ni tɔ ndjaŋ ɔ, needi tɔ gwyε.

17 Esa ee di tɔ sɔ ε djas aadi é, wyis é gwyε mwos dwoo. Esa e meso djas aadi é, nyen é gwyε.

18 Dika ne etson dum ne etεp djas bi di egwak ε! Etεε náá, mot aadi ne ba bim sonok ɔ, bε waabil nyε dhiiti. Tin, mot kwaadi ààbε ne sonok ɔ, bε aadis nyε ba bim djas nyε di ne yε ε.»

Nyεεg ε Yezu ne bɔn nyεεg

19 Nyεεg ε Yezu ne bɔn nyεεg zokazyε, zεbela Yezu. Bε eezεtyaa pε kel etεε náá, ze εdhaa étεp bε neekεboma ne Yezu nadi é, εkɔɔlaεpe étεp mεbu mε bot.

20 Deenek, bε eezεlεε Yezu náá: «Nyoog ne bɔn nyoog é metetel pε kel, bε εpekwyεl εboma ne nɔ.»

21 Wɔ gwaa Yezu zεbɔɔza ne bot djas náá: «Nyaag'am ne mɔn nyaag'am é bot ε di egwak mεkpa ε Zεeb, da looba ne yε ɔ.»

Yezu eelyak boo ghuu

22 Dhiiti dwoo, Yezu eezεni tɔ boo eleed bε ne bεdjekel bε. Bhii tak nyε eezεke ne nɔɔ náá: «Djhooseεeka, tɔ pε yii kyiid boo soob na djato-djato.» Bhii tak bε eezεtɔ.

23 Dáa bε nadi ekε tɔ eleed ε, gɔ eezεbe Yezu. Kaseka é, boo ghuu elyelεpe eezεkan εpupal kɔ dii. Mεpupal mε ghuu tak eegħħεε εbhyeeb ε medii kεεza é eleed, eleed moo tin eni medii. Medii mε tak εkεε sa yε aalwoodal-lwoodelak eleed, bε moo tin pak tsik ne esyee.

24 Bεdjekel ε Yezu eezεtiila pε daa lε, bε eezεdjem nyε ne etsim: «Għejj, Għejj, mena é di esik'aak!» Tin, Yezu eezεdjem. Bhii tak, nyε eezεbhεm għuu

nε εbhyeeb. E di'enek, ghuu eezesila, bhwak moo tin «kup».

25 Bhii tak, Yezu eezke nε bεdjekel bε náá: «Emyaal ε len é wo?»

Ye nabε é boo bwoo naamet bε, bε naadyeebad-joka dhaa nyel. Bε moo tin edjinel pak'oo náá: «Nwyak é nwyaa kwaa mbi mot di náá, dɔo nε ghuu nε medii εpegwak nyε?»

Yezu eetsik dhiiti mot nadi nε embee esisim o

26 Yezu nε bεdjekel bε eezekum pε kyee dik Ghadasa di di egwyákel nε kyee dik Ghalile ε.

27 Dáa Yezu nadi esul tɔ eleed ε, dhiiti mot del tak zokazyε, zeboma nε nε. Mot tak nabε é nε embee esisim nadi dhedhek nyε ε. Nyε nabε é ààbε nε ekaad é nyel, ààkadidi tɔ ndjaa. Nyε nakadidi é tɔ mεvit.

28 Dáa nyε nabee Yezu ε, wɔ gwaa nyε zεbo tsim. Nyε eezekwyit mεboŋ si mεko mε. Nyε eezεbo tsim, nyε nε nε, náá: «Mena é nε yaa tεp, Yezu, Mən Zeεb-Mεkaake? Mε εpedjaala nε no, nàtwak mε!»

29 Yezu eezεke nε mbee sisim náá, nyε wyis tɔ lε, etεε náá, ye nabε é, mbee sisim tak eezeloobe di tɔ lε. Nyε nadi é kɔola mεmbɔ nε mεko nε eghwooz étεp nyε neemεtaa é di wat. Mot tak nabebwak yε ε bwakak. Da mbee sisim tak é kazyegal nyε, kyeed nyε tɔ bal.

30 Yezu zokazεdji nyε náá: «Din ε lɔ é εyé?» Nyε eezεbɔɔza nε nε náá: «Yam din é “Mεkɔm-mεkɔm”, etεε náá, bεtε nε embee sisim naani tɔ lε.

31 Tin, embee esisim nadi edjaala nε Yezu náá, nyε nàkyeed bε tɔ guk di ààbε nε εsik ε*.

* **8:31** *guk di ààbε nε εsik ε* Ye é boo guk edi bot ε nazegwyε ε di ε

32 E di tak, ye nabε é ne boo εsanj ε bεghwyee nadi é egøø kø metsok menek ø. Embee esisim eezεdjaala ne Yezu, náá, nyε kyeed be tø menyel mε bεghwyee binøk. Yezu zokamyaal be.

33 Tin, wø gwaa embee esisim zεwyis tø mot'enøk, ni tø εsanj ε bεghwyee binøk. Bøø djas eezεsul ne ekaab pε be nadi kø εkalel εtsok ε. Wø gwaa be zεges, kεghaaga tø dii, diida. Bøø djas si na «bhεεε».

34 Dáa bot ε nadi ebaal mεsaa mε bεghwyee binøk nabee edjema binek djas ε, be é boozεtsema ne ekaab, sik, kεleε bot kø eghaada ne kø bøø mel.

35 Bot zokawyis tø kεbee sa naséε ε. Be eezεkum pε kyee Yezu nadi é. Tin, be eezεbee mot na embee esisim mεkøm-mεkøm nawyis tø le ø, ndiindil é ngwoob ε Yezu, nyεy ne ekaad é nyel. Nyεy nyel enyøεpe. Wø gwaa, bwoo zεmet bøø djas.

36 Bot ε nabee edjema binek djas ø, moo tin ebaña dáa mot na embee esisim mεkøm-mεkøm natsak ε.

37 Tin, bot ε kyee dik'enek djas zokazεdjaala ne Yezu náá, nyε dus kø kyee dik'øø, etεε náá, ye naadyeebakpaa be boo εkεed.

Bhii tak, Yezu eezεni tø elεed, nøø nyel'ε, sik.

38 Mot na embee esisim nawyis tø le ø booke ne ne náá: «Mε kwyel é, mena gyeeka løøg wat.» Yezu é boozεswaal nyε. Nyε é booke ne ne náá:

39 «Sika pε ndjan'ø, da wø é kεleε enεm ne embεε Zεεb sa wø ε.» Mot'enøk eezεtø, nyε moo tin ekεtuud kø ghaada djas dáa Yezu natsik nyε é.

Tsik ε mən Zayilus ne moma nadi ne εbε ε ghiya ø

40 Dáa Yezu nabula pε yak kyiid dii ε, wø gwaa zukamwaa ne mot baazεboma ne ne, etεε náá, be nadi ebwood nyε.

41 Dhiiti mot, din ε le nabε é Zayilus. Nyε nadi é, kukuma ndjaa mendjaala mε eYuda. Nyε eezεkwyit mεbonj si mεko ε Yezu, é djaala nε nε, nyε zye pe ndjanj'ε,

42 etεε náá, nyε nabε é nε sim esyes ε le ngöt, mən membu kam nε ebá nadi ebé ekpanjεpe pak tsik nε esyee.

Dáa Yezu nadi etó ε, zukamwaa nε mot nadi edu nyε, bak eghunja nyε é nyel, bak tak etiidal nyε.

43 Ghuna tə edhuu ε bot binək, ye nabε é nε dhiiti moma, ghiya nadi ekekək nyε é nyel boa, ààbε nε etsek o. Ebé ε tak naasa nε nε tyee membu kam nε ebá. Nyε naasilal epata bε djas tə mendjaa mε mεgwoma εbuεpe, ebé ààsi. Ye nabε ààbε nε mot nakwak εgwom εbé ε tak.

44 Nyε eezεdu Yezu bhii konj, zye, zemet kyee εgho ε kaad'ε wat. Meta nyε nazomet ε, é di tak wat, ghiya eezεtsek.

45 Yezu eezεdji náá: «Εzε met mε?» Wə gwaa bot djas kəla, Pyεed eezεke náá: «Għej, beea kwaambi zukamwaa nε mot di etiidal wə ekyee djas'aak.»

46 Deenek, Yezu eezεke náá: «Tsεetse mot eekwyet mε, etεε náá, mε eegwyak náá, dhiiti pes mεbwala eewyis tə lam.»

47 Dáa moma tak nagu náá, nyε eepanaa ε, moma tak eezεtiila, nyε moo pwak nε bwoo. Bhii tak, nyε eezεkwyit mεbonj si, si mεko ε Yezu. Nyε eezεmyam é mis mε bot djas, tin, nyε moo elεε nε bot djas étep yé nyε namet kaad ε Yezu ε, nε dáa nyε nakatsak é di tak wat ε.

48 Wə gwaa Yezu eezεke nε náá: «Εsyes ε lam, εdum ε konj ε lə nε Zεεb eetsik wə. Táa tə egwyem.»

49 Tinaak, Yezu dinaa elii, ngoola-ngoola ngöt

eezədus pε ndjan̄ ε kukuma ndjaa mendjaala mε eYuda, zelεe nyε náá: «Eyes ε l̄ eezepεka. Nákabaadhek lyoel.»

50 Yezu nabε àabis sa bε nadi elii ε. Nyε é boozεke ne Zayilus náá: «Nàbem ba. Duma koj ne Zeεb, nyε waatsak!»

51 Dáa nyε nakum pε ndjan̄ ε, nyε eezelu bot djas náá, bε náni t̄o ndjaa. Nyε nazomyaal é, bεdjekel bε, Pyεed, Zaŋ ne Zak, zenɔɔ seeg ne nyεeg mən.

52 Bot djas, metetel ne megwyε, ne etanjel ne etsim. E di'enek Yezu é booke ne nɔɔ náá: «Nàdjeka. Mən àapagwyε. Nyε é é gó.»

53 Wɔ gwaa bot gɔ nyε etεe náá, bε nadi egu náá, mən naazegwyε.

54 Nyε eezemet mən é mbɔ, nyε eezεben gwood. Nyεy ne ne náá: «Mən'am, wyela!»

55 E di tak wat, mən'enək eezεgom, nyε eezεwyεl. Bhii tak, nyε é boolwom bε náá, bε dje mən tak edee e dek.

56 Tin, ye nabε é, seeg ne nyεeg naadyeebadjoka εlyelεpe. Yezu eezelyak bε náá, bε nàlεe bot sa nasaεl ε.

9

Lwomel bεdjekel kam ne bεbá

1 Yezu eezesεeg bεdjekel bε kam ne bεbá, nyε eezεdje bε ghwyil ne eghεη εsɔ embee esisim ne etsik ε bot ε mεbé.

2 Bhii tak nyε eezεlwom bε, bε kεgoola Mbεε Bhaadal Eyoŋ ε Zeεb, ne etsik ε membel.

3 Nyε eezεdje bε etsi náá: «Sa mot àànɔɔ sonok wat, nyε neetó ne yε medjoŋ. Sa mot àànɔɔ

sek, àànɔɔ εkoo, àànɔɔ mapa, kεyaka nε epata tɔ mengwyε men. Sa mot ààdi nε ekuwa ebá.

4 Tɔ edi djas bot aamyaal náá, bi sulal ε, dikɔ tɔ ndjaa tak, kεkum dwoo bi aadus tin ε.

5 Mel djas bot aapεε náá, bi nàsulal pε daa lɔɔ ɔ, kpaaka yibɔ, da bi é kut bε piib mεko men. Ye aadi ε, tyee mwana étεp embee esesεε bɔɔ.»

6 Bεdjekel eezetó pε mel djas, kεlεε bot Mbεε Bhaadal, nε etsik ε bεtε ne membel é edi djas.

Kεŋ ε Elood

7 Tin, Elood mot nadi mεkoozi kɔ kyee dik Ghalile ɔ, naagwak menduk mε etεp binek djas. Nyε nabε é ààkagu sa nyε gek ε, etεε náá, bεdhiiti bot nadyeebake náá: «Zaŋ Nduuel-bot nagwyε ɔ, naazegom.»

8 Bak náá: «Ye é ngoolel-mεkpa ε Zεεb, Eli, ee-baatuula!» Yak kyee bot náá: «Ye é ngoolel-mεkpa ε Zεεb na mwa, eezegom!»

9 Elood é boozεke náá: «Ye nabε é mam εmet naazelwom náá, bε tsak Zaŋ Nduuel-bot. Ha yenɔk é nwyaa mot? Mot mε di egwak bot é lii etεp bak ko εsu ε le'aak é zε?» Nyε nadi esaa nyε neebee Yezu.

Yezu eedje edee nε botom bεmil εtεn

10 Bot ε lwoma zokazεbula pε daa Yezu, bε moo tin é baŋa nyε esesεε ee bε nasa ε. Yezu é boozεdul bεdjekel bε, tɔ ne nɔɔ é ngwoob dhiiti ghaada di edjóoaa Bhεtsaida ε.

11 Ghuna bot εbuεpe naagu ze bε nadi tɔ ε, bε ε boozεdu bε. Yezu zokazεboma nε nɔɔ. Bhii tak, nyε moo tin é lyo bε dum nε Σyoŋ ε Zεεb, nε etsik ε bot ε nadi kwos mεtsika ɔ.

12 Dáa dwoo nabε ye moo sila ε, bεdjekel bε kam nε bεbá é boozetiila pε daa lε. Bɔɔ nε nε náá: «Swaala bot bak, bε tó pε kɔ mel nε pε tɔ epεt eedi pak nε wak ε, etεε náá, penek bε waake bela di ndjɔk nε edee e dek, etεε náá, menaka wak é tɔ bal.»

13 E di'enek, Yezu eezεbɔɔza nε nɔɔ náá: «Djεka bε edee biyɔ bε εmet!» Bε eezεbaake nε Yezu náá: «Bis zokalik é, nε emapa etεn, zεnɔɔ bεsu εbá. Wɔ kwyl bilak é náá, bis kεεbɔm edee ee bot bak djas ee?»

14 E di'enek, metaŋ mε bot naakum tyee botom bεmil etεn. Tin, Yezu é boozelεe bεdjekel bε náá: «Dhilka bot djas mendiindil, zεεga bot mεkam-mεtεε-tεn e di wat.»

15 Bεdjekel é boozesa dáa Yezu nake ε. Bε eezεdil bε si.

16 Bhii tak, Yezu zεnɔɔ emapa etεn nε bεsu εbá binek, nyε eezεben mis pε εko, zεghaapεε Zεεb étep edee binek. Nyε eezεpyak mapa, nɔɔ, dje bεdjekel bε, bε kaa bot djas.

17 Mot nε mot naadε, djil. Bεdjekel zokabula nε mεbhwaam kam nε ebá yii mεbhuhhwak.

Pyεεd eelεε náá, Yezu é Mesia

18 Dhiiti dwoo, dáa Yezu nadi é djaala nε Zεεb e dhiiti sum di ε, bεdjekel nadi é, bε nε nε. Nyε eezεdji bε náá: «Mεdhuu mε bot ke náá, mam é zε?»

19 Bε eezεbɔɔza nε nε náá: «Bak ke é náá, wɔ é Zaŋ Nduuel-bot. Bεdhiiti náá, wɔ é ngoolel-mεkpa ε Zεεb Eli. Bεdhiiti pe ka baake ε náá: Wɔ é ngɔt tɔ bεngooolel-mεkpa ε Zεεb ee na mwa zegom o.»

20 Yezu eezεdji bε náá: «Yε kabε biyɔ o, bi ke náá, mam é zε?» Pyεεd eezεbɔɔza nε nε náá: «Wɔ é Mesia Zεεb nadhis o.»

21 Yezu eezedul bε mεlo εlyelεpe, nyε eezεke nε nɔɔ náá, sa bε ààlεe bot.

Ekenεleyη ε Yezu naleε éteρ esyee ne egom ε le ε

22 Bhii tak nyε eebaazεbil náá: «Ye goka é Sεεŋεle Mən Mot zukaa εbuεpe. Bεpaa, nε eboo bεghaa-Zεεb, zεnɔɔ bεghanj ε mεkana mε etsi é waabhina nyε. Nyε waagóaa. Mεlu mεlel bhis esyee ε le, nyε waagom.»

23 Bhii tak, Yezu eezelii nε bɔɔ djas náá: «Yε bε náá, mot ngöt εpekwyel εdu ε mε ɔ, nyε bet εkwyeεeg ε nyel'ε, da nyε é bεp melaaba mε mεlu djas, da nyε é du mε.»

24 Eteε náá, mot di ekwyel εtsik nyel'ε ɔɔ, nyε aanàkwaabela tsik, mot é myaal εsu ε tsik nyel'ε éteρ'am ɔɔ, nyε waabela tsik.

25 Mot εbela mεvu mε bɔɔ djas, da nyε é gel nyel'ε emet ɔɔ, nεghu εpul ε nyel ɔɔ, ye é tεtε yé nyε sa?

26 Mot aagwak sen éteρ'am nε éteρ mεkpa mam ɔ, tin, mam Sεεŋεle Mən Mot é waagwak sen éteρ'ε dwoo mε aazyε tɔ duma yam ε, nε tɔ duma Saag'am nε efofop na dεε ε.

27 Mε lεε bin nε tseεtse náá: Tɔ sama bot ε di wak'aak, bεdhiiti aanàkwaagwyε, bɔɔ ààbee Σyon ε Zεεb.»

Bhwoob ε Yezu eeswoola

28 Ye naasa tyee yenga wat bhii nyε naalii deenek ε, Yezu zεnɔɔ Pyεed, nε Zaŋ, zεnɔɔ Zak, nyε eezεbyet kɔ dhiiti εtsok éteρ εdjaala nε Zεεb.

29 Esok Yezu nadi edjaala ε, bhwoob'ε zokaaaswoola; ekaad bε moo puu, εkasεpe dáa ngwyεs bhi.

30 Kasεka tin é, bot εbá é bhaaz'ε, bɔɔ elεε elεŋ nε Yezu. Ye nabε é Moiiz bε nε Eli.

31 Be eezetuula kuku m^{ek}as ε Zεεb. Be ne Yezu nadi elii dum ne tyee nyε aasilal lwomel'ε ε, ne d^áa nyε aak^{eg}wyε pe Yeluzalem ε.

32 Tinaak, Pyεed ne bot ε l^oog'ε eezeduma t^o g^ó, «syaaz». D^áa be nakadjem ε, be eezabee m^{ek}as ε Yezu ne bot εbá be ne be noj nadi o.

33 E di nabε náá, bot bin^{ok} moo é lik Yezu o, Pyεed eezekε ne ne náá: «Gheŋ, ye goka é náá, mena di wak. Djhoosumka epet el^{el}: Wat yo, dhiiti yii Moiiz, dhiiti kadi é yii Eli.» Tinaak, nyε nadi é, ààgu sa nyε nadi eke ε.

34 E di nyε nadi elii deenek o, eguud eezesul, zεbutal be. Bεdjekel é boozεgwak bwoo é εbee d^áa eguud di ebutal be ε.

35 T^o eguud binek, gwood zokagék náá: «Nwyak é M^{on}'am m^e nazeto o. Gwakeka nyε.»

36 Bhii gwood nazegék ε, ye nakalik é, Yezu nyε emet. Bεdjekel é boozεsyel t^{ep} tak, é gheŋ tak, be nabε é ààbaña bot et^{ep} ee be nabee ε.

Yezu eetsik dhiiti m^{ao} dhyeeb embee esisim nadi dhek o

37 E yak εlu Yezu be ne bεdjekel εl^{el} bin^{ok} moo é sul etsok εlenek, w^o gwaa zukamwaa ne mot zεboma ne ne.

38 T^o edhuu ε bot bin^{ok}, mot ng^ot moo tin etsim: «Lyoel, m^e εpedjaala ne no, k^{el}a mis k^o m^{on}'am. Ye é sim m^{on}'am!

39 Eteε náá, m^{be}e sisim é met nyε o, é di tak wat nyε εpekyeeb, bhii tak, ye é kadheeg nyε εlyelεpe, é di'enek m^{ewyil} moo tin ewyis é nuub m^{on}. M^{be}e sisim tak εpezuk nyε εlyelεpe, εdus ε le tin ne lyel.

40 Ye be é, m^e eedjala ne bεdjekel b^o náá, be s^o m^{be}e sisim tak. Be ààpakwak yε.»

41 Yezu eezεke nε nɔɔ náá: «Embee bot, bot di ààdum kɔŋ nε Zεeb o! Mεlu mεdhen kalik nε nam é edi tɔ len? Baabela náá, melu mεdhen mε di egoka nε εmaad bin? Dha mε nε mɔn'ɔ wak.»

42 Dáa mɔɔ tak nazokunaa nε Yezu ε, wɔ gwaa mbee sisim zεghεeg nyε si. Bhii tak ye moo zεdheeg mɔn'enɔk elyelεpe na «buku-kuku». Tin, Yezu eezεbhεm mbee sisim tak, mɔn eezetsak. Bhii tak Yezu eezεbulal nyε é mεmbɔ mε sεeg.

43 Ye nabε é bot naadyeebadjoka mεbwala mε Zεeb tin.

Yezu eebaalee εsyee nε εgom ε le

Dáa ye bε náá, mot nε mot nabε é, nyε dinaa edjoka nε εsɔs etεp djas Yezu nadi esa ε, Yezu é boolee nε bεdjekel bε náá:

44 «Bεεka melɔ men εnyɔεpe etεp bi neebaal sa mε aaleeε bin ε: Ye kalik é batsa Sεεŋεle Mɔn Mot neekaaa é mεmbɔ mε bot.»

45 E di'enek, bεdjekel nabε é, ààmet lo tεp nyε nalεeε bε ε, etεeε náá, εsuk ε tak nadi bε é syela etεp bε needi ààmet ye. Bε nadi é ne bwoo εdji ε Yezu tεp'enek.

Ye é εzε di boo-mot?

46 Bεdjekel moo tin ebe meso pak'ɔɔ etεp bε neegu tɔ sama yɔɔ, εzε di boo-mot.

47 Yezu eezεgu sa nadi edhaa pak'ɔɔ ε, wɔ gwaa nyε zεnɔɔ mɔɔ dhyeeb, nεeg nyε é ngwoob'ε.

48 Nyεy nε nɔɔ náá: «Mot é myaal mɔn'ak kɔ εsu ε kwyεl nyε di nε ye nε nam o, nyε myaal é mam. Tin bela náá, mot é myaal mε o, nyε myaal é, mot nadhis mε o. Etεe náá, mot di mɔɔ dhyeeb pak biyɔ djas o, ye é nyεy ε di boo mot.»

Mot di ààbhina mena o, nyε é mot'ena

49 Zaŋ eezεke nε Yezu náá: «Gheŋ, bis eebee dhiiti mot eso embee esisim nε din ε lɔ. Bis eelyak nyε, etεε náá, nyε ààkε lɔg wat mena nε bε nɔɔ.»

50 Tin, Yezu eezεbɔɔza nε nɔɔ náá: «Sa mot ààlyak nyε, etεε náá, mot di ààbhina bin o, yenək é mot'en.»

Bot ε del Samali eepεε náá, Yezu sulal kɔ del ε lɔɔ

51 Dáá εlu ε nabε náá, nyε neebyet tɔ gwoo ε, nadi yε eezekunaa ε, Yezu é boozεke nε lyemε wat náá: Nyε εpetó pε Yeluzalem.

52 Nyε é bookyeed engoola-ngoola mεbhaadal pε sok. Engoola-ngoola eezetó, bε eezεni tɔ dhiiti dεl pε kyee dik Samali étεp bε neekoobal nyε di, nε esesεε djas.

53 Tin, bot ε del zokabyen náá, nyε nàsulal kɔ del ε tak, etεε náá, nyε nadi etó pε kyee dik Yeluzalem.

54 Dáá Zak nε Zaŋ bεdjekel bε nagwak deenek ε, bε é boozεke náá: «Gheŋ, wɔ εpekwyl náá, bis djóo du, dus tɔ gwoo étεp ye neezεdik bε?»

55 Yezu eezeliig mis, bhεm bε. Bhii tak, nyε moo edul bε melɔ.

56 Be eezetó pε dhiiti dεl.

Bot ε di ekwyel εdu ε Yezu o

57 Yezu bε nε bot ε nadi egyee nε nε o gba-gba kuku kyeed, wɔ gwaa dhiiti mot zokake nε nε náá: «Mε εpekwyl εdu ε wɔ é di djas wɔ aató ε.»

58 Yezu zokazεbɔɔza nε nε náá: «Bεbhεk é nε eku, enen é nε mεk. Kabela náá, Sεεŋεlε Mɔn Mot tok nε di nyε di edjaasi nε εwala ε.»

59 Nyε eezεke nε nwyak dhiiti mot náá: «Dua mε.» Mot'enək eezεbəøza nε náá: «Gheŋ, pookobet mε, mε pookokədel sok saag'am.»

60 Yezu eezεbəøza nε náá: «Beta bot ε zegwyε o bε del myonj məø. Ye bε wøy o, tóa, kelyaal bot εyonj ε Zeeb.»

61 Nwyak dhiiti mot eebaake yε náá: «Gheŋ, mε waadu wɔ. Pookobet náá, mε ke εmwana nε bot ε mεbyel mam.»

62 Yezu eezεbəøza nε náá: «Mot zemət awata, da nyε baake náá, nyε bulal mis, gwyák pε bhis o, yenək tak ààpakəa nε εyonj ε Zeeb.»

10

Lwomel bədjekel məkam-mətən nε məkam-məmbá nε ebá

1 Bhii tak Gheŋ eebaazeséé bədjekel məkam-mətən nε məkam-məmbá nε ebá. Nyε eezəlwom bε bəbá-bəbá pε tə egħaada nε kə mel mε Yezu nabε náá, nyε aadhaŋ ε.

2 Nyε eezεke nε nəø náá: «Pyeeb nε bək. Bot ε məsa ààbu. Ye goka ē bi djaala náá, nakuma pyeeb nyε dhis bədhiiti bot ε məsa étep bε needis edee tə pyeeb.

3 Tóka! Mε kyeed bin tin ē, dáa bəø ebhata tə eben.

4 Sa mot àànəø ngwyε epata, àànəø εkoo, àànəø-nəŋjak dəø nε məpapa. Sa mot ààbe tyε étep məswosel e ze.

5 Pe tə mendjaa mε bi aani ε, keka sok náá: “Betka náá, egwyem di tə ndjaŋ'ak!”

6 E di'enek, mot di nε egwyem ɔ di tin ɔ, egwyem bin é waakala kɔ lε. Yε kabε náá, mot egwyem tok tin ɔ, egwyem bin é waabula pε daa len.

7 Sulalka tɔ ndjaa mot egwyem é tak. Bi é djεaa mεdii nε edee ɔɔ, da bi é dε yε, etεε náá, mot-mesa goka é nε εbelə etuud e mesa mε. Sa mot ààkε mendjaa nε mendjaa.

8 Bi é ni kɔ dεl, da bε é myaal bin ɔ, dεka edee bε aadjε bin ε.

9 Tsikeka bot ε mεbέ di kɔ dεl ε tak ɔ, da bi é lεε bot ε dεl náá: “Eyoŋ ε Zεεb eezekunaa nε nen.”

10 Pε kɔ bεdhiiti mεl mε bi aani, da bot é mεl mε tak εpεe náá, bi nàsulal pε daa lɔɔ ε, tóka kɔ εbesεe ε dεl, da bi é lεε nε nɔɔ náá:

11 “Bis εpekut piib mεko mes. Ye é piib dεl ε len zenaata bis é mεko ε. Ye goka é náá, bi gu náá, Eyoŋ ε Zεεb moo é εkunaaεpe nε nen.”

12 Mε lεe bin ε tseetse náá: Dwoo Zεεb aazεpέε bot ε, bot ε dεl εlak é waapέεaa é εlyelepe dhaa bot ε dεl ε Sodəm.»

Eghaada eedi byen εdum kοŋ nε Zεεb ε

13 «Haa kpaa-ghoŋ nε nɔ, ghaada Koodazin! Haa kpaa-ghoŋ nε nɔ, ghaada Bhεtsaida! Etεε náá, endem e mεbwala mε nasael pε yebə εpedi náá, ye nasael é pε ghaada Tiid nε pε Sidən ɔ, pe bot ε mεl menək eeloobət kaad εpum, pe bε naazelɔɔba mεsii, pe bε naaloozeliig elyem bɔɔ.

14 Etεp tak é mε di elεe bin náá, dwoo bot aadi pέεaa é, yebə mεpέεa waadhaa yii Tiid nε Sidən nε mεlyel.

15 Kapelnau! Ye kabə wəy o, egeka bə é náá, wə é ne ghwyil εbyet, tó pε εko? Wə waasila pε si, batakεkum del ε myoŋ mε bot.»

16 Nyε eebaazεke ne bεdjekel bε náá: «Mot aag-wak bin o, nyε eegwak mε. Mot ε byen bin o, nyε byen é mam. Tin, mot ε byen mε o, nyε eebyen mot nadhis mε o.»

Ebula ε bεdjekel mεkam-mεtεn ne mεkam-mεmbá ne ebá

17 Bεdjekel mεkam-mεtεn ne mεkam-mεmbá ne ebá nalwomaa o, bε eezεbula ne mεmyaala djas. Bəo ne Yezu náá: «Gheŋ, dəo ne embee esisim εpegwak bis esok bis di elii ne nəo é ghwyil din ε lə ε!»

18 Yezu eezεbəoza ne nəo náá: «Mε di é, ebee Satan eedus pε εko sila pε kə bəs tyee ngwyes bhi.

19 Gwakeka: Mε eedje bin eghεŋ εke kə bənyo, ebaalwəl, dəo ne εke kə ghwyil mot mεbhuka men. Ye tok ne sa yε aasa bin.

20 Tin, námyaalaka, etεe náá: Embee esisim εpegwak bin. Bi goka ne εmyaala é, yε bε náá, min men é kwyalaat tə gwoo o.»

Yezu eemyaala

21 E gheŋ tak, Yezu naazεbela boo mεmyaala Sisim na Dεe nadje nyε é. Nyε eezεtsim: «Hee Saag'am, Gheŋ gwoo ne bəs. Mε eeghaapεε wə, étep náá, wə eelyaal bəo dhyeeb esesεε ee di esyela é mis mε betsoŋ ε bot ne bot ε mεtselal ε. Ne tsεεtsε, Saag'am, wə ne kwyel náá, eesael deenek.

22 «Saag'am naadje mε esonok djas. Ye tok ne mot di egu Mən, yε di ààbε Seεg o. Tin, mot aanàkwaagu

náá, S_eeg εzε, yε di ààbε M_on o, nε bot ε M_on aakwyεl elyaal bε nwyak o.»

23 Bhii tak Yezu eezeliig mis, gwyák bεdjekel, nyεy nε nɔo, bɔo bεmet náá: «Mεnyo nε biyo, etεe náá, bi εpebee sa bi di ebee'enek!»

24 Etεe náá, me lee bin é tseetse náá, bεtε nε bengooolel mεkpa ε Zεeb nε bεmekoozi εbuεpe nadi é, nε gwyes εbee esa ee bi di ebee'aak. Saabegɔs nε nɔo é náá, bε nabε é ààbee. Be nadi é nε gwyes εgwak sa bi di egwak mos'ak, saabegɔs nε nɔo é náá, bε nabε ààgwak.»

Kana mot Samali na mbεe lyem

25 Dhiiti lyoel etsi ε Zεeb naazεwyεl, lii, étep εbhowal ε Yezu. Nyε eezedji nyε náá: «Lyoel, mε sa dāa étep mε neebela tsik na kɔm-kɔm?»

26 Yezu kabɔɔza nε náá: «Haa, yé nakwyalel tɔ mεkana mε etsi bina? Wɔ gwak dāa tɔ tak?»

27 Mot'enɔk zεbɔɔza náá: «“Wɔ goka é wɔ kwyεl Gheŋ, Zεeb'ɔ nε lyem'ɔ djas, nε sisim'ɔ djas, nε ghwyil'ɔ djas, nε εtselal ε lɔ djas.” Zenɔo náá: “Wɔ goka é wɔ kwyεl sɔɔ mot dāa wɔ di ekwyεl nyel'ɔ met ε*.»

28 Yezu é bookake nε náá: «Wɔ é bɔɔza εnyɔεpe. Sa deenek, wɔ neebela tsik na kɔm-kɔm.»

29 Ghuna ghaa mεkana mε etsi ε Zεeb nakwyεl é, nyε neebela gham. Nyε é boodji Yezu náá: «Sɔ'am mot εzε?»

30 Yezu kadje nyε kana é náá: «Dhiiti motom nadi edus pε Yeluzalem, eesul pε Yeliko. Wɔ gwaa bot ε djii zεmet nyε, duma nyε é nyel nε mεbin, bɔo zεdek nyε esa bε djas. Be eezεkaab, lik nyε ekɔɔ nε εsyee.

* **10:27** Det 6.5; Msa 19.18

31 Dhiiti ghaa-Zeeb nadi edhaa é ze'enek tyee zem-dhyee. E ghej nyε nabee mot'enok ε, nyε eezegwoob, tó ye.

32 Tyee wat ne dhiiti Levit[†] eezekwyil é di'enek, bee mot mepyonj, gwoob nyε, tó ye.

33 Tin, dhiiti mot del ε Samali nadi etó ye medjonj o nazekum é ngwoob mot mepyonj menok. Dáa nyε nakabee nyε é, wə gwaa ghoj zemet nyε elyelεpe.

34 Nyε eebaazetiila é bhaaz'ε, zeso nyε menyok ne mul tə mepyonj, zedjel nyε ye é. Bhii tak, nyε eezekel nyε kə yaaga ye, tó ne ne pε ndjaa bedjonj. Tin, nyε eezegwom nyε enyøepe.

35 Yii myen, mot del ε Samali yenok eezewyisal ghwooz epata medil ebá, zokadjε nakuma ndjaa bedjonj. Nyεy ne ne náá: «Gwoma motom'ak. Epata djas ee wə aadi ebaawyisal étep'ε ε, mε waaboobulal wə ye é, dwoo mε aabula ε.»

36 Yezu eebaazedji náá: «Tə bəə belel, εze kəa ne edi é məə sə mot bot ε djii namet o?»

37 Ghaa etsi zokabəəza náá: «Ye é mot nagek nyε ghoj o.» Yezu é booke ne ne náá: «Tóa, da wə é sa deenek.»

Yezu pε daa Maat nε Maali

38 Dáa Yezu nadi é ze, bε ne bedjekel bε ε, wə gwaa bε zokazeni tə dhiiti del. Tə del ε tak ye nabε é ne dhiiti moma din ε le nabε é Maat. Nyε eezesulal pε daa le.

39 Nyε nabε é ne dhyeeb, din ε le nabε é Maali. Maali tak nadi é si meko ε Ghej Yezu é gwak melyo mε.

† **10:32** Levit ELlevit ε bot ε di sa mesa tə kok ndjaa-ebuwa o.

40 Ye kabela é náá, Maat nadi eghuula étep edjaab ε edee e bεdjoŋ. Maat é boozyε zεke nε Yezu náá: «Gheŋ, wɔ àabée dáa dhyeeb'am dhuugal mε nε bεte nε yak mesa mam mε εmet'aak é? Lεea nyε náá, nyε kwyee mε.»

41 Gheŋ eezεbɔɔza nε nε náá: «Maat, Maat, wɔ εpebem ba é etεp e gwyεs, lyem'ɔ εpesɔs etεp εbuεpe yii toto.

42 Ye é nε sonok wat di nε boo mεtaŋ. Maali sεe sa di nε boo mεtaŋ ε. Yiizaag é di náá, mot tok nε ghwyil ε dek nyε yε é.»

11

Yezu εpelyaal bεdjekel bε, dāa bε di egoka nε edjaala Zεεb ε

1 Dhiiti dwoo, Yezu nadi edjaala é dhiiti di. Dáa nyε nasalil ε, djekelε ngöt eezεke nyε náá: «Gheŋ, lyaala bis edjaala Zεεb, dáa Zaŋ nalyaal bεdjekel bε ε.»

2 Yezu eezεke ne nɔɔ náá: «Bi é di edjaala ɔ, keka náá:

“Zεεb Sεeg'es,
din ε lɔ di Dεε ye guaa.
Eyoŋ ε lɔ zyε.

3 Djε bis εlu nε εlu edee di egoka nε nes ε.

4 Pela bis mesyem mes

etεε náá, bisɔ εpepel bot ε nasa bis mεbiyo ɔ.

Sa wɔ àabet bis tɔ mεbhowal.”»

5 Yezu eezεbaake ne nɔɔ náá: «Djhoopookogek tyee náá: mot ngöt pak'en é nε sɔ, nyε eezetó pε daa lε kuku pum. Nyε eezεke ne nε náá: “Sɔ'am, djema!
Kola mε emapa elεl,

6 etee náá, dhiiti so'am ngöt nadi é mendjoŋ o, aloo ne tuula nenak pe daa lam. Me tok ne edee me dje nyε.”

7 Djhoopookogekeka náá: So'ε eezεbøøza ne ne to ndjanj'e náá: “Beta me gwyem! Ebε ε ndjaa moo é køøla ne engon. Bis ne bøn moo é ‘kpop’ mendjaa me si. Me aanákwaawyel, zedje wø emapa é tak!”

8 Me lee bin ε tseetse náá, ye be náá, nyε di àawyel zedje nyε é, kø esu ε esø ε be ne ne o, nyε waabatawyel, zedje nyε sa nyε saŋ é, etee náá, so spenaada ewaab, ààbe ne sen.

9 Ye be mam o, me kalee bin ε náá: Waabka, bi ε waadjεaa. Saaka, bi ε waabela. Diigka é εbe ε ndjaa, be waadii bin ye é.

10 Ye é deenek, mot aawaab o, nyε waadjεaa. Mot aasanj o, nyε waabela. Be dii ndjanj é, ne mot diig o.

11 «Ye be náá, dhiiti mot pak'en é seeg mən o, mən é waab su øo, nyε ne ghwyil edje mən nyø é di tak é?

12 Ye kabε náá, mən waab é eke øo, nyε é ne ghwyil edje nyε baaløøl é di tak é? Ye aanákwaasael.

13 Kwyii biyo, bembee ε bot bi di ε, bi ne gu εdjε embεe esonok ne bøn bin, gwyasa ne Seeg'en di to gwoo o, nyε waadjε Sisim na Dεe ne mot aawaab o.»

Yezu eezεbøøza dum ne tεp nyε natilaa gwyes ε

14 Dhiiti dwoo, Yezu nadi esø mbee sisim nanεeg dhiiti mot bubu ε. Wø gwaa mbee sisim zokawyis to mot'enøk, bubu mot'enøk moo tin é lii. Tin, εdhuu ε bot ε nadi tin o moo tin é djoka.

15 E di'enek, bot ε nadi tin o moo tin é ke pak'øø náá: «Ye é Belzebul, kukuma mbee esisim, ε di edje køøkø yak mbi mεbwala me nyε di esø mbee esisim ne ye é!»

16 Bëdhiiti nadi ekwyel elóo ε nyε pε εko, da é bwood nyε pε kye. Be é boolee ne ne náá: «Sa bis dhiiti etseňa mëbwala di elyaal náá, Zeeb é nadhis wɔ ε!»

17 Tin, Yezu nabε é, eegu egeka e elyem bɔo. Nyε é booke ne nɔo náá: «Eyoŋ ε di náá, mësa mε bot ε tak εwaya pak'ɔo ε, εyoŋ ε tak aanàkwaadi. Bɔn bil wat tak ε waagonel pak'ɔo.

18 Ye be náá, Satan é di etwak nyel'ε nyε met oo, εyoŋ ε le aapyet dáá? Eteε náá, bi ke é náá, mε twak embee esisim ε ne ghwyil ε Belzebul dje mε ε.

19 Ye be náá, mε so embee esisim é ne ghwyil ε Belzebul oo, haa yebɔ bot aasɔ embee esisim ne yaa ghwyil? Etep tak é di náá, bot bin bɔo bëmet aadi é bëtetep bin.

20 Ne tseetse mε leε bin ε náá: Ye é ne ghwyil ε Zeeb ε mε di esɔ embee esisim. Ye kwyel elyaal é náá: εyoŋ ε Zeeb eezekum tɔ len.

21 «Ye be náá, mot ghwyil di ne mëkoo mε dëeb ε di ebaal ndjan'ε oo, esa be é waabaalaa εnyøepe.

22 Ye kabε náá, dhiiti mot di dhaa nyε ne ghwyil eezyε oo, nyε kwak εbhaad nyε si o, bhii tak, nyε kadék nyε mëkoo mε dëeb mε nyε nadi ebe-bwaal ε. Tin, nyε kanoo esa be djas é kaa.

23 «Mot ε di ààdi bis ne ne o, nyε é mot mëbhuka mam. Zenoo náá, mot di ààkwyee mε ne εsεeg o, waaz ε waaz'aak.»

Ebula ε mbee sisim

24 «É sok mbee sisim di ewyis tɔ nyel mot ε, ye dyeebawyis é tó, tɔ di di ààbe ne mëdii o, é kesaa di ye aakewala o. Ye di ààbela di oo, ye kake é náá: “Më pookosik pε ndjan'am, ndjaa mε nawyis tɔ tak ε.”

25 Tin, sika ye aakasik ε, ye kabela ndjaa tak é, toto, waabela, koobela.

26 E di'enek, ye kató, kenəo bedhiiti embee esisim eten ne ebá di edhaa ye ne embee mesa o. Tin, bəo djas kazeni é tə ndjaa be bela di edisi o. E di'enek, tsik mot'enək kazepulel dhaa-dhanjak tyee nabé sok ε.»

Tete ekum

27 Dáa Yezu nadi elii deeneck ε, dhiiti moma zokazeben gwood tə edhuu ε bot, nyey ne ne náá: «Menyo ne moma nabəp εbum ε lə o! Menyo ne məbel me wə nadəe!»

28 Tin, Yezu eezəbəoza ne ne náá: «Menyo ne nen, bot ε di egwak məkpa ε Zeeb, da bi é ke dáa Zeeb di ekwyel ε.»

Ngwyeebel dhiiti tseja məbwala

29 Dáa medhuu me bot nadi esaala é ngwoob ε Yezu ε, nyε moo tin é ke náá: «Bot ε di kə bəs'ak mos'aak àanyo bot. Be εpewaab dhiiti tseja məbwala me Zeeb. Be aanàkwaakobee dhiiti wat, yε di àabε yii nabé ye é ngoolel-mekpa ε Zeeb Yonas o.»

30 Deeneck, tyee wat Yonas nadi tseja é mis me bot ε ghaada Niniv ε, deeneck é Sεeŋεle Mən Mot aadi tseja étəp bot ε di kə bəs'ak mos'ak.

31 E dwoo Zeeb aazəpée bot ε, moma di məkoozi kə mel me di pε kyε bəs ε, waatyaa sok bhwoob bot ε melu mak. Tin, nyε waakwyyesal be ndje səs, etεε náá, nyε naadus pε mesik me bəs, étəp εzəgwak məkpa me etsoŋ ε Salomən. Ghuna yii di wak ε eedhaa-dhanjak ye Salomən.

32 E dwoo Zeeb aazəpée bot ε, bot ε del ε Niniv waatyaa sok bhwoob bot ε melu mak. Tin, be

waazəkwyesal bε ndjε səs, etεε náá, bot ε ghaada Niniv naazeliig elyem bɔɔ, bhii bε nazegwak mεlyo ε Yonas ε. Ghuna yii di wak ε dhaa-dhaŋak yε Yonas!»

Mis mə é lambi nyel'ɔ

³³ «Mot aanàkwaatuub lama, da nyε é butal yε si bhwaa. Ye ààsaaa deenek. Ye goka ne εkelaa é, pε kɔ tεeg, etεε náá, bot djas aadi eni tɔ ndjaŋ ɔ needi tɔ gwyε tak.

³⁴ Mis mə é lambi nyel'ɔ. Mis mə é di enyaasok εnyøepe ɔɔ, gua náá, nyel'ɔ djas é tɔ selele. Ye kabε náá, mis mə àànyaasok ɔɔ, nyel'ɔ djas é tɔ ghooghom.

³⁵ Deenek é, mε di eleε wɔ náá, wɔ di tson mot étcp εbaal esealele di tɔ lɔ ε, é kaab náá, esealele bin εzεkeliiza ghooghom.

³⁶ Ye bε náá, nyel'ɔ djas é tɔ selele, ààbε ne kyee nyel wat di tɔ ghooghom ɔɔ, nyel'ɔ djas aadi é, tɔ gwyε, dáa lambi di edje wɔ gwyε ne mεkas mε ε.»

Yezu eedul eFalizyε bε ne begħaj ε mekana mε etsi melb

³⁷ Dáa Yezu nasilal εlii ε, dhiiti Falizyε zokadjóo nyε, nyε zεdε pε ndjaŋ'ε. Yezu zokani tɔ ndjaa mot tak, nɔɔ nyel, disi kɔ mesa.

³⁸ Falizyε yenɔk zokadjoka dáa nyε nabee náá, Yezu nabε ààgwyii mεmbo εsok ne nyε ne dε edee ε.

³⁹ Tin, Għejn é booke ne Falizyε yenɔk náá: «Beeka dáa biyɔ eFalizyε di ε: Bi dyeebagwyii é ekoŋ e ebæelε ne ekoŋ e esaan. Ye kabε tɔ tak ɔ, bi ne bu ekwosak ε djii ne embee elyem dhaa nyel.

⁴⁰ Bi ààtselal, ye tok Zεb mot nasa pε kel ɔ naba ààsa tɔ tak é?

41 Djεka bεdjel ε bot esa eedi tɔ ebεεlε ε, nε yii di tɔ esaan bin ε. Deenek é esonok djas aadi, dεe étεp'en.

42 «Haa kpaa-ghoŋ ne biyo, eFalizyε etεε náá, bi εpetuud Zεεb ne endiyal kam e nadjeebe ne aghomkətə, zεnɔɔ mεwyee mε di ebεaa tɔ bok ε. Da bi é kapreeba é epiki ne kwyel ε Zεεb. Ghuna, sa bε di egoka ne εwa lyem é tak é, ye é yenek, ààpeeба bεdhiiti kalik ε.

43 «Haa kpaa-ghoŋ ne biyo, eFalizyε etεε náá, bi kwyel é, mεbhóó mε pe sok étεp εtela menyel tɔ mendjaa mε mendjaala mε eYuda, bi ne kwyel bi swosaa ne duu kɔ mεbεsεe.

44 Haa kpaa-ghoŋ ne biyo, etεε náá, bi é dáa mεvit mε di ye moo ààkanyen ε. Mεvit mε bot di kε kɔ tak ààgu ε!»

45 Mot ngɔt tɔ bεlyoel ε etsi e Zεεb zokazεdji nyε náá: «Lyoel, dáa wɔ di elii deenek'enek, wɔ lee tin é dɔɔ ne bisɔ!»

46 Yezu eezεbɔɔza ne nɔɔ náá: «Kpaa-ghoŋ dɔɔ ne biyo, bεlyoel ε etsi e Zεεb! Bi εpekel kɔ ekoŋ e bot mεkɔm mε na dil-dil, da bi kadi é, ààkoseεb-sεεbak djin wat étεp εkwyee bε é εbεp dil-dil mεkɔm mε tak.

47 Haa kpaa-ghoŋ ne nen, etεε náá, bi εpesum mεvit mε bεngooolel ε mεkpa ε Zεεb, bεngooolel ε mεkpa ε Zεεb bεbhaab bin nagó ε!

48 Deenek, bi kwyel εlyaal ε náá, bi eemyaal embee esesεe bεbhaab bin, etεε náá, bε naagó bεngooolel ε mεkpa ε Zεεb, ye é biyo ε kadi esum mεvit mɔɔ!

49 Kɔ εsu ε tak ε Zεεb tɔ etsoŋ bε, nake náá: “Mε waakyeed bε bεngooolel ε mεkpa ε Zεεb ne bot ε lwoma, bε waagó bεdhiiti, da bε é wa bεdhiiti tɔ tsik mezuk.”

50 Kana εkus ε bɔs, bεtε nε bεngooolel ε mεkpa ε Zεeb naadyeebagóaa, étep tak é di náá, esesee binek djas kwyε kɔ elo e kɔkɔ bot ε di kɔ bɔs dwoo mos'ak.

51 Kana dwoo εsyee ε Abhel, kεyaka nε yε Zakali, mot nagóaa pak mesa ebuwa, bε di eka ebuwa o, nε Di na Dεε ε Gheŋ, nε tseetse me lee bin é náá, esesee binek djas kwyε kɔ elo e kɔkɔ bot ε di kɔ bɔs dwoo mos'ak.

52 «Haa kpaa-ghoŋ ne nen, biyo, bεlyoel ε etsi e Zεeb, etεe náá, bi eezeDIyal ze di etó nε bot pε daa Zεeb ε. Biyo bεmet bi àapakε é ze tak. Tin, bi εpela bot ε di ekwyεl εdhaa é ze tak o, ze.»

53 Dáa Yezu nawyis tɔ ndjan'enek ε, eFalizyε nε bεghaŋ ε mεkana me etsi moo tin nε mεbhuk tɔ elyem. Bhii tak bε moo tin edji nyε bεtε nε ekiya dum nε bεtε nε etεp.

54 E di'enek, bε nadi elóo nyε pε εko, da bwood nyε pε kye étep bε neebela mεkpa me bε aapit nyε nε yε ε.

12

Yezu εpedul bot ε mεdjhaaz pε εko, bhimis pε si melɔ

1 E gheŋ tak, bot eezeεεga é di tak. Mεbu me bot sa náá, bεdhiiti nyalel pak'ɔɔ. Tin, Yezu eezeke nε bεdjekel bε náá: «Esok nε esonok djas, ye goka é náá, bi kyee leviid eFalizyε. Ye kwyεl εlyaal é, mεfulu mɔɔ yii mεdjhaaz pε εko bhimis pε si.

2 Esesee djas di esyela ε, yε waawyis é gwyε, etεp ee nadi tɔ sɔ ε, yε waaguua nε bot djas.

3 Etεp tak é di náá, etεp djas bi aadi elii tɔ ghooghom ε, yε aadi egék é gwyε mwos dwoo. Sa bi

nanyiijelaa tō elō pē tō dhenj ε, ye aadi é moo tuuda kō emii e mendjaa.»

Sa mot di egoka ne εkyee ε

4 «Biyō besō bam, me lee bin é náá, nàkaabka bot ε di egó tsik epuud ɔ, bhii tak, be kadi é ààsa dhiiti sonok.

5 Me paakolyaal bin sa bot di egoka ne εkaab dhaa nyel ε. Bi goka ne kaab é Zeeb, mot di náá, bhis εsyee, nyε é ne ghwyil εkemwas bin tō du na kóm-kóm ɔ. Ne tseetse, me lee bin ε náá, ye é nyε ε bi di egoka ne εkaab!

6 Bot djas ne gu náá, bɔo enen eten dyeebabomsaa é ne epata ebá. Kabela náá, ye tok ne sa Zeeb aadjisa é mis me.

7 Deenek, bhoo elo bin é elanja, sa mot àadi ne bwoo, etεe náá, é mis ε Zeeb, bi é ne boo mətaŋ, dhaa enen!»

Elyaal ε bot εzε di Yezu, neghu εbyen ε nyε

8 «Me lee bin é náá, mot aamyam popoopwon é mis me bot djas náá, nyε é djekel'am ɔ, Sεeŋele Mən Mot pe é waamyam nyε é mis me efefop ε Zeeb.

9 Tin, Mot ε kela popoopwon é mis me bot djas náá, nyε tok djekel'am ɔ, mam pe, me waakela nyε é mis me efefop ε Zeeb.

10 Ye be náá, dhiiti mot eeloo mbee εkpa ne Sεeŋele Mən Mot ɔ, mot tak é ne ghwyil εbela εpelak. Ye kabε náá, mot eebyasal Sisim na Dεe ɔ, yenɔk aanàkwaabela εpelak.

11 «É sok be aató ne nen sok bhwoob bεtetεp, tō mendjaa me mendjaala me eYuda ne pε daa ekukuma ne bεmekoozi ε, sa mot ààbem ba dum ne dáa bi aataŋal ne mekpa me bi aaloo ε.

12 Eteε náá, é di'enek wat Sisim na Dεε waalyo bin dáa bi di egoka nε etanjal ε.»

Kana kum mot di ààbe nε lyem ε

13 Mot ngöt tø edhuu ε bot ε nadi tin ø zokazεke nε Yezu náá: «Lyoel! Lεea nε mən nyaag'am náá, bis kaa esa ee sεeg'es nalik ε.»

14 Yezu eezεbøza nε ne náá: «Møø sø'am, εzε neeg mε tetεp dum nε etεp bin, døø nε étεp εkaa esa ee sεeg'en nalik bin nε ye ε?»

15 Bhii tak nyε eezεke nε nøø náá: «Bi é kobaka nε døø mεvu, etεε náá, tsik mot tok étεp mεvu. Ye nakoozobe náá, nyε é kum mot.»

16 Tin, nyε é boozεlεe bε kana yak: «Dhiiti kum mot nadi é nε medhik mε nadi sa náá, nyε gó bhek εbuεpe ε.

17 Nyε moo tin é siiza. Nyεy náá: “Mε sa dáa etεε náá, mε tok nε bεtε nε e di étεp mε neekwom edee mε gó tø pyeeb'am ε?”

18 Bhii tak nyε eezεke náá: “Beea dáa mε aasa ε: mε waawaaz etaa bam, da mε é lóo bε na bøk-bøk. Tin, da mε é wa edee bam nε mεvu mam djas.”

19 Bhii tak mε ka ke nε nyel'am ε náá: “Møø søam, e di deenek, wø moo é nε mεvu εbuεpe, yii aadjala étεp membu εbuεpe ε. Wø é nε ghwyil εka wala. Døa edee nε medii. Dia tø mε myaala.”

20 Tin, Zεεb zokazεke nε nε: “Wøy mot di ààbe nε lyem'aak! E pum'ak mos mε εpenøø tsikø. Deenek, esesεε ee wø kwom ε, εzε aabe yε?”»

21 Yezu eebaazεke náá: «Yε aadi é, deenek dum nε bot ε di saa mεvu mε mεnyel møø εmet. Da é mis mε Zεεb bε é kadi ε, ààbe bøkuma ε bot.»

Edum ε koŋ nε Zεεb

22 Yezu zεke bhii tak nε bεdjekel náá: «Étεp tak é mε di ke náá: Nàbemka ba étεp edee bi di nε gwyes tak étεp tsiken ε, nε étεp eduuba ekaad ee bi di egoka nε εböt ε.

23 Eteε náá, tsik eedhaa edee nε menyok. Nyel eedhaa ekaad nε boo mεtaŋ.

24 Beeka enen ee di djóoaa kəlbo enek: Be ààbε epyeeb, ààbók edee ee di wum tə epyeeb ε. Be tok nε edi εkwom edee tə bhwaa nε kɔ etaa. Dhi tin, Zεεb é dee bε! Biyo, bi dhaa enen nε boo mεtaŋ.

25 Ζεε pak'en di nε ghwyil εbil ba melu kɔ melu mε tsik'ε nε esiiza bε?

26 «Yε bε náá, bi tok nε ghwyil εkwak εsa ba sa dem o, étεp yé bi di bem ba kɔ εsu ε yii ka likenek?

27 Pookogwyákeka dáa mεzεm di wyee tə medhik ε: Be ààsa mesa. Be ààlat ekaad. Tin, ye goka é, mε lee bin náá, ye nakoobε Salomən nε bεtε ne duu, nyε nabε é ààbε nε mbεε kaad nanyo dhaa wat tə kɔkɔ mεzεm menek.

28 Kwyii Zεεb di e bet eka e medhik, da djεmen ye é nɔŋaa, dikaa tə du, gwyaasa nε biyo! Zεεb tok nε ghwyil εsa deenek dum nε nen e? Dáa bi di náá, bi tok nε boo εmyaal nε nε ε!

29 Nà dhekeka menyel min étεp εsesaa edee nε medii mε bi aadε ε.

30 Ye é bot ε bɔs'ak ε di pεε Zεεb o, di nε egwyes e esaala binek. Guka náá, Sεeg'en nε gu egwyes bin.

31 Pookosaaka εsok Σyoŋ ε Zεεb. Bhii tak, nyε waadjε bin yii ka lik ε.»

Εkwom ε ekum tə gwoo

32 «Mɔɔ εsaa é Zεεb, nàbem ba, etεe náá, Sεeg'en kwyel é, nyε needjε bin Σyoŋ ε lε.

33 Bəmsaka ekum bin. Sa bi aabela ε, bi kaa-kanj é ne bədjel ε bot. Saka mengwyε mε epata ee di yε ààgwyε ε. Kwomka ekum bin pe dāa Zεεb. Penek, bot ε djii aanàkwaani, kədjii yε. Beses aanàkwaagɔɔ yε.

34 Bi sa deenek etεε náá, e di mot di kwom esa bε ε, lyemε di é tak.»

Kana étεp menyan me mis

35 «Dika ne ekaad e mesa min, ne elambi etuuba.

36 Dika dāa bot ε mesa di bwood kukuma yəbɔɔ ε, etεε náá, esok nyε aabula kəbeeb moma ε, nyε diig εbe ε ndjanj ε, be neeleedii.

37 Menyo ne bot ε mesa aadi é nyan ε mis ε, é gheŋ kukuma yəbɔɔ aatuula ε. Tseetse ne tseetse, me lεe bin ε náá: kukuma nyε emet é waabot ekaad e mesa mε, da bhii tak nyε é dil be kɔ mesa, da nyε é djε be edee.

38 Nyε é bulu kuku εgha ε pum ε, neghu kabε pum eezeliig ε, da nyε é bela be e mis membek ε, menyo ne nɔɔ εbuεpe!

39 «Gwakeka sa mε di lεe ε: Ye be náá, nakuma ndjanj εpedi é di é gu εwala ε pum mot djii aazyε, zədjii tɔ ndjanj'ε ε, pe nyε aanàkwaabet nyε, nyε zeni tɔ ndjanj'ε.

40 Biyɔ pe nyanka mis, etεε náá, Sεεŋεle Mən Mot aatuula e εwala bi aadi ààbwood nyε é.»

Mot-mesa di sosoob ε

41 Tin, Pyεed eezedji nyε náá: «Gheŋ, wɔ lεe kana yak ε, étεp bisɔ be εmet “ohoo” étεp bot djas?»

42 Wɔ gwaa Gheŋ zεbɔɔza ne ne náá: «Nwyak mot-mesa di sosoob ne etsonj ee? Beea kukuma ngɔt zokazelεe mot-mesa mε náá, nyε baal ndjanj'ε. Bhii

tak, da nyε é djε bεdhiiti bot ε mesa yøbø edee e tεtε εwala.

⁴³ Menyo ne mot-mesa menøk, kukuma ye é bulu zεbelu nyε, nyεy é sa mesa me tak o.

⁴⁴ Tseetse ne tseetse, me lee bin ε, náá: Kukuma ε waadjε mot-mesa menøk esa be djas, nyε baal.

⁴⁵ Mot-mesa menøk ε ka ke náá: "Kukuma aanàkwaaleebula." Bhii tak nyε moo duma botom ne boa ε di sa mesa tin o ne mebin e menyel. Di nyε di dε edee ne kuka ye menyok.

⁴⁶ Tin, kukuma ye aabula é, e dwoo ne εwala mot-mesa menøk aadi pel náá, nyε aanàkwaazyε dwoo tak ε. Nyε waaso mot-mesa menøk, da nyε é lyaal nyε kyet dää bot ε di ààdum koj ne Zεeb o.

⁴⁷ «Mot-mesa me di gu sa lyem kukuma ye di kwyl o, da nyε é kadi é, ààsa o, nyε waabiaa ne ghwyεs εbuεpe.

⁴⁸ Ye kabø náá, mot di ààgu ekwosak ε kukuma ye di sa esonok binek o, ye mebin aadi é, ba bim eghwyεs. Mot ε djεaa betε ne esa o, pe dää mot tak ye aabaawaabaa é εbuεpe; pe dää mot be aakwom daa le εbuεpe o, pe daa le, be aabaazowaab ε εbuεpe kedhaa dhaŋaa bim be nakwom ε.»

Yezu, mebeke me bot

⁴⁹ «Me nazyε, zetuub du kø bøs. Me kwyl é náá, pe du tak kaa di moo tuuba!

⁵⁰ Ye goka é náá, me duwa køkø mbi εduwa Zεeb sis. Me εpebwood εduwa Zεeb tak ne lyem pe εko, lyem'am é pe εko kækum dwoo εduwa Zεeb εlenek aazyε é.

⁵¹ «Bi gek é náá, me nazyε kø bøs é, étep egwyem ne εgwakel tø bot e? Aàbe! Me lee bin ε náá: me nazyε, zεbek ne wa εghuub pak bot.

52 Kana dwoo pan mos'ak, bot eten di tə məbyel mə wat ɔ, waabeka. Bot eləl waapek bot εbá. Bot εbá waawayaya ne bak beləl.

53 Seeg ε waabhina mən'ε; mən bhina seeg. Nyeeeg bhina mən'ε məo moma; mən məo moma bhina nyeeeg. Bhəəbel moma bhina nakəla; nakəla bhina bhəəbel moma.»

Egu elan ε endem tə gwoo

54 Yezu nadi baake nə medhuu mə bot náá: «Esok bi di baabee eguud é kəghəə pε εbil ε dwoo ε, e di tak wat, bi dyeebake ε náá: “Bhi ε waanee.” Ye é waabataswaala ε nee.

55 Ye ka bε, esok bi bee pup εpeke għee pε kyε bəs ε, bi dyeebake ε náá: “Gwyes ε waakas mos εbuuepe.” Ye aabataswaala deenek.

56 Bot ε medjhaaz pε εko, bhimis pε si, bi é nə ghwyil εsiiza εnyəεpe endem di kə bəs ε, nə ekyee e bəs nə gwoo. Ha, étəp yé bi di ààgu sa εwala mena dik'ak, di ekwyel εlεε ε?»

Egwakel bi nə məo nyoog

57 «Étəp yé biyə bε εmet di ààgu εpέε náá: “Yak é mbəεε sonok”?»

58 Ye be náá, wə εpeke tanjal bi nə mot ɔ, bi nə mot tak é di edjaad ze wat ɔ, étəp etó pε baake pέε bin ɔ, sa meghaaz bi gwakel e di bi dinaa e ze'enek εsok. Deenek wə waalu náá, mot bi nə nə di nə təp ɔ nàdul wə sok bhwoob bətetəp. Bhii tak bətetəp eezədjə wə e məmbə mə esodja, da wə é metaa e mbok.

59 Mə lεε wə náá, wə aanàkwaawyis tin, ààtuud sa mot wə nabe ε, dəo nə bəna-tseetsa.»

13

Pak εliig ε elyem nε εsyee: Sεeka

¹ Eghenj tak, bεdhiiti bot zokazyε, zεlεε Yezu dāa mεkoozi Pilat nagó bot ε Ghalile esok bε nadi djε Zεεb ebuwa e bεtit ε.

² Yezu é boobøza nε nōo náá: «Bi gek bilak é náá, bot ε Ghalile binøk góaa deenek é, etεε náá, bε nadi é bot ε mesyem, dhaa bot ε Ghalile djas e? Aàbe!

³ Betka, mε lεe bin náá: Bi ε di ààliig elyem o, biyø djas pe ε waagwyε dāa bot binøk.

⁴ Tin, bot kam nε eten nε bεlεl vyεεgvyeεeg ndjaa Silowe nagó, esok ye nabik ε, bi ke bilak ε náá: Be nadi egu εsuk ε tεp dhaa bot ε Yeluzalem e? Aàbe!

⁵ Betka, mε lεe bin náá: Bi ε di ààliig elyem o, biyø djas pe ε waagwyε dāa bot binøk.»

Kana le fiigh di ààwum ε

⁶ Bhii tak Yezu eezεlii nε nōo tø kana náá: «Mot ngøt nadi é, nε le fiigh tø pyeeb vin yε, nyε zokazεsa εbók ε bhum, nyε kadi é, ààbela sonok.

⁷ Nyε eezεke nε mot di baal pyeeb vin tak o: “Beea, e moo mos é, membu meløl mε di zyε, zεsaa εbók ε bhum le fiigh'ak. Mε ààbela. Tsaala yε, etεε náá, yε ààgoka nε εnōo yenek boo di tin gwyεs.”

⁸ Tin, mot di baal pyeeb vin tak e zεbøza nε nε náá: “Gheñ, pookobaabet nyε mbu yak. Mε waapu guk e mengwoob. Bhii tak da mε é wa eka nε ezeeza, ye needjε nyε ghwyil εsam.

⁹ Deenek ye é nε ghwyil εwum e mbu di zyε yenek. Nyε di, ààka wum o, da wø é ka tsaal yε.”»

Yezu eetsik dhiiti moma na djam é dwoo saba

¹⁰ Dhiiti dwoo saba, Yezu nadi lyo bot mεkpa ε Zεεb tø ndjaa mendjaala mε eYuda.

11 Dhiiti mbel moma nadi é, tō ndjaa tak. Kana membu kam ne eten ne elēl ye nabé é dhiiti mbee sisim naazenyak nyé koŋ. Nyé nabé é ààbé ne ghwyil ɛsek ε koŋε.

12 Dáa Yezu nabee moma tak ε, nyé eezεdjóo nyé. Bhii tak nyé eezeke ne ne náá: «Wə é p̄ekel tō εbé ε l̄o.»

13 Nyé eezεkel m̄embə k̄o lε, e di tak wat koŋ eezεsekel nyé. Moma tak moo tin é duwal Zεeb.

14 Tin, ye nabé é kukuma ndjaa mendjaala m̄e eYuda naadyeebakpaa lyem dum ne dáa Yezu nat-sik mot dwoo saba ε. Kukuma tak é booke ne εdhuu ε bot náá: «Bot é ne m̄elu m̄eten ne wat bot di sa mesa ε. Dhaaka zetsikaa é, e m̄elu menek, ààkabé dwoo saba.»

15 Gheŋ zokazeboza ne ne náá: «Bi é bot ε m̄edjhaaz p̄e εko, bhimis p̄e si. Dwoo saba mot ne mot aadi etii ngombé neghu an ye étεp εkεdjε bε edee ne m̄edii, etsal é?»

16 Moma yak é ngöt tō bεdha ε Abalaam. Tin, kabela náá, Satan naazelookəl nyé. Nyé moo mos é ne membu kam ne eten ne elēl (18). Ye ààgoka náá, nyé tsikaa e dwoo saba?»

17 Booza Yezu nabəɔza deenek ε, ye nasa mot ε nadi bhina nyé ɔ, boo sen. Ye kabε m̄edhuu m̄e bot djas nadi tinaak ɔ, bɔɔ bε naadyeebamyaala ne esesεε e duu djas naseε tin ε.

Kana məɔ bhek di eedjóoaa «mutaad» ε

18 Yezu eebaazeke náá: «Eyoŋ ε Zεeb ko k̄oa ne yak mbi sa? Mε goka ne εgek ye ne yaa sonok?»

19 Eyoŋ ε Zεeb é dáa bhek na sike-sike di ee djóoaa mutaad ε. E sok mot di nəɔ ye kebε ye tō bok ε, tin,

bhek εpekwyl, wyee zyε boo le, enen lóo mεk mao
kɔ eleε e tak.»

Kana met di waaa tɔ etsim e mapa ε

20 Yezu zokabaazεke ne nɔɔ náá: «Mε koogek bin
Σyoŋ ε Zεεb ne yak sonok?»

21 Σyoŋ ε Zεεb nɔŋel é ne met moma di wa tɔ
boo εdham ε tsim nyε di pul étεp nyε neesa mapa
ne ye. Ba εwala bhii tak, tsim'enek djas aadi é,
eezeghamta.»

Εbε ε ndjaa na maad-maad

22 Yezu nadi é dhaa egħaada ne kɔ mel é lyo bot
mækpa ε Zεεb, nyε eetó pε Yeluzalem.

23 Dhiiti mot eezedji nyε náá: «Għejj, Zεεb aazo
tsik é ba bim bot ee?» Yezu zebbożza náá:

24 «Lyelka ghwyil étεp bi neeni tɔ εbε ε ndjaa na
maad-maad, etεε náá, mε lee bin é tseetse náá, bot
εbuεpe ε waagek εni penek, be aanàkwaakwak εni.

25 Esok kukuma ndjaa aawyel ε, nyε waakol εbε
ε ndjaa ne εngonj. Tin, biyɔ, bi ε waalik pε kel. Bhii
tak, bi ε waazuk e diig εbε ε ndjaa, é ke náá: “Għejj!
Diia bis ndjaa!” Nyε ka bbożza ne nen ε náá: “Mε
ààgu, pε bi dus ε!”

26 Deeneck bi aaka bbożza ne ne náá: “Mena
naadεka edee ne medii e di wat. Wɔ nadi lyo mækpa
ε Zεεb e egħaġa għażżejjha.”

27 Nyε aabaazoke ne nɔɔ náá: “Mε ààgu pε bi dus
ε. Duska e mis mam, biyɔ djas, bot ε di sa embee
esa ɔ.”

28 Ye é deeneck ε bi aadje megwyε, ne εkwaal
ε metsok, etεε náá, bi ε waabee Abalaam, Izak,
Zakċeb, zenɔɔ bengoolel ε mækpa ε Zεεb penek tɔ
Σyoŋ ε Zεεb. Ye kabε biyɔ ɔ, bi aadi é mwasaas pε kel.

29 Bot ε waadus pε edjem ε dwoo ne pε εbil ε dwoo, bεdhiiti dus pε kye bøs ne εko ε bøs. Be waazədisi kø mesa wat tø Σyoŋ ε Zeeb.

30 Tin, guka náá, bεtε ne bot ε di mos pε løag εbhis ø, be aaswaala bot ε løag εsok, bot ε di mos e løag εsok ø be aakaswaala bot εbhis.»

Yezu ne Yeluzalem

31 Edi tak wat, bεdhiiti eFalizyε eezezyε, zεlεe nyε náá: «Dusa kø del ε les. Tøa pε kyee sis, etεe náá, mεkoozi Elood εpesaa nyε neezuk wø.»

32 Yezu eezebøøza ne nøø náá: «Tøka, kεlεe bεbhεk binøk náá: “Mε εpesø melyeeb, mε εpetsik membøl dwoo mos ne djemøn. Bεegøl é mε aasilal mesa mam.”

33 Ye goka é náá, mε kεmos, djemøn ne bεegøl, etεe náá, yε àanyø náá, ngoolel-mεkpa ε Zeeb gwye etsetaεpe ne ghaada Yeluzalem.

34 «Yeluzalem! Yeluzalem! Wøy mot di gó bεngooolel ε mεkpa ε Zeeb ø, wøy mot di gó bot ε Zeeb di dhis wø bak, ne mεkok ø. E sok edhen mε di kwyεl εsεeg bot ε di kø del ε lø dää nabwa-kuu di sεeg bøø be si mεbhøp mε ε, biyø àakwyεl!

35 Deenek, gua náá, ndjaŋ'en ε waalik wum! Ne tseetse, mε lee bin ε náá: Bi aanàkabaabee mε, kana dwoo pan mos'ak, kεyaka ne dwoo bi aake ε náá: “Zeeb sεe mεtel mε kø mot aazyε ne din ε Gheŋ ø!”»

14

Yezu eetsik mot εbé é dwoo saba

1 Dhiiti dwoo saba Yezu zokazetø pε dää dhiiti kukuma eFalizyε ngøt étep εkεdε. Bot ε nadi é di tak moo tin «dhuuu» ne mis é nyel ε Yezu.

2 Dhiiti mot eezetyaa tetel sok bhwoob'ε, mot tak nabε é, nyε eezebeyal nyel nε εbé.

3 E di'enek, Yezu zεke nε bεlyoel ε etsi e Zεεb nε eFalizyε náá: «Etsi bina nedje mena ze étεp etsik ε bot dwoo saba?»

4 Bε moo tin «gwyem», ààbøza. Bhii tak, Yezu eezemet mot εbé εlenøk, nyε eezetsik nyε, bhii tak, nyε eezeswaal nyε.

5 Nyε eezεke nε nøø náá: «Yε bε náá, ngøt pak'en é nε møn'ε, neghu ngømbε yε ges ε tø guk ø, nyε aanàkwaaleekε wyisal nyε kaab, ye nàkwyii zo di dwoo saba?»

6 Bε nabε é, ààbε nε εkpa εbøøza nε nε kiya tak.

Yezu εpelyo bot e di ee bε di egoka nε edi ε

7 Yezu eezεbee dáa bot ε nadjóoaa ø, nadi esaa é, εdisi kø mεbhóó mε di pε sok ε. Deenek nyε é boozelεe kana yak étεp bot djas:

8 «Mot ε djóo wø e εbyoŋ ε εbá ø, sa wø ààsuu edi kø mεbhóó mε di pε sok ε, e kaab náá: neghu ye nabε é, bε eedjóo dhiiti dhil mot, dhaa wøø ø.

9 E kaab náá, mot djóo biyø bεbá ø, εzεkεke nε nø náá: “Djea nyε di'ak.” Tin, sen-ε-sen, wø moo tin é sik, kesaa εkedisi kø boo εbhis.

10 E nyø é náá, wø é djóoaa e εbyoŋ ø, wø goka é nε edi é, kø boo di pε bhis ε, etεε náá, esok nakuma εbyoŋ aatuula ε, nyε waake nε nø náá: “Søam, wyεla, dha zεdisi kø boo di pε sok ε.” Deenek ε waabelaa duu e mis mε bot ε bi nε bε nøø aadi kø mesa ø.

11 Mot ε di ekwyel εghεε nyel nε εbet øø, nyε waasilaa, mot ε di esil nyel, nyε é di ààbε nε εbet øø, nyε waabena.

12 Tin, Yezu eezεke nε mot nadjóo nyε ɔ náá: «Wɔ é di edjε bot edee é mwos, neghu yii bikoko ɔ, sa wɔ ààdjóo bɔɔ besɔ bɔ, bɔn nyooog, bot ε mεbyel mɔ, bεkuma ε bot bi ne be nɔɔ di di e di wat ɔ, e kaab náá, be εzεkεdjóo wɔ dhiiti dwoo. Tin, e kaab bε εzεkεbhulal yii wɔy nanyel εdjóo bε sok ε.

13 E nyɔ é, wɔ djóo εbyon ɔ, wɔ goka nε εdjóo é, bεdjel ε bot, bεna-etiyoŋ, eboka, nε be na edhim.

14 Mεnyɔ nε nɔ e di'enek, etεε náá, bε tok nε ghwyil εbulal wɔ yε ε. Zεεb é waabulal wɔ yε é gheŋ bot ε epiki aagom tɔ εsyee ε.»

Kana boo εbyon

15 Bhis bε nazegwak etεp binek djas ε, mot ngɔt pak bot ε nadi é dε bε nε Yezu kɔ mesa ɔ zokake náá: «Mεnyɔ nε mot aadε edee tɔ εyoŋ ε Zεεb ɔ!»

16 Yezu eezεleε nyε kana yak: «Dhiiti mot naazεdjóo εbyon. Nyε eezεdjóo bot εbuεpe.

17 Esok εwala εdε edee nadjala ε, nyε eezεlwom mot-mesa mε, nyε kε εdjóo bot, mot-mesa eezεke nε nɔɔ náá: “Dha dεka, etεε náá, edee eezebee.”

18 «Tin, é εwala nakoobela étεp dek ε, bot ε nadjóoaa ɔ, moo tin, mot nε mot é dje yε gham εpeeба. Mot εsok eezεke nε mot-mesa náá: “Mε eebɔm pyeeb na bes. E goka, mε tɔ, kε εbee yε. Pela mε, mɔn nyεeg.”

19 Nwyak mot náá: “Ye nabε é, mε eebɔm engɔmbε kam: Edjas e tεn, nε eswooz e tεn. Mε pookokεgwyala mεghwyil mɔɔ. Pela mε, mɔn nyεeg.”

20 Nwyak tak zεzyε yε. Nyεy náá: “Mε aloo nε beeб għođdam. Etεp tak é di náá, mε tok nε ghwyil etɔ.”

21 Mot m̄esa menok eezesik p̄e dāa kukuma yε, kεlεe nyε dāa bot binok djas lεe ε. Nakuma ndjanj eezεkpaa lyem elyelεpe. Nyε é booke ne mot-m̄esa mε náá: “Lela, Tóa k̄o m̄ebesee mε del ne k̄o egba. Tóa, kεdjoo bεdjel ε bot, eboka e bot, bε na edjam, ne bε na edhim. Dha mε ne nɔɔ wak.”

22 Bhii tak, mot-m̄esa eezelεe ne kukuma yε náá: “Ghεŋ, sa w̄o lwom náá, mε sa ε, eezesael. Ka bela ε náá, e di dinaa tak t̄o ndjaa.”

23 Tin, kukuma eezεke ne mot-m̄esa mε náá: “Tóa egba ne egba, ne k̄o bɔɔ mel p̄e ze epyeeb. Mot ne mot w̄o aaboma ne ne o, besela nyε, nyε zyε. Eteε náá, mε kwyel ε, ndjanj'am lwood.”

24 Ne tsεetse mε lεe bin ε náá: “T̄o bot djas mε nadjoo sok o, e tok ne mot aade edee e εbyon ε lam!”»

Sa mot di egoka ne εsa, étεp nyε needi djekel ε Yεzu ε

25 Zukamwaa ne mot nadi eke lɔɔg wat bε ne Yεzu. Yεzu zokazeliig mis. Bhii tak, nyε eezεke ne nɔɔ náá:

26 «Mot ε kwyel εdu mε o, ye goka é nyε byen sεeg ne nyεeg, myεl ne bɔn, bɔn nyεeg ne bεkel. Nyε goka é ne εbyen-byenaa tsik'ε emet. Ye di ààdi deenek o, nyε aanàkwaakwak edi djekelam.

27 Mot ε di ààbεp melaaba mε, da bhii tak nyε é du mε o, yenok tok ne ghwyil edi djekelam.

28 Mot ngöt pak'en ε kwyel εsum boo ndjaa na vyεegvyεeg o, ye goka é nyε pookodisi, étεp εval neghu metanj mε nyε goka ne εwyisal étεp εsum ndjaa tak ε, waadjala.

29 E kaab náá, nyε é zεkεkan m̄esa, da nyε é sik e ze. Tin, ekpaa-gon ε bee deenek o, bε εzεkεgo nyε.

30 Bot neekeke náá: “Mot tak eekan εsum ndjaa εnyøεpe. Nyε ààpakakwak εsilal zumal.”

31 «Ye é tyee wat ne dhiiti mεkoozi di kwyel εkε lumela dεεb, bε ne nwyak dhiiti mεkoozi o. Ye goka é nyε pookodisi sok étεp εdjek neghu, ne esodja bεmil kam, nyε é ne ghwyil εkwak εlumela dεεb ne so mot zekε gheε ne esodja bεmil mεkam-mεmbá o.

32 Yε bε náá, nyε aanàkwaakwak o, nyε waakyeed engoola-ngoola ne mεbhaadal pε daa so mεkoozi, nyε dinaa εtsetaεpe étεp εdji nyε sa nyε di kwyel ε, etεe náá, egwyem needi pak'oo ε.»

33 Deeneck bhii tak Yezu eebaazεbil εkpa náá: «E tok ne mot ngöt pak'en aakwak εdi djekelam, nyε di ààbet esa bε djas o.»

Mesøn me di ààval sonok ε

34 «Mesøn é mbeε sonok. Yε bε náá, mesøn moo ε, ààkagwom o, ye saa dáá étεp ye neebaabula εgwomεpe?

35 Yε aanàka baako val sonok, ye nàkwyii bε étεp εkoobal ε bøs neghu étεp εmwas kø εkwyiid. Yenek kagoka é ne εmwasa-a-mwasak pε kel. Gwakeka neghu bi é ne mεlo me εgwak o.»

15

Kana bhata nawo o, da nyε é baazεbela o

1 Benøjel ε epata e lapo, bε ne bot ε mbee dék naazεsesεega e bhaaz ε Yezu étεp εzε gwak nyε.

2 EFalizye bε ne bøghanj ε mεkana me etsi ε Zεεb nadi é so-søs pak'oo. Bøø náá: «εzaaba ε mot'ak é døø ne embee bot. Nye εpedε bε ne bε nøø e di wat.»

3 Deeneck, Yezu é boolee bε kana yak náá:

4 «Dhiiti motom pak'en ε di nε ebhata dhet ɔ, ngöt ε wo ɔ, nyεy kum ebhata ka bet dhiiti ebhata mεkam-mεten ne ená nε ebhata eten ne ená lik ɔ, tø bal, kesaa yii wo ɔ saŋa, kεbatabela nyε.

5 Ye be, nyε eebela nyε ɔ, nyε waamyaala, da nyε ɛ ka kel nyε ɛ, kɔ mεbyak mε,

6 bulu pe døl, djóo bεsø nε bøn nyεeg, zεlεe be náá: “Mε eebatabela bhata yam nawo ɔ. Dhaaka mena myaalaka.”

7 Ye ɛ tyε wat nε biyo pe. Mε lεe bin náá: Ye waadi nε boo mεmyaala tø gwoo étεp mot mesyem ngöt naliig elyem ɔ, dhaa bot mεkam-mεten ne ená nε bot εtεn ne ená epiki, di ààbe nε gwyεs εliig elyem bøo.»

Kana pata nadiib ε, da ɛ be ɛ baazεbela ye ɛ

8 «Nεghu, yε be náá, dhiiti moma naadi nε epata kam yii ghwooz na boo mεtaŋ, yε be náá, wat eediib ɔ, nyε waatɔ, kεtuub lambi, da nyε ɛ kewaabal ndjaŋ'ε, bhii tak da nyε ɛ saa tityok-tityok nε lyem wat, batake bela yε.

9 Ye be nyε eebela yε ɔ, nyε waadjóo bεsø boa nε bot ε be nε be nøø di di εlet mendjaa wat ɔ náá: “Mε eebatabela pata yam nadiib ε, dhaaka zεmyaala nε nam sama.”

10 Ye ɛ tyε wat nε biyo pe. Mε lεe bin náá: Efop ε Zεεb ε waadi tø mεmyaala étεp mot mesyem ngöt aaliig lyem ɔ.»

Kana møø motom nawo ɔ, da nyε ɛ baazεbela ɔ

11 Ye Yεzu ka baazεke náá: «Dhiiti motom nadi ɛ nε bøø botom εbá.

12 Ye é dhyeeb tak kazyε, ke ne seeg náá: “Saag'am, djε me yam εkεε lyak di náá, me waa-boobela é, ne djheed.” E di tak é, seeg'oo nazekaa ekum bε, pak bɔo bεbá.

13 Ye zεkpaa ba mεlu bhii tak, ye é dhyeeb ka zεnɔo yε kyee náá, bɔmsa yε, nɔo epata e tak, tó ne yε pε dhiiti dik εtsetaεpe. Penek, wɔ gwaa nyε kεbɔya tɔ medjemel, zεsaab elyak bε.

14 Bhis nyε nakazesaab esa bε djas ε, boo pwom naazεtuula pε dik tak. Nyε nakadi é, nyε moo tɔ edjel.

15 Nyε é boozetó, kεni mesa pε dää dhiiti mot dik tak. Mot'enək é bookyeed nyε kεbaal engulu tɔ pyeeb ε.

16 Nyε nadi é, ne gwyes εde bhum le kalubye* engulu nadi é dede ε, ye naka saa é, ne nyε ààbε ne mot djε nyε yε ε.

17 E di'enek, nyε moo tin “ziibilii” é siiza étep nyel'ε. Nyey náá: “Bot ε di sa mesa pε daa saag'am ɔ, djas ε lɔo εpede edee kat, dhi mam eegwyε ne za wak.

18 Mε paakosik pε daa saag'am, kεleε nyε náá: Saag'am ee! Mε naasa mesyem sok bhwoob ε Zεεb, baasa ne nɔ.

19 Mε ààpakabaagoka náá, me djóoaa mɔn'ɔ. Nɔɔŋa me tyee wat dää bot ε mesa mɔ.”

20 Nyε eezεsik pε daa seeg.

«Dää nyε nadi, nyε dinaa ba εtsetaεpe ne ndjan ε, seeg eezεbee mɔn, nyε é boo gek nyε ghoŋ. Seeg eezεtó kaab, kεbhoma ne ne, nyε eezεbeedal nyε.

21 Mɔn eezεke ne seeg náá: “Saag'am, me nasa

* **15:16** kalubye: le dhaa tyee ebha.

mesyem sok bhwoob ε Zεεb, baasa nε nο. Με ààbaagoka náá, mε djóoaa mοn'ο.”

22 Wο gwaa sεeg zεke nε bot ε mesa mε náá: “Lelka εzyε mε nε kaad na nyenyɔ-nyɔ. Betka nyε yε ε. Sοmka nyε ghwooz e djin. Betka nyε mεpapa.

23 Ke metka mοo ngοmbε mena nawyel ο, da bi é gó nyε, mena neesaka εbyon,

24 etεe náá, mοn'am nadi é, nyε eezegwyε; nyε eegom. Nyε nadi é, nyε eewo; nyε eebatabelaa.” Mbεe εbyon é boozεkan.

25 «Esok tak, mοn mεgwyak mε nadi é, pε epyeeb. Dáa nyε ka bula ε, nyε moo kunaa nε ndjaŋ ε, nyε ka gwak é dhok ε tap, kul nε ghom, nε mεbøl.

26 Nyε eezεdjóo dhiiti kwom, zεdji nyε náá: “Yenek é yaa?”

27 Ye é kwomenεk ka bøøza nε nε náá: “Boomot, dhyeebø eebula. E di tak ε, soog é boogó mοo ngοmbε mena nawyelka ο, etεe náá, mοn eebula nyel εnyøpe.”

28 Mοn mεgwyak é boobela εbuk, nyε eezεbyen eni-niaa tø ndjaa. Ye é sεeg kawyis kεdjaala nε nε étεp nyε neeni tø ndjaa.

29 Wο gwaa mοn zεbøøza nε sεeg náá: “Gwaka, mε moo é nε zukamwaa nε membu mε di sa wο mesa tyee kwom ε. Με ààbyen dhiiti lwomelø wat. Wο bee ο, wο dinaa ààpaakodje mε djeak ba mοo ngοmbε étεp mε neesa εbyon, bis nε besø bam.

30 Beea, e di mοn'ο nwyak ka bula ο, nyεy mot naasaab elyak bø djas nε boa mεzø ο, étεp'ε, wο eebatalwom náá, be gó nyε mοo ngοmbε mena nawyel ο.”

31 Ye é sεeg ka lεε nyε náá: “Mοn'am ee! Menabel é di mεlu djas. Με bee é náá, esa ee mε di nε yε djas

ε, ye é yo.

³² Mena goka é ne esa tete ebyonj, da mena é myaala, etee náá, dhyeebø nwyak nadi é, nyε eezegwyε; nyε eegom. Nyε nadi é, nyε eewo ze; mos nyε eebelaa.”»

16

Kana ndəmbε na metselal

¹ Yezu eezεke ne bεdjekel bε náá: «Dhiiti kum mot nadi é, ne ndəmbε. Bot eezεleε kum mot'enək náá, ndəmbε ye εpesaab nyε esa.

² Kukuma ye eezεdjó nyε, bhii tak nyε eezεke ne ne náá: “Mε εpedyeebagwak embee menduk dum ne din ε lø. Pokobaŋa mε dáa wø di baal esa bam ε, etee náá, wø aanákabaadi ndəmbε yam.”

³ Ndəmbε eezεke tø lyeme met náá: “Mε sa dáa, dáa di náá, kukuma yam moo zεedek εbaalel ε esa bε e mεmbø mam'aak. Mam é di ààbe ne ghwyil mεsa mε epyeeb bak. Ebeeak ne sa mam sen.

⁴ Mε ne gu dáa mε aasa étεp bot neemyaal mε tø mendjaa mω bhis kukuma yam aadis mε e mesa ε.”

⁵ Tin, nyε zokazεdjó mot ne mot nadi kola kukuma ye sonok o. Nyε eezεke ne mot εsok náá: “Wø o ne kola kukuma yam edhen?”

⁶ Nyε eezεbøza náá: “Etondo bεmul mε bhum oliv dhet.” Ndəmbε zεke ne mot'enək náá: “Lela εdisi, ba mεkana mω, kwyala tø tak mεkam-mεtεn.”

⁷ Bhis yenək nyε eebaake ne nyaa tak náá: “Ha wøy, wø é ne kola kukuma yam edhen?” Mot tak eezεbøza náá: “Eghuude mεbhisa dhet”. Ndəmbε zεke ne mot'enək náá: “Lela εdisi, ba mεkana mω. Kwyala mεkam-mεtεn ne mεkam-mεlεl.”

8 Tin, kukuma zokazeduwal mbee ndəmbə
yenək dum ne mesa me etsoŋ nyε sa ne bot étep nyε
needi àabyenaa bhis nyε aasəaa é mesa ε. Eteε náá,
bot ε bəs'ak ne gu εkwyel pak'ɔ dhaa dhanjaa bot
ε di ke tə gwyε o.»

9 Yezu eebaazebil náá: «Deenek mam lεe bin ε
náá: Beyaka esə ne mevu me di kɔɔ bot kɔɔ bəs'ak
ε. Eteε náá, e di mevu menek aadi náá, ye tokape
ɔ, Zeeb ε waamyaal náá, bi di tə ndjan'ε di na kom
kom.

10 Mot di sosoob tə esa ee dem o, mot tak ε waadi
pe sosoob tə eboo esa. Mot aadi àadi sosoob tə esa
ee dem o, nyε aanàkwaadi sosoob tə eboo esonok.

11 Ye be náá, bi nabε ààgu edi sosoob o ne dáa bi
nadi é be mevu me məkəŋ di kɔɔ bəs'ak o, εze aadi ne
sbwaalel ne nen, da be é djε bin tete mevu?

12 Ye be náá, bi nabε ààgu edi sosoob dum ne
esa e bɔɔ besə bin o, εze aadje bin embεe esa ee
nazekoobela bin ye é?

13 «E tok ne mot-mesa ngət aasa mesa me
ekukuma ebá. Deenek nyε waabhina ngət da nyε é
kwyel nwyak; neghu nyε waake kwyel esa mesa me
ngət, da nyε é byen yii nwyak mot. Bi tok ne ghwyil
esa e di wat mesa me Zeeb ne mesa me epata.»

Bədhiiti etεp ee Yezu nadi lii ε

14 EFalizyε naagwak etεp ee Yezu nadi lii ε djas.
Be é boozeni ego nyε etεe náá, elyem bɔɔ naadyee-
bakwyel epata dhaa nyel.

15 Yezu eezεbəɔza ne noɔ náá: «Bi é bot ε di tela
mənyel e mis me bot náá, bi é bot ε epiki. Guka náá,
Zeeb ne gu ebhum elyem bin. Eteε náá, esa ee bot
di bee náá, ye é eboo esonok ε, Zeeb bee ε náá, ye é
etεp e gwyes e mis me.

16 «*ɛwala ε etsi ε Moiiz nε ekwyala e bengoolel ε mækpa ε Zεeb nabɔya, kesik é gheŋ ε Zanj nduuelbot.* Kana membu me tak, Mbɛɛ Bhaadal ɛyonj ε Zεeb ɛpeleɛel, mot nε mot goka é nyɛ sa yε megħaaz étɛp ɛbela di tɔ tak.

17 Ye nakoozobe náá, gwoo nε bɔs é nε ghwyil esi yɔbɔ, ààbe ne tɛp. Ye kabé mækpa me etsi o, yε aanàkwaakodisaa-disak ba mɔɔ ɛkyε wat tɔ tak.

18 «Motom djas aabyen myɛl, da nyɛ é keba dhiiti moma sis o, motom tak sa é εzo. Tin, motom aaba moma nazepɛɛaa e εbá o, sa pe é, εzo.»

Kana djel mot Lazaad, bε nε mot ekum

19 «Ye nabɛ é nε dhiiti mot ekum. Mot ekum tak nabe-bat é mbɛɛ ekaad bɛna-eboo-metan. Nyɛ nadidi ε tɔ mbɛɛ wolo ndjaa nε tɔ mɛvu. Nyɛ de-de é mbɛɛ edee bekuma ε bot nε boo metan dáa bot ε di tɔ mɛbyoŋ ε melu djas.

20 Sok ɛniel ε ndjan'ɛ, ye nabɛ é nε dhiiti djel mot nadi é dje-dja si tin o. Din ε mot tak nabɛ é Lazaad. Nyɛ nabɛ é nε mɛpyoŋ “kpeeen” e nyel djas.

21 Djel mot'enɔk nabɛ é nε gwyes ε dede bɔɔ eghutu-ghutu edee nadi é kwyit e mesa mot ekum enɔk. Tin, bela náá, bɛbhyc nadi ezyε, zewyiiz mɛpyoŋ me.

22 Tin, djel mot eezɛkpaa nε mesyee, gwye. Efovop zokazeñɔɔ nyɛ, keneeg nyɛ é bhaaz ε Abalaam. Mot ekum zokabaazegwyɛ yɛ, nyɛ zokadelaa.

23 Nyɛ nadi ezuk εbuɛpe kɔ del ε bot ε nazegwyɛ o. Nyɛ é boo zeben mis, nyɛ kabee nε etseta é, Abalaam zɛñɔɔ Lazaad e bhaaz'ɛ.

24 Bhii tak nyɛ eezɛbootsim: “Tata Abalaam! Geka me ghoŋ. Lwoma Lazaad nyɛ duu djin tɔ

m̄dii, bhii tak da nyε é zet̄lal mε etó ε tak k̄o djem. Eteε náá, mε εpezuκ εbuεpe ne megoo mε du'ak.”

25 Tin, Abalaam eezeb̄oza ne ne náá: “M̄n'am, taala náá, w̄o naabela b̄ete ne ekum esok w̄o nabε, w̄o dinaa ne tsik ε. Ye kabε Lazaad ɔ, nyε nabε é mot mezuk. E di nyε di wak'ak, nyε εpebela ye menyɔ. Ye kabε w̄oy ɔ, w̄o moo é t̄o mezuk.

26 Baabela náá, ye é ne boo guk na diidim pak'enaka. Deenek bot aakwyel etsel, étep εzyε penek ɔ, nyε aanàkwak etsaal dwoob. Baabela náá, bot aadi ee kwyel εdhaa, t̄o pe yii kyee ɔ, aanàkwakwak pe.”

27 Mot ekum zokazεke náá: “Tata, mε waab ne no náá, w̄o kyeed Lazaad t̄o ndjaa saag'am,

28 penek, mε é ne bedhyeeb et̄en. Nyε ke εdul bε melɔ e kaab náá, bε εzεkεzyε pe yak di mezuk.”

29 Abalaam eezeb̄oza ne ne náá: “B̄o penek, bε é ne etsi ε Moiiz ne b̄engoolel ε mekpa ε Zeeb étep εdul ε bε melɔ. Be gwak melyo mao.”

30 Mot ekum zeke náá: “Tata Abalaam, yenek djas aanàkwaadjala! E nyɔ é náá, mot dus t̄o bot ε nazegwyε ɔ, da nyε é kelii ne no oo, tin é bε aaswoola m̄efulu mao ne tsεetse.”

31 Deenek Abalaam eebaazeke ne ne náá: “Be é di àakwyel εgwak Moiiz ne b̄engoolel ε mekpa ε Zeeb ɔ, bε aanàkwakomyaal mot ye nàkoo zo di mot dus t̄o bot ε nazegwyε ɔ.”»

17

Mesyem ne εpelak

1 Yezu eezeke ne bedjekel bε náá: «Ye é tsεetse náá, ye waadi ne mebek mε di náá, mot aanàkwaagwoob ε, mebek mε tak ε waasa náá, bot

sa mesyem. Tin, saabegos é náá, ha kpaa-ghoŋ ne mot aaka məbek menek o.

² Ne mbi mot deenek ye goka é náá, be tsel nyε boo εkok e tsuŋ, da be é lóo nyε tə boo dii mesən. Ye àànyo náá, nyε kwyesal ngət tə bəo di dum koŋ ne nam o tə mesyem.

³ Nyanka mis.

«Mən nyoog ε syem ne no oo, djóoa nyε, da wə é dul nyε melo ne lyem wat. Tin, nyε liig lyem oo, pela nyε.

⁴ Nyε sa wə é embee esa dwoo wat esok eten ne ebá, nyε bubula esok djas, étep εzεke ne no náá: “Pela me! Me eegu εbiyo ε lam” oo, da wə é pel nyε.»

Edum ε koŋ ne Zeeb

⁵ Bot ε lwoma eezεke ne Gheŋ náá: «Bila bis εdum ε koŋ ne Zeeb.»

⁶ Deenek, Gheŋ eezεbəɔza ne noo náá: «Bi é pe di é di, é dum ε koŋ ne nam εbuεpe dāa məo ndu le mutaad o, pe bi ε waake ne etsok εlak náá: “Disa ekanjal bo wak. Tóa, kεbe nyel'ə tə dii mesən”, nyε waasa sa εkwosak ε lə kwyel ε.»

Sa mot-mesa di egoka ne esa ε

⁷ «Djhooka, pookogek dāa: Wə di ne mot-mesa me di be wə epyeeb neghu εbaal ε wə esaa ε etaŋ o, esok wə di é bee mot tak é bula pe ndjaa bhis mesa ε, wə ne ke ne ne náá: “Lela εzyε zədi kə mesa wə needε ee”? Aàbe!

⁸ Me bee é náá, nyε waake ne ne náá: “Djaaba me edee, bhii tak da wə é kεgwyia, da wə é swoola ekaad. Bhii tak da wə é zəlaa me edee, me needε. Bhis mam aasilal εde edee ne medii ε, wəy é ne ghwyil εka de yo.”

9 Nyε tok nε tεp εghaapee mot-mesa mε etee náá, nyε eesa mesa mε kukuma yε lwom nyε é. Ye tok deenek ee?

10 Ye é tyee wat nε biyø pe. Esok bi aadi náá, bi eezesa mesa mε bi lwoma náá, bi sa ε, keka náá: “Bis tok vanj bot ε mesa. Bis zo sa é, yii lwoma náá, bis sa ε.”»

Yezu eetsik bot ε εbέ ε zezam kam

11 Dáa Yezu nadi etó pe Yeluzalem ε, nyε nadhanj ε mbaka-mbaka é kpal pak kyee dεl ε Samali nε Ghalile.

12 Dáa nyε natuula kø εbεsεε ε dεl ε, wø gwaa bot ε εbέ ε zezam kam zokazeboma nε nε. Be eezetyaa tetel ba εtsetaεpe nε nε.

13 Be moo tin é tsim náá: «Hyee Yezu, Għej! Geka bis għoñ!»

14 Dáa Yezu nabee bε ε, nyε é booke nε nɔɔ náá: «Tóka kelyaal menyel men pe daa bęgħaa-Zεεb.» Dáa bε nadi bε dināa etó-tóak ε, bε naazetsak.

15 Mot ngöt pak'ɔɔ zokabula pe bhis, é εduwal ε Zεεb nε etsim.

16 Nyε eezeduma sok bhwoob ε Yezu mεboñ si, nyε eezegħhaapee Yezu. Ye kabela é náá, mot tak nabε é mot dεl Samali.

17 Yezu eezek náá: «Baa bot kam djas eetsak, etsal é? Haa bak bot bεtēn nε benná moo wo?»

18 Ye tok nε mot ngöt pak'ɔɔ taala εbula étap εzegħhaapee Zεεb, yε di ààbε ndjon'ak nyε εmet ɔɔ?»

19 Bhii tak Yezu eezek nε nε náá: «Wyela, da wø é nɔɔ nyel'ɔ tó. Emyaal ε lø eetsik wø!»

Etuula ε Eyoñ ε Zεεb

20 EFalizyε zokazεdji Yezu náá: «Σyoŋ ε Zεεb aazyε den?» Yezu eezεbøøza nε nɔø náá: «Σyoŋ ε Zεεb aanàkwaazyε, mis mε bot djas é bee.

21 Bot ε waake nε nen náá: “Beeka, ye é wak,” neghu “Beeka yε di poon'enek!” E nyɔ é, bi gu náá, Σyoŋ ε Zεεb é e di bi di'enek.”

22 Bhii tak nyε eezεke nε bεdjekel náá: «Εwala εpezyε, εwala bi aadi nε gwyes εbee Σεεηεlε Mɔn Mot, ye nákoo zo bε beeaa ba dwoo wat ε. E εwala tak bi aanàkwaabee nyε.

23 Bε waaleεε bin náá: “Nyε é wak,” neghu náá, “Nyε é poon.” Deenek, sa mot ààtó. Sa mot ààdu nε kaab.

24 Dáa ngwyes bhi di kas tɔ gwoo ε, djε gwyε tɔ gwoo djas ε, yε aadi é deenek e dwoo Σεεηεlε Mɔn Mot.

25 Esok nε etεp binek nε sεε, ye goka é náá, Σεεηεlε Mɔn Mot pookozuk εbuεpe, da bot é di kɔ bɔs'ak mos'aak ε pookoswonal nyε.

26 Dáa ye nasael é gheŋ ε Noe ε, yε aabaazosael deenek e dwoo Σεεηεlε Mɔn Mot.

27 Eghεŋ tak bot nadi edε edee nε dε menyok. Bε nadi eba mεba nε εkεdjε bɔø bɔø é mεba, keyaka nε dwoo Noe nani tɔ boo eleed ε. Bhii tak, boo bhyoŋ nazyε, wɔ gwaa ye zεdesal bɔø djas, bɔø djas gwyε.

28 Yε aadi é, tyee é gheŋ ε Lot. Eghεŋ tak, bot nadi edε edee nε dε menyok. Bε nadi ebømsa esa bɔø nε bɔm yii besø bɔø. Bε nadi ebε epyeeb nε εsum ε mendjaa.

29 Tin, dwoo Lot nadus kɔ dεl ε Sodøm ε, ye nabε é Zεεb naakwyital bhi ma du, nε pup na góó-góó kɔ dεl, bot djas zokagwyε.

30 Ye aabaazosael ε deenek é dwoo Sεεηεle Mən Mot aalyaal nyel e mis me bot ε.

31 «E dwoo tak, mot aadi e di di pε ko tō ndjan'ε, da nyε é ka lik εsa be pε si tō ndjan'ε, nyε tok nε ghwyil εbaasul etep εzenoo esa ee nyε lik pε si ε. Tyee wat nε mot aadi tō pyeeb ε: Nyε aanàkwaabaabela ghwyil εsik pε ndjan'ε.

32 Taalaka sa naseε nε mwaa Løt ε!

33 Mot aasuu εkwyeεeg ε tsik'ε ε, nyε waasu tsik'ε. Mot aakwyel εsu tsik'ε ε, waabaal tsik'ε.

34 Me lεe bin é tseetse náá, e pum tak, bot εbá waadjaasi goj wat. Ngøt ε waanøjaa; nwyak ngøt likaa.

35 Boa εbá aadi ε, é dum tō bwak wat. Ngøt ε waanøjaa; nwyak ngøt likaa. [

36 Bot εbá ε waadi tō pyeeb. Ngøt ε waanøjaa; nwyak ngøt likaa.]»

37 Bødjekel be zokazedji nyε náá: «Gheη, etep binek djas aasaεl pε yaa sum di?» Wø gwaa nyε zebøøza nε nøø náá: «Esok bi aadi é bee mεbøk é kii tō gwoo ε, keka náá, muu tit é tin.»

18

Kana kus moma nε tetep

1 Bhii tak Yezu eebaazelii nε nøø tō kana yak etep nyε neelyo be náá, be goka é náá, be gheedjaala melu djas, ààbula bhis.

2 Nyε eezεke náá: «Pε kø dhiiti ghaada wat, ye nabε é nε dhiiti tetep ngøt nadi náá, etep e Zεεb, ààgwyak nyε ε. Nyε nabε é ààkobem ba nε mot.

3 Kø del ε tak, ye nabε é nε dhiiti kus moma nadi é pyap εzyε pε dáa tetep tak é zεkeke nε nε náá: “Pέεa

mε tεp bis di nε yε bis nε bot bak'aak," etεε náá, nyε nadi é gu náá, nyε é nε gham.

⁴ E meken, tetεp nadi byen. Deenek nyε eezεke tø lyeme náá: "Yε ko be náá, mε ààkaab Zεeb ɔ, baadi náá, mam ààbis bot ɔ,

⁵ dáa ye di náá, kus moma yak εpemyel mε ε, ye goka é mε pεe tεp'ε étεp nyε neekat εpyap wak."»

⁶ Bhii tak Ghen eezεbaabil náá: «Gwakeka dáa mbee tetεp tak nalii ε.

⁷ Tin, Zεeb tok nε ghwyil εkwyee bot ε nyε nazeséε ɔ, bot ε tak ε di ewaab esonok pε daa lε mwos nε pum ɔ. Nyε aanàkwaakwyee be?

⁸ Mε lεe bin ε tseetse náá: Nyε waalel εkwyee bin kaab dum nε ghamen. Tin, esok Sεεŋεle Mən Mot aazyε é, nyε waazεbela bot ε di dum kon nε Zεeb ɔ kɔ bɔs'ak ee?»

Kana Falizyε be nε nəŋel epata e lapo

⁹ Yezu eebaazelεe kana kɔ εsu ε bot ε di bun náá, bε é bot ε epiki, da bε é kadyamal é bɔn nyεeg bɔɔ ɔ. Nyε eezεke nε nɔɔ náá:

¹⁰ «Bot εbá naazεbyet pε kok Ndjaa-ebuwa kedjaala; ngɔt nadi é Falizyε, dhiiti kadi é nəŋel epata e lapo.

¹¹ Falizyε eezεtyaa e yε di, nyε moo djaala náá: "Hee, Zεeb! Mε eeduwal wɔ, etεε náá, mε tok dáa bεdhiiti bot: bε é bot ε djii, embee bot, bot ε mεzɔ. Mε εpeduwal wɔ, etεε náá, mε tok dáa nəŋel epata e lapo di'ak.

¹² Mam tsi edee é, esok ebá tø yenga wat. Mε nε dje wɔ endiyal kam bam."

¹³ Nəŋel epata e lapo natyaa ye é ba εtsetaεpe. Nyεy àâben mis pε εko. Nyε eekel mεmbo kɔ lo.

Nyey náá: "Iyeee, Zeeb, woy ààkogek me ghoñ e? Mam mot mesyem."»

14 Yezu é boozéke náá: «Nóñel epata e lapo naka sik é, Zeeb eezépel mesyem me, ààbë Falizye. Etep tak é di náá, mot ε ghée nyel ḥ, Zeeb ε waasiil nyε. Mot ε siila ḥ, Zeeb é bin nyε.»

Yezu εpesεε bɔɔ dhyeeb metel

15 Bot naazyε ne bɔɔ tɔlɔɔ bɔɔ pe dáa Yezu étep nyε neekel mεmbɔ kɔ lɔɔ. Tyee bεdjekel nakabee deenek ε, bε naazεbhεm bε.

16 Tin, Yezu eezéke náá, bɔɔ tɔlɔɔ tiila pe nyε nadi é: «Betka bɔɔ dhyeeb bε zyε pe daa lam. Sa bi ààlu bε, etεε náá, Eyoñ ε Zeeb é yii bot ε di dáa bɔɔ dhyeeb ḥ.

17 Tsεetse ne tsεetse, me leε bin ε náá: Mot ε di ààmyaal Eyoñ ε Zeeb dáa mɔɔ dhyeeb ḥ, nyε aanàkwaani tɔ tak.»

Mot ekum

18 Dhiiti kukuma eYuda ngöt zokazεdji Yezu náá: «Mbεε lyoel, me goka ne esa dáa étep me neebela tsik na kɔm-kɔm?»

19 Yezu eezεbɔɔza ne ne náá: «Étep yé wo di djoo me mbεε lyoel? Ye tok ne mbεε mot kɔ bɔs'ak bhis Zeeb nyey nyε emet.

20 Wɔ ne gu etsi djas: "Sa wɔ ààsa mezɔ. Sa wɔ ààgó mot. Sa wɔ ààdjii sa mot. Sa wɔ ààlεε eleñ e etsal dum ne sɔ mot. Duwala soog ne nyooog*."»

21 Mot'enɔk eezεbɔɔza ne ne náá: «Etsi binek djas me ne duwal yε, kana edhɔma bam, kεkum dwoo pan mos'ak.»

* **18:20** Ewy 20.12-16; Det 5.16-20

22 Bhis Yezu nagwak nyε é, nyε eezεke nε ne náá: «E zokalik é wɔ sa sa wat: kεbɔmsa esa bɔ djas, da wɔ é nɔo epata e tak, dje bεdjel ε bot. Tin, wɔ waabela mεvu tɔ gwoo, bhii tak da wɔ é zεdu mε.»

23 Dáa mot mεvu menək nagwak deenek ε, ye nabε é mεkpa menek naatek nyε nyel na wɔyɔŋ, etεε náá, nyε nadi é, ne mεvu εbuεpe.

24 Dáa Yezu nabee náá, lyem mot mεvu menək nabε é, ye naakpaŋ ε, nyε é boozεke náá: «E kɔjla nε bot ε di nε ekum o, bε ni tɔ Σyoŋ ε Zεeb!»

25 Elyel náá, boo yaaga kyee bɔs besyε di ààbε nε mεdii ε dhaa tɔ ba mɔɔ elen ε dhɔɔ, baadhaa-dhaŋa mεlyel nε mot mεvu étεp nyε neeni tɔ Σyoŋ ε Zεeb.»

26 Bot ε nadi gwak nyε moo tin é ke pak'ɔɔ náá: «Yε bε deenek o, εzε aabela tsik?»

27 Yezu eezεbɔɔza nε nɔo náá: «Sa di náá, bot aanàkwak ε, Zεeb aanàkwaakat yε.»

28 Wɔ gwaa Pyεed ke náá: «Gwyáka, bis eezebet djas étεp εdu ε wɔ.»

29 Yezu é booleε bε náá: «Tseetse nε tseetse, mε lεε bin ε náá: Mot ε bet ndjaŋ'ε, neghu myεl, neghu bɔn nyεeg, neghu sεeg, nε nyεeg, nyε baabet bɔɔ bε étεp ε Σyoŋ ε Zεeb o,»

30 nyε waabela bεtε nε bot binək é mewala mak. Dɔɔ nε tɔ tsik aazyε bhis'aak, nyε waabela tsik na kɔm-kɔm.»

Moo é tyee esok elel, Yezu di lεε εsyee nε gom ε le ε

31 Dhiiti dwoo, Yezu zokanɔɔ bεdjekel kam nε bεbá, e bhaaz'ε. Nyεy nε nɔo náá: «Gwakeka! Mena moo tó pε Yeluzalem. Penek ε yε aadjala djas bεngooolel ε mεkpa ε Zεeb nazekwyal dum nε Sεηεle Mɔn Mot ε.»

32 Nyε waaseebaa é mεmbø mε bot ε di ààbε bot é mbyak eYuda o. Bot binøk aadek nyε, lee nyε, nε esεε é nyε metel.

33 Be waanyuu nyε nε eghwyεs. Bhii tak, bε waagó nyε. Melu mεlεl bhii tak, nyε waagom.»

34 Ghuna bεdjekel kadi é, ààgu sa wat tø etεp ee nyε nadi é ke ε. Ye nadi nε nøo syela. Be nadi é, ààgu sa Yezu nalii ε.

Yezu eetsik mot edhim pε Yeliko

35 Dáa Yezu nabε náá, bε moo kunaa nε Yeliko ε, ghuna dhiiti mot na edhim nadi é, ndiindil e ngwoob gba. Nyε nadi é, mot engwyeebel.

36 Nyε eezεgwak εtap ε zukamwaa nε mot eezyε pε kyee nyε nadi é, wø gwaa nyε zεdji sa nadi dhañ ε.

37 Be zεleε nyε náá: «Ye é Yezu, mot Nazalεt, ε di dhaa tin.»

38 Wø gwaa nyε zεtsim náá: «Yezu, Møø Dhavid, geka mε ghoñ!»

39 Betεe nε bot ε nadi kεpε sok o moo tin é bhεm nyε, nε é lyak nyε, etεp nyε needi gwyem. Tin, nyε eebaazeloogal gwood εlyelεpe: «Møø Dhavid, geka mε ghoñ!»

40 Yezu eezεtyaa. Bhii tak, nyε eezεlwom náá, bε zyε nε ne daa le. Dáa mot edhim binøk natiila pε Yezu nadi é, Yezu eezεdji nyε náá:

41 «Wø kwyεl náá, mε sa wø yé?» Mot edhim binøk eezεbøøza nε ne náá: «Gheñ, mε kwyεl ε náá, mis mam baabεñel!»

42 Yezu zεke nε ne náá: «Beea, εmyaal ε lø eetsik wø.»

43 E di'enek wat, mis mε eezεbeñel. Bhii tak, nyε moo du Yezu é duwal Zεεb. Dáa εdhuu ε bot ε nadi

tinaak ḥ djas nabee deenek ε, bōo djas naduwal Zεεb.

19

Yezu bε nε Zasye

¹ Bhis nyε natuula kō dεl ε Yeliko, Yezu eezεkpaa tō pε yii kyee dεl.

² Kō dεl ε tak, ye nabε ē nε dhiiti mot, din ε le nabε ē Zasye. Nyε nadi ē, kukuma benoŋel ε epata ee elapo, nyε nadi ē, mot ekum.

³ Nyε nadi esuu εbee Yezu, saabεgøs kabε ē náá, nyε nadi ē εwulalepe. Nyε nabε ē àâbε nε tyee nyε bee Yezu, etεε náá, bot nadi ē εbuεpe.

⁴ Tin, nyε ē boozεwyis kaab tō pε sok kεgo kō mōo le sikomood, etεε náá, Yezu ε dhaa tin oo, nyε neebree nyε.

⁵ Dáa Yezu nakum ē di'enek ε, nyε zεben mis pεeko, nyε ē boolee nε Zasye náá: «Lela εsul Zasye, etεε náá, ye goka ē náá, mos, mε sulal tō ndjan'ɔ.»

⁶ Tin, wō gwaa Zasye zεsul kō le kaab ε kaab. Bhii tak, nyε eekεdisi bε nε Yezu tō ndjan'ε nε mεmyaala εbuεpe tō lyem.

⁷ Dáa bot nabee deenek ε, bot naadyeebalii εbiyoεpe kō esu ε Yezu étεp tak. Be nadi ekeke ε náá: «Mot tak eetó, kεdi tō ndjaa mot na mbee dék!»

⁸ Zasye eezεwyεl sok bhwoob ε Yezu, nyε eezεke, nε nε náá: «Għejj, gwaka. Mε waakaa mεvu mam ekyee ebá. Kyee wat mε waadje bεdjal ε bot, yε bε náá, mε naanøø epata e mot, dhaa yii mε nawaagoka nε εnøø ε, mε waabulal nyε mεtañ mε mεnøø ē esok ená.»

9 Tin, Yezu eezeké nε nε náá: «Dwoo pan mos'ak, tsik eeni tó ndjan'ak, etee náá, wøy pe é dha ε Abalaam.

10 Etee náá, Sεεηεle Mɔn Mot nazyε é, zesaa nε tsik bot djas nazewo ze o.»

Kana mεdhεεb mε løaad

11 Yezu eebaazelεe dhiiti kana dum nε bot ε nadi é gwak nyε o. Nyε nadi é, nyε eezekunaa nε Yeluzalem. Bot nadi é gek é náá, Æyoŋ ε Zεεb eezekə nε εtuula.

12 Tin, Yezu eezeké nε nɔɔ náá: «Mot ngɔt nabyel du wat nε békuma ε bot o zokazetó mεdjon pε dhiiti del εtsetaεpe nε del ε le étεp nyε neekε djeaa boo mεkoozi. Bhii tak nyε zεbulə pε del ε le.

13 Esok nε nyε nε tó, nyε eezedjóo bot ε mesa mε kam, lik bε mot nε mot εdhεεb ε løod wat nadi nε boo metaj ε. Bhii tak nyε eezeké nε nɔɔ náá: “Likeka é liig mεmbø nε epata bak, kεkum dwoo mεaaboo bul ε.”

14 Tin, kaa bela náá, bot ε del ε le nadi bhina nyε. Wø gwaa bε zεlwom bot nyεy ààgu, étεp bot ε tak neekε lee náá: “Bis ààpakwyel náá, mot'enøk di mεkoozi mis.”

15 Saabegøs nε nɔɔ, ye naka swaala náá, bε naabatadjε nyε boo mεkoozi. Bhii tak nyε eezesik pε del ε le. Dáa nyε nakakum ε, wø gwaa nyε zεdjóo bot ε mesa mε nyε nadje bε epata o, étεp nyε needji bε bim epata ee nakala kɔ yii nyε nalik bε nε yε étεp eliig ε mεmbø ε.

16 Mot εsok eezεzyε, nyεy nε nε náá: “Kukuma, mε eebela mεdhεεb mε løod kam kɔ yii wø nalik mε nε ye é.”

17 Mekoozi eezebooza ne ne náá: “Enyøepe! Wø é mbëe mot-mesa. Dáa ye di náá, wø ke tø etsoñ dum ne bøø esonok ε, mε eedil wø kø bóó mekoozi mε let egħħada kam.”

18 Mot nadi du bhis koñ mot εsok o eezeyε yε. Nyε eezekke ne kukuma yε náá: “Kukuma, mε eeblela medħeεb mε løød meten kø yii wø nalik mε ne yε ε.”

19 Mekoozi eezebooza ne ne náá: “Enyøepe wøy, mε eedil wø kø bóó mekoozi mε let egħħada eten.”

20 Nwyak dhiiti mot-mesa eezeyε. Nyε eezekke ne kukuma yε náá: “Kukuma, beea εdhεεb ε løød wø nalik mε ne yε ε. Mε ààpabe. Mε kwom ye é syela tø pes kaad.

21 Etee náá, mε di é, ne bwoo ne no. Wøy é mot ngøt di náá, wø é ne biyo dhaa tyε. Wø ne dyeebanøø døø ne sa di náá, wø ààpawkwom ε. Wø ne tø tø epyeeb e baa, kenoøø edee bøø, ààbe náá, wøy é nabε yε.”

22 E di'enek, kukuma yε boobooza ne ne náá: “Mbee mot-mesa, beta náá, mε pεe wø ne mekpa mø emet. Wø nadi egū náá, mam dyeebabók esa ee dek é tø epyeeb mε di ààbe ε.

23 Ha wø di àànøø epata bam, kewa tø eboo mendjaa mε di ebaal epata ee bot ε, étèp yé? Pe bula mε bula ε, mε eezbelaa, mε zebela bëdhitti epata eezekala kø yii mε nalik ε.”

24 Bhii tak nyε eezekke ne bot ε nadi tin o náá: “Dekekha nyε εdhεεb ε løød ee nyε di ne yε enek, da bi é dje mot bela kam kø yii mε nadje nyε ε.”

25 Bot ε tak eezebooza ne kukuma tak náá: “Kukuma, nyεy moo é ne medħeεb mε løød kam!”

26 Kukuma eebaazebooza náá: “Mε lee bin ε náá, ye é pε dáa bot djas aadi ne batsa o be aabil étèp

ye neebu. Tin, mot aakadi toto ààbε nε sonok ɔ, bε waadék nyε dɔɔ nε eghutu-ghutu nyε lik nε ye ε.

²⁷ Ye kabε bot ε di bhina mε ɔ, bot ε nadi ààkwyεl náá, mε di mεkoozi ɔ, dhaaka nε nɔɔ wak, da bi é tsak bε e mis mam.”»

Yezu eetó pε Yeluzalem

²⁸ Bhis bε nalii deenek ε, Yezu eezεbyet tó pε Yeluzalem. Nyεy pε sok lɔɔg mεdhuu mε bot.

²⁹ Dáa bε nadi, bε moo é kunaa nε mεl mε Bhεtfaze nε Bhetani ε, e ngwoob Etsok ε pyeeb oliv. Tin, Yezu eezelwom bεdjekel bε bεbá.

³⁰ Nyεy ne nɔɔ náá: «Tóka kɔ del ε di pε sok enek. Tuula bi aatuula kɔ del ε, bi é waabee mɔɔ swooz an tinjela, nyε nabε é, nyε di náá, mot dinaa ààpaago kɔ le ɔ. Tiika nyε, da bi é zyε me ne ne wak.

³¹ Mot é dji bin náá: “Bi tii nyε étεp yé ɔ?” Lεeka nyε náá: “Ye é Gheŋ é di ne gwyees tak.”»

³² Bhii tak, bot ε nalwomaa ɔ eezεtó, bε kakεbela esonok djas é dáa Yezu nazolee bε ε.

³³ Dáa bε nakadi etii mɔɔ swooz an tak ε, bε nakuma tak eezεdji bε náá: «Bi tii mɔɔ swooz an étεp yé?»

³⁴ Wɔ gwaa bε zεbɔɔza nε nɔɔ náá: «Ye é gheŋ é di ne gwyees tak.»

³⁵ Bε eezεtii mɔɔ swooz an tak. Tin, bε eezεtó nε ne pε daa Yezu. Bhii tak bε eezεdja endjookuwa bɔɔ kɔ koŋ mɔɔ swooz an tak. Tin, bε eezεgel Yezu kɔ lε.

³⁶ Dáa bε nadi bɔɔ eke, bε moo tin edja endjookuwa bɔɔ gba ε gba.

³⁷ Dáa bε nadi, bε moo kunaa nε Yeluzalem ε, bε nadhan é pε ze di esul Etsok ε pyeeb oliv ε, mεdhuu mε bεdjekel moo tin eduwal Zεεb εlyelεpe dum nε endem e mεbwala mε bε nadi ebee ε.

38 Be nakeke é náá: «Zeeb see Mekoozi me di ezye ne din ε Ghej o metel. Egwyem tō gwoo dōo ne duma ne Zeeb!»

39 Bédhiti eFalizyε nadi tō medhuu me bot binək o zokake ne Yezu náá: «Lyoel, lyaka bēdjekel bō náá, be di gwyem.»

40 Yezu eezeboza ne nōo náá: «Beeka, me lee bin náá, bōo be diyal enuub bōo di gwyem o, mekok ε waatsim e dioo.»

Yezu εpedje kō esu ε del ε Yeluzalem

41 Dáa Yezu nakum e bhaaz ghaada ε, bee nyε nabee Yeluzalem ε, Yezu zokadje kō esu ε del ε tak.

42 Nyey náá: «Ye pe be é di náá, dōo ne wøy pe epegu dwoo elak mos dáa ye di egoka ne esaa étep ebela egwyem o. Saabegøs ne ye kasa étep náá, nenak e moo é syela e mis mōo.

43 Etee náá, melu me bot ε di bhina wō o, aasum boo peeblet εzelumela ne nō epezyε. Be waakaal wō kuku εbwak. Bhii tak, be é kemaadō tō dhiiti tuma.

44 Be waasii wō, bi ne bot bō. Be aanàkwaalik wō εkok εwat kela kō so, etee náá, wō nabé é ààsiiza εwala Zeeb nazεkwyeε wō ε.»

Yezu eesō bot ε di bōmsa esa pe tō kok Ndjaa-ebuwa o

45 Wō gwaa Yezu zeni tō kok Ndjaa-ebuwa, nyε eezeni é so bot ε nadi bōmsa esa bōo tō tak o.

46 Nyey ne bot ε tak náá: «Pe tō ekwyala Zeeb lee ε náá: “Ndjan'am aadjóoaa é ndjaa mendjaala me eYuda.” Ye kabε biyo o, bi zeliig ye, ye di zεega bot ε djii*.»

* **19:46** Eza 56.7; Zel 7.11

47 Melu djas Yezu nadi lelyo bot tō kok Ndjaa-ebuwa. Tin, eboo beghaa-Zeeb, ne beghanj ε mēkana me etsi, zenəɔ bədhil ε bot ε del nadi esaa dāa bε sa étep bε neegó Yezu.

48 Deeneck bε nabε é ààgu dāa bε nawaa di ye goka ne esa ε. Eteε náá, bot djas nadi kwyel εgwak mēlyo me εbuεpe.

20

Ghwyil mēbwala ε Yezu dus wo?

1 Dhiiti dwoo, Yezu nadi djε bot mēlyo tō kok Ndjaa-ebuwa. Nye nadi lεe bε Mbεe Bhaadal ε Zeeb. Eboo beghaa-Zeeb, ne beghanj ε mēkana me etsi, zenəɔ bəpaa ε eYuda, zokazetuula é di'enek.

2 Be eezedji Yezu náá: «Kε eghεn ze wō di esa etep binek? εze djε wō ghwyil esa deenek?»

3 Yezu eezεbəɔza ne nəɔ náá: «Mε pookodji bin kiya wat. Bi ε bəɔza me o, ye é me ka lεe bin étep yé me di ne ghwyil esa esesee bak.

4 εze nadhis Zaŋ, nyε zεduu bot Zeeb? Ye nabε é Zeeb ohoo ye nabε é mot?»

5 E di'enek, be moo tin é, é sɔs pak'ɔɔ. Bɔɔ náá: «Mena ε ke nenak náá: “Ye é Zeeb” o, nyε é waadji mena náá: “Etεp yé bi nadi ààmyaal Zaŋ?”

6 Mena ε ka keka náá: “Ye é bot ε nadhis nyɔ” o, medhuu me bot bak djas é waasaa εgó mena ne mēkok. Eteε náá, bɔɔ djas ne myaal náá, Zaŋ nabε é ngoolel-mēkpa ε Zeeb.»

7 Be é boozεbəɔza ne Yezu náá: «Bisɔ ààgu mot nalwom nyε náá, nyε zεduu bot Zeeb o.»

8 Tin, Yezu é boozəboozza nε nɔɔ náá: «Doo nε mam pe mam aanàkwaalεε bin kɔ eghεŋ e zε mε di esa esesεε bak o.»

Kana bot ε mesa bε na mbee elyem di ebaal pyeeb vin o

9 Bhii tak, Yezu zelii nε edhuu ε bot binək tɔ kana náá: «Dhiiti mot ngɔt naabε pyeeb ekel e di djε bhum vin ε. Bhii tak, nyε eezεkola yε nε bot ε di gu mesa mε vin o étep bε neesa mesa tɔ tak. Nyε eezεnɔɔ nyel, tó medjonj, kεbɔya pε dhiiti dεl.

10 Tin, yε wum o, da nyε é lwom dhiiti mot-mesa mε étep bε djε nyε yε bim tɔ yii bε aabela ε. Mbu epyeeb e tak di wum ε, eezεkum. Wɔ gwaa nakuma pyeeb zokazelwom mot ngɔt di sa mesa daa lε o pε dáa bot ε nyε nalik nε pyeebε o, étep bε needjε nyε yε pak vin bε bela ε. E d'i'enek, wɔ gwaa bot ε nalik nε pyeeb o met mot tak, duma nyε e nyel nε mεbin, bhii tak swaal nyε mεmbɔ toto.

11 Bhis mot sok, nakuma pyeeb baazelwom dhiiti mot di esa mesa pε daa lε o, nyε eezεtɔ pε daa lɔɔ tɔ pyeeb, bε eezεnyuu nyε, zεnyek nyε εbiyoεpe.

12 Yak kɔkɔ tyee esok elel, nakuma pyeeb ee-baazelwom nwyak mot, bɔɔ duma nyε e nyel nε mεbin, wus nyε pε kel.

13 Nakuma pyeeb eezεdji náá: “Mε sa dáa? Mε aaka kyeed é, sim mɔn'am ngɔt mε dyeebakwyεl o. Tin, mε bee ε náá, bε waakaab nyε.”

14 Dáa bot ε di sa mesa tɔ pyeebε nabee mɔn'enək ε, bɔɔ náá: “Yawee! Beeka mot aalik nε mεvu mak djas o! Dhaaka, mena góka nyε. Tin, mεvu mak aadi é, yenabelka.”

15 Wɔ gwaa bε zεmet nyε, mwas nyε bhis pyeeb vin, gó nyε.»

Tin, Yezu eezədji bε náá: «É di'enek, nakuma pyeeb goka nε esa yé? Nyε eebil náá:

16 Nyε waazyε, da nyε é gó bot ε nadi sa mesa tø pyeebe ø. Bhii tak da nyε é nøø pyeeb, djε nε bot εsis.» Bhis bot nagwak deenek ε, bε é boozεke náá: «Ààbe! Yenek aanàkwaasael.»

17 Bhii tak Yezu eezeliig mis, gwyák bε. Nyεy nε nøø náá: «Mekpa mε di kwyala tø mèkana'aak kwyel lεεε yé

“Ekok ee bezumel mwas ε,
moo é ekok di epyet ndjanj ε*”?

18 Mot aaduma kø ekok ε tak ø, nyε waabik ekyes ekyes. Yε kabε náá, ekok ε ka kwyit kø mot ø, yenøk motaatwaalel é twaalela.»

Etuud e lapo nε Sezaad

19 Tin, begħaŋ ε mèkana mε etsi, nε eboo begħaa-Zεεb nadi esaa meprek étεp bε neemet Yezu e di tak wat. Etεε náá, bε nabε é, é gu náá, Yezu nalee kana tak é, kø esu ε løø. Tin, bε nadi kaab é ədhuu ε bot ε nadi tin ø.

20 Be moo tin ebəŋjal Yezu. È di'enek, wø gwaa, bε zedħis bedhiiti bot ε nadi sa meprek náá, bε é bedħil ε bot ø. Bot ε tak nazyε é étεp εzε lóo Yezu pe eko, da é bwood nyε pe kye nε dhiiti vanj kiya, étεp bε neebela lo mesa mε di kwyosal nyε ndje søs e mis mε kukuma del ø.

21 Be é boozεke nε ne náá: «Lyoel, bis nε gu náá, etεp ee wø di lee ε, ye é tsseetse. Wøy ààpée tεp mot djhak. Wøy lyo ε, sa Zεεb kwyel ε, nε lyem epiki.

22 Tinaak, leeä bis, etsi lee é náá, epata e lapo tuudaa é nε Sezaad ee?»

* **20:17** Mεd 118.22

23 Tin, Yezu eezegu mepék mao. Bhii tak nyé é booke ne náá: náá:

24 «Dhaaka me ne falanga wat, étep me neebée. Be eezézye nyé ne falanga wat. Yezu eezédzi bë náá: bhwoob di sóna kó falanga yak ε wak bhwoob ze? Ye é ekwyala din ε εzε di kó tak?» Bot binák eezébaóza ne ne náá: «Ye é bhwoob ne din ε Sezaad.»

25 Bhii tak, Yezu eebaazébaóza ne náá: «Djeka Sezaad sa di yé Sezaad ε; da bi é dje Zéeb sa di yé Zéeb ε.»

26 Kókó εyalá ε Yezu nayala ε, nabé é, ye naalyel ne náá, bë bela mésö me nyé aabela ndjé e tak ε. Etee náá, gwaka bë nagwak deenek ε, ye nabé é bë nadiaa djoka nyé elyelépe, tin, bë eezédi gwyem.

Kiya dum ne tēp εgom bhis εsyee

27 Bédhiiiti bot tó lóag eSadusee zokazyé pe dáa Yezu zédzi nyé dhiiti kiya. ESadusee, bot ε nadi eke náá, bhis εsyee, mot aanákwaabaagom o,

28 bao ne Yezu náá: «Lyoel, mékana me Moiiz lëe náá: "Ye bë náá, mòn nyéeg dhiiti mot ε gwyé, ààlik mòn o, ye goka é náá, mòn nyéeg lik o, ba kus myel étep nyé neekwyiida mòn nyéeg gwyé ààlik bòn o."

29 Ghuna tó mò bot binák, bë nabé é beten ne bëbá. Mòn megwyak zeba, nyé eezékpaa ne mesyee, gwyé, nyé ààpakalik mòn.

30 Mot naboo ba mòn megwyak o, nyé eeba kus.

31 Tin, nyé eebaakpaa ne mesyee, gwyé, ààlik bòn. Bhii tak, nwyak tak eebaazéna moma tak, ye zokabaasaél é tyee wat ne bot ε naba moma tak sok o, zénáa zwaabel lóag. E di'enek, bao djas beten ne bëbá kadi é, ààbya ne moma yenók.

32 Bhis bao djas, moma eezébaagwyé yé pe.

³³ Esok bot aagom bhis esyee ε, moma yenək aakadi mwaa ze to bəo bətən nə bəbá? Eteε náá, bəo djas nabə ε botom be.»

³⁴ Yezu eezəbəoza nə nəo náá: «Məba ε, étep botom nə boa di kə bəs'ak mos'aak.

³⁵ Tin, guka náá: Botom nə boa aabela mbyok egom bhis esyee, da bə ε kədi pe kyee dik na bes o, bə aakadi ε, botom nə boa di ààbael o.

³⁶ Be aanàkwaakabaagwyε, bə aakadi ε dáa efofop. Be ε bəo Zeeb, etee náá, bə eezedhaa esyee, kəbelə tsik.

³⁷ Moiiz naalee popoopwon náá: Bot ε nazegwyε o waagom. Nyε naalee deenek ε to ekwyala ee di kaada təp εkpak nadi ε gel àādyak ε. Nyε nadjoo Gheη ε: “Zeeb ε Abalaam, yε Izak, nə yε Zakəəb.”

³⁸ Yezu naabil náá: «Zeeb tok Zeeb bot ε zegwyε o. Nyε ε Zeeb bot ε di ne tsik o, etee náá, ye ε, étep'ε ε, bot djas di ne tsik.»

³⁹ Wə gwaa bədhiiti begħħaa məkana mε etsi nadi tin o zokake nə Yezu náá: «Lyoel, wə eedyeebalii enyøepε.»

⁴⁰ Deenek, bə nabə ε ààbə nə ghwyil εdji nyε bədhiiti məkiya.

Mesia nə Dhavid

⁴¹ Tin, Yezu eezεke nə nəo náá: «Dum nə yé bot di ke náá, Mesia ε dha ε Dhavid?

⁴² Eteε náá, ye ε Dhavid nyε εmet ε naalee to Məkana mε Mədjeeb náá:

“Gheη Zeeb nake nə Gheη'am ε náá:
Dha disi pe mbə egħeη bam.

⁴³ Mε waanεeg bot ε məbhuka mə
bə di esa ee məbə mə aanyal ε†.”

† 20:43 Məd 110.1

44 Yε bε náá, Dhavid nyε εmet naadjóo nyε “Għenj” ɔ, ha e yaa tye Mesiä aakabaadi dha ε Dhavid?»

Yezu eedul bot mεlə dum ne bεghaj ε mεkana mε etsi

45 Dáa zukamwaa ne mot nadi tin ε nadi é gwak nyε É, Yezu eeżekke ne bεdjekel bε náá:

46 «Kyeeka bεghaj ε mεkana mε etsi, bot ε di kwyel ε kε tø bot ne ewolo ekaad naboo mεtanj é elyaala mεnyel étεp bε needuwala ne swosaa é edi ee bot di seegħa ebuepe ɔ. Bε dyeebabwyel edi é kɔ mεbhóó mε di pε esok ε tø mendjaa mε mendjaala mε eYuda ne tø e di e mεbyon.»

47 Bøo dyeebadi é dæk bεkus ε boa esa tø mendjaa mao. Tø mεkønj mao, bε ne kwyel εdul ε mendjaala na kpøkkolom. Epéé bøo aadi É, elyelēpe.»

21

Falanga djel kus moma nadje ε

1 Yezu zokazeben lo, nyε moo tin é bee dáa bεkum ε bot nadi eżeduwal Zeeb ne epata tø εbøol ε, naneeġa kɔ εbεssee ε kok Ndjaa-ebuwa étεp tak ε.

2 Nyε eeżabee dhiiti djel kus moma eezyε, zeloo yε tø εbøol. Tin, nyε eeżewa yε bøo efalanga ebá, àakkokoka-koka ne pata mot bøm sonok wat ε.

3 Dáa Yezu nabee deenek ε, nyε É booke náá: «Tseetse ne tseetse, mε lee bin ε náá: Djel kus moma yak eeloo tø εbøol dhaa yii bot djas lóo tø εbøol elak ε.

4 Etεε náá, bot ε djε wak djas'aak, djε É eghutu-ghutu. Yε kabε djel kus moma ɔɔ, nyε djε εkwom ε lε djas.»

Yezu eelεε náá, Ndjaa-ebuwa É waawaazel

⁵ Bédhiiiti bot nadi esos dum ne zumal kok Ndjaa-ebuwa, dáa ye nasumel ne mbëe mëkok ε, zënoo esa e bot nakadjé Zeeb ε. Tin, Yezu eezëke náá:

⁶ «Dwoo εpezyε, dwoo ye aabe náá, ye àaka baalik é di'ak ekok εwat kela kɔ̄ sɔ̄ ekok tɔ̄ ndjaa bi di bee'enek; etεe náá, djas aadi é, bik, waazel, see e bɔ̄s.»

Ghon ne tsik mezuk

⁷ Bédjekel be eezedji Yezu náá: «Lyoell! Lëea bis, esesee binek ε aasael den. Lyaala bis endem e bis aagwyak náá, esesee binek moo kɔ̄ ne εseε ε.»

⁸ Nyε eezεbɔ̄za náá: «Tselalka, nàbetka náá, bε kɔ̄ bin etεe náá, bot εbuεpe waazezyε ne din ε lam. Mot ne mot ε waalεe náá: "Ye é mam ε di Mësia." Be aake náá: "Elu ε tak eeedjala." Sa bi ààdu be.

⁹ Esok bi aadi bi moo gwak lεŋ mεεb, ne εbyen ne lek ekukuma ε napwakeka, ye goka é yenek ko seε esok, guka náá, yenek aanàkwaaleedi εsi ε bɔ̄s.»

¹⁰ Yezu baazεke náá: «Mbyak ngøt ε waalumela dεεb ne dhiiti dhaad mbyak. Εyon εwat ε waalumela dεεb ne dhiiti εyon.»

¹¹ Bɔ̄s ε waaboo dheegelel εlyelεpe. Edi-ne-edi, pwom ne gum, bot djas ε waagwak bwoo e di baabee edjema ne epela tɔ̄ gwoo o.

¹² «Esok ne esesee binek ne sael, bi ε waake mëtaa, bi ε waake waaa tɔ̄ tsik mezuk, bi ε waakεkaaa étεp be neekε pée bin tɔ̄ mendjaa mε mendjaala mε eYuda, bi ε waake mëtaa e membok, bi ε waakε pέεaa dáa bëmekoozi ne ekukuma kɔ̄ εsu ε lam.»

¹³ Yenek djas aasael étεp bi neebela ze εkεlεe bot sa bi di gu dum ne nam ε.

¹⁴ Tin, guka náá, bi di ne lyem wat, sa mot aabem ba ne dáa bi aakεtaŋal ε.

15 Mam mε εmet, mε waadjε bin mεkpa nε etsoŋ. Tin, bot ε bi aadi nε tεp nε nɔɔ aanākwaakwak εkwyesal ε bin, nε dupal mεkpa min.

16 Bot aaka bin ɔ yε aadi é, bεsεeg bin, nε bεnyεeg bin, zεnɔɔ bɔn nyεeg bin, nε bεsɔ bin dɔɔ nε bot ε mεbyel min. Bεtεe nε bot pak'en ε waadiyalaa e membok mε na kɔm-kɔm.

17 «Bot djas ε waabhina bin kɔ εsu ε lam.

18 Tin, yε aanākwaadi nε ko bhoo wat e elo bin aako diib.

19 Go pyetka pε yebɔ kyee εlyelεpe, etεe náá, deenek é bi aatsik mεnyel min.»

Yezu eelεe náá, Yeluzalem ε waawaazel

20 «Esok bi aabee náá, mεdhuu mε esodja eezεkaal Yeluzalem. Tin, bi é nε ghwyl εka gu náá: Ye ka lik é batsa Yeluzalem neewaazel!

21 E di'enek, bot aadi pε kyee dik Yude ɔ, goka é, nε kaab tó tó mεtsok. Bot aadi kɔ ghaada Yeluzalem ɔ, goka é nε εdus tin, tó εtsetaεpe. Bot aadi pε tó epεt e εwala εlenek ɔ, àágoka nε sǐk, tó pε tó ghaada.

22 Eteε náá, yε aadi é, dwoo Zεεb aazεpεe bot ε, ye é dwoo ekwyala djas aabela mεsuk mε tak.

23 Ha kpaa-ghoŋ dwoo tak nε boa aadi nε mεbum ɔ, nε bot aadi nε bɔn e mεbel ɔ. Eteε náá, boo mezuk ε waadi dwoo tak kɔ bɔs. Bot εbuεpe waagu εbuk ε Zεεb kɔ ghaada tak.

24 Bot ε tak ε waagóaa nε epεl. Bεdhiiti ε naamεtaa, t̄jaa nε nɔɔ tyee ekwom kɔ mεl djas. Tin, Yeluzalem ε waazenyalaa nε bot ε di ààbε bot ε mbyak eYuda ɔ. Be waasa deenek, kεkum dwoo Zεεb nadje be é aaboo si ε.»

Ezyε é Sεεŋεle Mɔn Mot

25 «Bot ε waabee edjema nε epela tɔ gwyes, tɔ ngɔn, tɔ ekwyikwyen. Pε si, membyak djas ε waadi nε boo ba nε kεŋ, di bε aagwak ghuu nε εbee boo mεbhyeeb tɔ boo dii mesɔn ɔ.

26 Dwoo nε ngɔn nε ekwyikwyen ε waadheegel nε ghwyil ε Zεεb. Bhii tak, bεtε nε bot ε waagwyε nε bwoo esiiza e etεp aaboo tuula kɔ bɔs djas ε.

27 E di'enek, bε waabee Sεεŋεle Mən Mot é zyε tɔ eguud. Nyε waazyε nε ghwyil nε mεkas mε djas.

28 Dwoo etεp binek ε aakan ε, tyaaka, pyetka pε yebɔ kyee, etεe náá, Zεεb moo zεpεk bin e ekwom.»

Kana le fiigh

29 Bhii tak Yezu eezεlεe bε kana yak: «Pokobeka mbek le fiigh nε bεdhiiti ele djas.

30 E sok bi di bee náá, eka e bes moo kan εkwyil e tak ε, guka náá, mbu ele di wum ε moo eezekunaa.

31 Tyε wat nε biyɔ pe, esok bi aabee endem binek moo nyen ε, guka náá, Σyon ε Zεεb moo é ye zekunaa.

32 Tseetse nε tseetse, mε lεε bin ε náá: Bot ε kɔkɔ membu mak aanàkwaasi, esonok ee mε di eleε djas ε, ààssael.»

33 Yezu naake náá: «Gwoo nε bɔs ε waasi, ghuna Yam mεkpa aanàkwaasi.»

Etεp yé bot di egoka nε enyan ε mis

34 «Bi é gheedi nε etson, sa bi ààpul ebhum e elyem bin gwyes, nε dek mεnyok e mεbyon, dɔɔ nε étεp εwyiib esa e bɔs'ak. Deenek, dwoo Zεεb aazyε zεpεe bot ε, yε aatuula bin é zaka.

35 Yε aazyε dāa εwyet. Yε deenek é yε aatuula bot ε bɔs djas zaka.

³⁶ Nyanka mis. Gheedjaalaka Zeeb m_{el}u djas. Deenek é bi aabela ghwyil emaad ε lyem dum nε etep ee di zyε yenek. Da bi é tyaa tetel sok bhwoob Sεeŋele Mɔn Mot.»

³⁷ E mwos Yezu nadi elelyo bot pε t_o kok Ndjaa-ebuwa, é pum nyε katetó, k_{ed}ja si ε k_o etsok ε pyeeb oliv.

³⁸ Tin, t_o b_{em}elem djas bot ε d_{el} ka zyε t_o kok Ndjaa-ebuwa, zegwak nyε é lelyo m_{ely}o mε Zeeb.

22

Ekukuma é boob étep ε Yezu

¹ Ebyoŋ ε emapa di àabε nε leviid, di djóoaa Pak ε, nabε é eezekunaa.

² Eboo b_{eg}haa-Zeeb nε b_{eg}haŋ ε m_{ek}ana mε etsi nadi esaa m_{ep}ek étep bε neemet Yezu etee náá, bε neegó nyε. Tin, bε nadi ekaab zukamwaa nε mot nadi tin o.

Yudas moo é tsat nyε aaka Yezu é m_{emb}o mε ekukuma

³ Tin, Satan eezeni t_o bum lyem ε Yudas Iskaliot nadi ngöt t_o b_{ed}jekel ε Yezu o.

⁴ Yudas nazetó pε d_áa eboo b_{eg}haa-Zeeb nε bot ε di k_o elo e b_{eba}ael ε kok Ndjaa-ebuwa o, étep nyε neek_{ek} bε Yezu.

⁵ Tin, bot ε di k_o elo e b_{eg}haa-Zeeb o naadyee-bamyaala. Wo gwaa bε z_{ek}ek Yudas epata.

⁶ Yudas eezemyaal, nyε moo tin é saa m_{ep}ek mε nyε kabε Yezu gha t_o syaab e kaab náá, medhuu mε bot εz_{eg}u.

Yezu eelwom bε koobal εbyoŋ ε Pak

7 E dwoo εbyonj ε emapa di ààbε nε leviid ε, dwoo bɔɔ ebhata e Pak di tsakaa ε, eezekum.

8 Yezu eezεkyeed Pyεed be ne Zaŋ pe sok. Nyεy nε nɔɔ náá: «Tóka, kεkoobalka mena edee e εbyonj ε Pak.»

9 Tin, be eezεdji Yezu náá: «Wɔ kwyel náá, bis kεkoobal wɔ di mena aadεka edee e εbyonj ε Pak wo?»

10 Yezu eezεbɔɔza nε nɔɔ náá: «Gwakeka, esok bi aakum kɔ del ε, bi ε waaboma nε dhiiti mot nε bhe medii kɔ lo. Duka nyε.

11 E di nyε aadjel o, lεeka nakuma ndjaa náá: “Lyoel ke ε, bis dji wɔ náá, ndjaa nyε aade εbyonj ε Pak tɔ tak be ne bεdjekel be ε, wo ee?”

12 Tin, nyε waalyaal bin pe εko ε ndjaa boo dhen koobelna nε esa djas tɔ tak. Tin é bi aasa esesεε e εbyonj ε Pak.»

13 Bεdjekel eezetó pe del ε tak. Be ka bela djas ε dáa Yezu nalee be ε. Bhii tak, be eezεni é εkoobal εbyonj ε Pak.

Nyel ne ghiya ε Yezu: kominyoŋ

14 Dáa εwala tak nakadjala ε, Yezu eezεdi kɔ mesa be ne bot ε lwoma.

15 Nyε eezεke nε nɔɔ náá: «Mε be ε mε eedyeebakwyel náá, mena deka εbyonj ε Pak'ak é di wat, esok ne náá, mε zuk!

16 Eteε náá, ye goka é mε lεe bin náá, mε aanàkabaade εbyonj εlak, kana mos, kεyaka nε dwoo esuk ε tak aabela lo tɔ Σyonj ε Zεεb ε. Tin, mε waabaade.»

17 Nyε eezεnɔɔ bεεle nadi ne vin tɔ tak ε. Bhii tak, nyε eezεghaapeε Zεεb, nyε eezεke nε nɔɔ náá: «Nɔɔka bεεle vin'ak. Kaaka yε pak'en, da bi é dε,

18 etee náá, egoka é, me lee bin, náá, kana mos, keyaka ne dwoo Eyoŋ ε Zeeb aazyε ε, me aanàkabaade menyok me vin.»

19 Bhii tak nyε eezεnoo mapa, baazεghaapεe Zeeb tɔ mendjaala, bhii tak, nyε eezεpyak ye, noo yε, djε bεdjekel be. Nyey ne noo náá: «Yak é nyel'am zekaaa kɔ esu ε len ε, gheesesaka deenek étεp bi neetetaala me.»

20 Nyε eebaazεdje be bεelε tak wat bhis dek. Nyey ne noo náá: «Bεelε yak ε bεelε εbhεŋ ε na bes ne Zeeb, εbhεŋ ε kwyalel ne ghiya yam see kɔ esu ε len ε.

21 Tin, guka náá, mot aaka me ε wak, bis ne ne é kɔ mesa yak!

22 Ye é tsεetse náá, Sεεŋεle Mən Mot ε waagwyε, dáa Zeeb nazekoobale ε. Tinaak, ha kpaa-ghoŋ ne mot aakεka nyε ε!

23 Tin, bεdjekel moo tin é djinel pak'ɔɔ náá, nwyak mot pak'ɔɔ aakεka Yezu.

Ye é εZε di boo-mot?

24 Bεdjekel ε Yezu moo tin é be meso pak'ɔɔ, etee náá, be nadi kwyel egu náá, εZε di dhil mot pak'ɔɔ.

25 Yezu eezεbɔɔza ne noo náá: «Bεmεkoozi me bɔɔ'sak di ààkwyel Zeeb o djas εpeke tyee wakoko kɔ lɔɔ. Bot ε di nyal be o djóoaa é, bot ε enεm esa.

26 Tin, yebɔ yε ààgoka ne edi é deenek. Etee náá, pε yibɔ, mot di boo-mot o, goka ne di tɔ beso é, dáa mao dhyeeb. Deenek, mot ε kwyel edi dhil mot o, goka é ne di mot-mesa me bɔɔ beso.

27 Etee náá, εZε di boo-mot? Ye é mot di kɔ mesa o, ohoo mot di be beso o? Ye é mot di kɔ mesa o, etsal e? Beeka mam é tɔ len tyee mot di sa bin mesa o!

28 Bi é bot ε nadi melu djas e ngwoobam tɔ mbee mebhowal o.

29 Tyε wat ne dáa Saag'am nadje mε Σyoŋ ε le ε, tyε tak wat me εpedje bin Σyoŋ ε tak.

30 Bi ε waadε edee ne medii kɔ mesa yam, tɔ Σyoŋ ε lam. Bi ε waadi kɔ mεbhóó mε mεkoozi mam étep bi neepéε membyak kam ne ebá Yisalaεl.»

Yezu eelεε Pyεed náá, nyε waaswonal nyε

31 Yezu eezεke náá: «Siməŋ, Siməŋ, gwaka! Satan bε É, nyε eebela ze étep εsyaal ε wo dáa bhum di syaalaa tɔ zyaagal étep εdis ezeeza ε.

32 Tin, ye be É, mε eedjaala étep'ɔ, e kaab náá, εdum ε wo di dum koŋ ne Zεeb εzεkεwyii. Tin, bula wo aabula daa lam ε, djeaa bɔn nyoog ghwyil.»

33 Pyεed eezεke ne Yezu náá: «Gheŋ, e di mε di'ak, mε eezemyaal εtó membok, neghu εsyee menabel.»

34 Wo gwaa Yezu zεbøøza ne ne náá: «Beta mε lεe wo, Pyεed, sa di tsεetse ε: E pum'ak mos, εsok ne bεkuu ne kɔk esok ebá, ye aabela wóó zeswonal mε esok elεl.»

Ngwyε epata, kpa, ne pel

35 Bhii tak Yezu eezεke ne nɔɔ náá: «Esok mε nalwom bin bi ke εsa mesa, toto ààbe ne ekpa, àànɔɔ ngwyε epata, àànɔɔ ekoko, ye nabε É sa wat nasu bin e?» Bɔɔ náá: «Ààbe. Bis nabε É ààsu sa wat.»

36 Deenek nyε eezεke ne nɔɔ náá: «Nenak e tokape deenek, ye moo É náá, ye goka É náá, mot di ne ngwyε epata bε ɔ, nɔɔ yε. Tyε wat ne mot di ne kpa ɔ, nɔɔ kpae, dɔɔ ne mot di ààbe ne pel ɔ, goka É ne εbøømsa ndjookuwa ye étep εkεbøøm pel.»

37 Etεε náá, ne tsεetse betka mε lεe bin náá, ye goka É náá, etεp ee ekwyala naleεε kɔ εsu ε lam náá:

“Nyε nalaŋaa tɔ lɔɔg bot ε na mbee mesa.” Ne tsεetse etεp ee naliiel kɔ εsu ε lam ε, goka é ye seε.»

³⁸ Bhii tak bεdjekel eezεke ne ne náá: «Gheŋ, beea! Bis é ne epεl ebá.» Yezu eezεke ne nɔɔ náá: «Yenek, eedjala.»

Yezu εpedjaala pε kɔ etsok ε pyeeb ele e Oliv

³⁹ Yezu eezεwyis. Nyε eezetó pe kɔ Ətsok ε pyeeb oliv, dáa nyε nabela ne εsesa sok ε. Bεdjekel bε zokadu nyε.

⁴⁰ Bhis bε nakum e di tak ε, Yezu ε boo ke ne bεdjekel bε náá: «Djaalaka Zεεb étεp bi εzεkεkwye e mεbhowal.»

⁴¹ Bhii tak nyε eezetiila ba zii tyee wusa pwak, nyε eezεkwyit mεboŋ si, nyε moo djaala.

⁴² Nyε nadi é keke tɔ mendjaala mε náá: «Saag'am, wɔ kwyel ɔ, wɔ é ne ghwyil εdis bεεlε mezuk mak sok bhwoob'am. Ye nákoo zo di, ye goka é náá, εkwosak ε lɔ sael, ààkabe yam.» [

⁴³ Tin, wɔ gwaa fofop ngɔt zokadus tɔ gwoo, zεdjε nyε mεghaaz mε εmaad.

⁴⁴ Yezu tɔ bεbebwl ne bwoo, nyε eebaazεnenal nyel tɔ mendjaala. Ediidyok moo tin é pak nyε e nyel, é see e bɔs dáa mεtɔ mε ghiya.]

⁴⁵ Bhis nyε nazεdjaala ε, nyε eezεwyεl, sik pe kyee bεdjekel bε nadi é. Nyε ka kεbela bε bɔɔ djas mendjaa mε si é egó ne kwyεsa ghoŋ nazekwyεsa bε tɔ elyem ε.

⁴⁶ Nyε eezεke ne nɔɔ náá: «Étεp yé bi di edja gó? Wyεlka, da bi é djaala étεp εkaab náá, bi εzεkεkwye e mεbhowal.»

Yezu eemεtaa

47 Ye nabelaa é Yezu dinaa elii, tin, Yudas, ngöt tō bëdjekel bε, eezetuula ne edhuu ε bot. Bhii tak, Yudas eezetiila pε dāa Yezu étēp nyε neebeedal nyε.

48 Tinaak Yezu zokaaake ne ne náá: «Yudas, ye é ne m̄ebeedela menek ε wɔ dika Sεεŋεlε Mɔn Mot e?»

49 Dāa bot ε nadi gyee ne Yezu o nabee sa nadi kwyel εsael é di'enek ε, bε é boozedji nyε náá: «Għej, wɔ εpekwyl náá, bis lum bε ne epel e?»

50 Ngöt pak'ɔɔ zokakwyal mot-mesa mε boo għaa-Zeeb, zetsaal nyε elo pε kyee mbɔ e għej.

51 Tin, Yezu é booke ne nɔɔ náá: «Betka, eedjala.» Bhii tak Yezu eezemet elo mot tak, pyon tak eezegel.

52 Bhii tak, Yezu eezke ne eboo bęgħaa-Zeeb, ne bebaalel ε kok Ndjaa-ebuwa zenɔɔ bepaa ε eYuda zyε, zemet nyε o. Nyε náá: «Bi zyε ne epel ne eghwyes é, e ke é náá, bi zemet é mot djii?»

53 Bi ε bee o, melu djas, mε nadi é, ne nen tō kok Ndjaa-ebuwa. Bi nabε é àasaa náá, bi met mε. Ghuna yak εwala é yibɔ, yii ghwyil ε egħwyitok.»

Pyεεd eeswonal Yezu

54 Dāa be namet Yezu ε, bε eezetó ne ne pε ndjan ε boo għaa-Zeeb. Kaa bela tin, Pyεεd é du bε pε bhis kon, ba etsetaεpe ne nɔɔ.

55 Ye nabε é bε naapaada du kuku εbesse preeb. Tin, Pyεεd zokazedisi é gool du bε ne bot ε nadi tin o.

56 Dhiiti moma nadi é sa mesa tō ndjaa boo għaa-Zeeb o zokazbee nyε ndiindil egħol du. Moma tak ziegħwyák nyε «kpεeε», nyey ne ne náá: «Mot tak pe nadi é, bε ne Yezu!»

57 Wɔ gwaa; Pyεεd zeswonal, nyε náá: «Mam ààgu nyε.»

58 Ba mao εwala bhii tak, dhiiti mot-mesa ee-baaazegwyak nyε. Mot tak nε Pyεed náá: «Doo nε woy pe, wo é mot'oo.» Tin, Pyεed eezεbaaza nε mot tak náá: «Àabε. Ye tok mam.»

59 Tyee ba εwala wat bhii tak, dhiiti baazεke nε ghwyil djas náá: «Ye é tseetse náá, mot tak nadi é, bε nε ne, etee náá, nyε é mot kyee dik Ghalile.»

60 Tin, Pyεed eezεbaabooza náá: «Me ààgu sa wo di kwyel elii enek.» E di'enek, Pyεed dinaa é lii deenek, kuu eezεkək.

61 Ghej zokaliig mis, gwyák Pyεed bhii tak mis mao εezeboma. E di'enek, Pyεed eezεtaala sa Ghej nalee nyε é: «Esok nε kuu nε kók mos, ye aabela ε wo eezeswonal me esok eləl.»

62 Tin, Pyεed eezεwyis, tó, nyε moo tin é djii εbuεpe.

Yezu eeleearaa ne εbiaa

63 Bot ε nadi baal Yezu o moo tin é duk nyε. Bhii tak bε eezεnyuu nyε nε eghwyεs.

64 Be eezεbutale kaad kó mis. Bhii tak, bε moo dji nyε náá: «Naŋa! Σε nyuu wo?»

65 Tin, bε naalee nyε εbuεpe.

Yezu sok bhwoob boo zεεga ekukuma eYuda

66 Tó melem keej, bεpaa ε eYuda, bε nε eboo beghaa-Zεεb, zenoo beghaŋ ε mεkana me etsi eezεsεεga. Be eezεtel Yezu kuku boo kwan ekukuma eYuda, e di etεp dii péεaa wo.

67 Tin, bε eezεdji nyε náá: «Ye bε náá, wo é Mεsia o, lεεa bis!» Yezu eezεbaaza nε noo náá: «Me lεε bin náá, me é Mεsia o, bi aanàkwaamyaal me.»

68 Me ko dji bin kiya o, bi aanàkwaabooza me. Bi nakoodi ààmyaal, me εpelεε bin náá,

69 kan e dwoo elak mos, S^{ee}ñel^e M^{on} Mot aadi é ndiindil, t^o di dék ε Z^{ee}b na ghaa Ghwyil.»

70 E tyε enek, b^{oo} djas zedji Yezu náá: «W^o é M^{on} Z^{ee}b e?» Yezu zeb^{oo}za ne n^{oo} náá: «Ye é dáa bi zo ke enek. Ye é mam.»

71 Be kaa tsim ε náá: «Mena tokape ne gwyes ne mot aapit nyε o. Ne tseetse menabel bε emet eegwak m^{ek}pa me nuubε.»

23

Yezu sok bhwoob ε Pilat

1 Bot ε seega djas eezewyel, bhii tak beezeztó ne ne pε dáa kukuma Pilat.

2 Tin, bε moo tinaak é su nyε etep. B^{oo} náá: «Bis bela mot tak é, é besal bot ε mbyak es bε kus eghuub. Nyε epelu bot náá, bε nàdjε epata e lapo ne Sezaad. Nyε ke é náá, ye é nyey ε di M^{es}ia, e kwyel eleε é: “mekoozi”.»

3 Kukuma Pilat eezedji nyε náá: «W^oy é di mekoozi me eYuda?» Yezu eezeb^{oo}za ne ne náá: «Ye é dáa w^oy w^o emet ke enek.»

4 Bhii tak M^{ek}oozi Pilat eeke ne eboo beghaa-Z^{ee}b, ne edhuu ε bot nadi tin o náá: «Mam ààpabee tεp me di egoka ne εkwyesal mot tak ndje s^{os} ne ye é.»

5 Tin, bε eebaazεben gwood, tsim εlyelεpe náá: «Nyε epebesal bot, bε kus eghuub ne k^{ok}o mbi m^{ely}o me. Nyε nakan ne ye é, pε kyee dik Ghalile. Nyε eezetuula ne ye k^o Yude. Ye é nyε moo ne ye mos wak'ak.»

Yezu sok bhwoob ε mekoozi Elood

6 Dáa mekoozi Pilat nagwak m^{ek}pa menek ε, nyε é boodji náá: «Mot tak é mot Ghalile?»

7 Tin, bε eezεlεε nyε náá, Yezu nadus é pε kyee dik Elood, nadi kók kó tak ε. Deenek nyε eezεkyeed nyε pε dáá Elood. Ze bela náá, ye nabε é mεkoozi Elood naazyε, zekwyεeg ba mεlu tin tó Yeluzalem.

8 Mεkoozi Elood naadyeebamyaala εbuεpe dáá nyε nabee Yezu ε. Etεε náá, ye nabε é, nyε naadyeebagwak menduk ε Yezu. Nyε nadi esaa εboma nε nε. Nyε nadi suu é náá, Yezu sa dhiiti ndem mεbwala e mis mε, nyε neebree.

9 Tin, nyε eezεdji Yezu bεtε ne mεdjin, Yezu kadi é, «gwyem» ààbøøza.

10 Eboo bεghaa-Zεεb ne bεghaŋ ε mεkana mε etsi nadi é, tin, bε nadi é su etεp e mεpita εbuεpe kó lo ε Yezu.

11 Mεkoozi Elood bε ne esodja bε zokaduk nyε, go nyε. Bε nabee nyε é tyee ba vaŋ put mot deenek. Bhii tak bε eezεbet nyε mbεε wolo kaad, bhii tak bε eezεswaal nyε pε dáá kukuma Pilat.

12 Mεkoozi Elood bε ne kukuma Pilat nabε sok é, ààgwakel. Dwoo ε tak é bε nakan εgwakel pak'øø.

Bε eezεpée Yezu epée e εsyee

13 Kukuma Pilat eezεboma e boob bε ne eboo bεghaa-Zεεb, ne ekukuma eYuda, zεnøø bεdhiiti bot ε del,

14 nyε eezεke ne nøø náá: «Bi zyε mε ne mot tak é, etεε náá, nyε εpebesal bot bε kus εghuub. Deenek ye bε é mε eedji yε tanjal e mis min wak, ka bela náá, mam ààpabee embee etεp ee bi zεpit nyε étεp tak ε.

15 Mεkoozi Elood nabε é ààbela nyε ne ndjε søs etεp tak é nyε naswaal nyε wak. Deenek mot tak ààpasa dhiiti tεp mena di egoka ne εgó ε nyε kó esu ε tak ε.

16 Etep tak é di náá, mε waalwom náá, bε nyuu nyε ne mεka. Bhii tak da mε é bet nyε.» [

17 Eghenj mεbyonj mε ePak djas, mεkoozi Pilat nabε é ne εzel ε wyisal mot membok ngöt.]

18 Wɔ gwaa bɔɔ djas zokazetsim náá: «Góa nyε, da wɔ é bet bis Bhaalabas.»

19 Zε bela náá, Bhaalabas naametaa é, étep nyε nagó mot esok bot ε mbyak'ε nabe boo dho ne eLəm ε.

20 Dáa Pilat nakwyel εbet ε Yezu ε, nyε eebaazεdji εdhuu ε bot.

21 Deeneck bot djas zetsim εlyelεpe náá: «Bema nyε e melaaba! Bema nyε e melaaba!»

22 Pilat zokazεbaadji bε tyee djia esok elεl, nyε náá: «Mot tak sa yaa εbiyo ee? Mε ààpabee ghamen bi di é ke náá, nyε góaa ε. Etep tak é mε ke náá, bε nyuu nyε ne eghwyεs, da bε é bet nyε.»

23 Ghuna bot nadi ebetal ne etsim εlyelεpe náá, nyε bemaan e melaaba. Etsim bɔɔ naadhaa Pilat.

24 Deeneck Pilat zokazεtsaal tεp dhen náá, ye kaa sael dáa εdhuu ε bot kwyel ε.

25 Tin, kukuma Pilat eezεwyisal mot bɔɔ nadi kwyel náá, nyε wyisal o. Mot tak nametaa é, etεs náá, nyε naabe boo dho, mot zokagwyε e dho tak.

Yezu eebemaa é mεlaaba

26 Dáa bε nadi tó ne Yezu ε, wɔ gwaa bε zεboma ne Simoŋ mot dεl ε Silen. Nyε nadi é dus ye ε pε pyeeb. Esodja zokamet nyε, zεdjε nyε melaaba nyε kwyeε Yezu ε εbεp ε ye pε bhis koŋ ε Yezu.

27 Zukamwaa ne mot mεdhuu-mεdhuu nadi edu bε, zεnɔɔ boa é dje mεgwyε ne etaŋal kɔ εsu ε le.

28 Tin, Yezu zokazeliig mis, gwyák bε. Nyεy nε nɔɔ náá: «Boa ε Yeluzalem, nàdjeka kɔ εsu ε lam! Bi goka nε εdje ε étep'en nε étep bɔɔ bin!

29 Dáa di náá, εwala mot aake náá: “Mεnyɔ nε boa di náá, bε aanàkwaabya ɔ, nε bεkwyiid ε boa, zεnɔɔ boa di ààgu dáa mɔn di djεaa εbel ε!” moo é, yε eezekunaa, nε tseetse.

30 E di'enek, bot ε waake nε mεtsok náá: “Dha dumaka kɔ les!” Nε eghooda náá: “Dha syelka bis!”

31 Etεε náá, kwyii le bes saaa deenek, gwyaaza nε syeela le? Bε aakasa dáa nε yε?»

32 Esodja baazetó nε botom εbá, bεmbee ε bot, bε neegó bε, bε nε Yezu lɔ̄g wat.

33 Eghεj bε nakum e di bε di djóo «Bhobho Lo» ε, esodja zokazebem Yezu e melaaba, nε bεmbee ε bot εbá, nwyak pε mbɔ e ghej, dhiiti pε mbɔ εmyεl.

34 Yezu é boozεke náá: «Pela bε, Saag'am, etεε náá, bε ààgu sa bε di sa ε.» Bε eezεkaa ekaad bε, bhis bε nazesa εgwyeeg ε.

35 Mεdhuu mε bot nadi é, tin é bee. Ekukuma e eYuda moo é gɔ nε duk é nyε. Bɔɔ náá: «Nyε naatsik bot εsis. Nyε kaa tsik nyel'ε εmet, yε bε náá, nyε é Mesia Zeeb natɔ ɔ!»

36 Dɔɔ nε esodja pe nadi egɔ nε εduk ε nyε. Bε zokazetiila, wɔ gwaa bε djε nyε mεnyok mε na bwaaz-bwaaz.

37 Bɔɔ nε nε náá: «Yε bε náá, wɔ é mεkoozi mε eYuda ɔ, tsika nyel'ɔ wɔy wɔ εmet!»

38 Pε εko ε melaaba ε Yezu, ye nabε é, bε naabεk mao pes le kwyala kɔ tak náá: «MΕKOOZI MΕ EYUDA É NWYAK.»

39 Tɔ bεmbee ε bot εbá nabemaa e melaaba ɔ, ngɔ naabyasal Yezu. Nyεy nε ε náá: «Wɔ paaleε náá,

wə é Mesia. Deenek, tsika nyel'ə tə esyee, da wə é baatsik bisə.»

⁴⁰ Tinaak dhiiti mbee mot naadjə sə mebə. Nyey náá: «Wə ààkaab Zəeb e, é di wə di ezuk dáa nyey'aak?»

⁴¹ Yenabel mezuk e goka, etee náá, mena gwyc é, étəp embee esesee bena. Ghuna mot tak nabə é àasa εbiyo.»

⁴² Bhii tak, nyε eebaazeke náá: «Yezu, sa wə ààdjisa mε, dwoo wə aaboozye dáa məkoozi tə εyon ε lo ε.»

⁴³ Yezu eezεbəøza nε ne náá: «Tsεetse ne tsεetse, mε leε bin ε náá: Mos wə aadi é nε nam tə del ε məmyaala.»

Esyee ε Yezu

⁴⁴ Dáa dwoo nadi e moo kuku mwos ε, wə gwaa egwyitok zəgwyiidela kə dik djas, kəkum dwoo e leega.

⁴⁵ Ka seka é, boo kaad na pip-pip di é bək Dheŋ na Dεe ne boo koo, tə kok Ndjaa-ebuwa o eezεnyee kuku tak.

⁴⁶ Yezu zokazetsim εlyelεpe, nyε náá: «Saag'am, mε eenøø sisimam, wa tə məmbə mə.» Bhis nyε nalii məkpa menek ε, nyε eezεsil eswos.

⁴⁷ Dáa kukuma løøg esodja nabee etəp binek ε, nyε naaduwal Zεeb. Nyey náá: «Mε bee é náá, mot tak nabə é ààgu təp.»

⁴⁸ Mədhuu mε bot ε nazyε, zεbee etəp ee nadi sεe e di tak o, naabee esesee binek djas. Bhii tak bε eezεsik, məmbə kə elo, ne ghoŋ tə elyem bøø.

⁴⁹ Bεsø ε Yezu djas nε boa nadus bε ne be nøø pε kyee dik Ghalile o, nadi é, ba εtsetaεpe é bee esa ee nadi sεe ε djas.

Muu ε Yezu eedelaa

50-51 Ye nabε é nε dhiiti mot, din ε le Zozef. Nyε nadi é, mot del ε Alimate dhiiti ghaada eYuda. Nyε nabε é tete mot, epiki. Nyε nadi ebwood náá, Eyon ε Zeεb zyε, ye nàkwyii zo di náá, nyε nabε é mot ngöt tø bot boob ekukuma e eYuda. Nyε nabε é ààmyaal egeka bøø, ne esesel bøø.

52 Nyε é boozetó pe dää Pilat kewaab muu ε Yezu.

53 Bhii tak, Zozef zokasil muu ε Yezu e melaaba, zewol nyε tø bheeza na puu, zεnεeg nyε tø evit ε bes, yii nakpakaan tø gho εkok ε.

54 Ye nabε é dwoo εkoobal esonok étøp dwoo saba. Tin, nabε é saba moo aakan.

55 Boa nadus be ne Yezu pe kyee dik Ghalile o eezetó løøg wat be ne Zozef. Bøø zokabee evit ε Yezu ne dää be nanεeg muue tø tak ε.

56 Bhii tak be eezesik pe ghaada kεkoobal bεmul, ne bεmenanas étøp εke løøb muu ε Yezu. Dwoo saba be eezewala dää etsi di é lεe.

24

Egomel ε Yezu

1 Kεεŋ tø mεlem mε yenga boa zetó pe evit. Be nató ε ne bεmul ne bεmenanas be nasa ε.

2 Be ka bee tin é, εkok ε nadiila evit ne yε ε moo é mbijela εtsetaepe ne evit.

3 Dää be ka ni tø evit ε, be nabε é ààkabela muu ε Gheŋ Yezu.

4 Esiiza bøø nadi é ye moo mbøs. E di'enek, botom bεbá eezetuula be, ne ekaad e na kas-kas.

5 Boa é boosil mis pe si ne bwoo. Botom binøk eezεke ne nøø náá: «Étøp yé bi di saa tø myoŋ mot di náá, nyε é ne tsik o?

6 Nyε tokape wak; nyε eezegom. Siizaka sa nyε nälεε bin esok bi ne nɔɔ nadi pε Ghalile ε:

7 “Ye goka é náá, bot ε mesyem met Sεεŋεle Mɔn Mot, bem nyε e melaaba. Bhis melu meləl, ye goka é náá, nyε gom.”»

8 Tin, bε eetaala sa Yezu nalii ne nɔɔ ε.

9 Bhii tak bε eezεdus pε mεvit, sik pε dεl, kεbaŋa bεdjekel kam ne ngɔt nalik o zεnɔɔ bak bεdhiiti bεdjekel.

10 Bot ε tak nabε é Maali moma dεl ε Makdala, Zan zεnɔɔ Maali, nyεeg ε Zak. Bεdhiiti boa nadi bε ne bε nɔɔ o, nabaazo zεlεeε bot ε lwoma etεp binek ε tyε wat ne bot ε nazεlεeε sok o.

11 Deenek, bε nabε é ààdyeebamyaal tεp tak, bɔɔ nadi gek é náá, etεp ee boa binɔk nadi lεε bε ε, nabε é etsal.

12 Tin, Pyεed zokazεwyεl «piya», sum kaab, tó pε evit. Kuma nyε nakum e di tak ε, nyε eezεmalal, gwyák tó evit, ààbee muu. Nyε nazobee ε ekaad e na puu bε napil nyε tó tak ε. Bhii tak nyε eezεnɔɔ nyel, sik pε ndjaa é djoka kɔkɔ mbi sa nyε bee ε.

Yezu eetel nyel ne bεdhiiti bεdjekel εbá pε ze dεl ε Emayus

13 E dwoo tak wat, bεdjekel nadi etó pε dεl ε Emayus, dεl ε tak na tseta ne Yeluzalem tyee ba mewala mεmbá goŋ mεko.

14 Bot ε tak nadi sɔs etεp djas ee nadhan ε.

15 Dáa bε nadi kuku kyeed é εtaŋal ne εsɔs ε, wɔ gwaa, Yezu nyε εmet zokazεtiila pε yɔɔ, nyε eezεni e lɔag'ɔɔ. Be moo tin é kεsama wat.

16 Bε nadi bee nyε. Tin, ye nabε é ne sa wat nadipal bε mis etεp bε needi ààgwyak nyε é.

17 E di'enek, Yezu eezedji bε náá: «Eyé bi di sós biyo, é kεgba-a-gba?» E di'enek, bε eezetyaa, mεnyel e teka nε eghoŋ tó elyem.

18 Ngöt pak'oo, mot nadi djóoaa Keleopat o zokazεke nε nε náá: «Pε kɔ dεl ε Yeluzalem djas, mot di ààgu etεp ee sεe penek tó tsil mεlu mak é woy wο smet!»

19 Yezu eezedji bε náá: «Ha yé sεe penek?» Be eezεbøza nε nε náá: «Sa nasεe dum nε Yezu mot dεl ε Nazalet ε! Nyε nabε é ngoolel-mεkpa ε Zεeb ngöt nε mεbwala εbuεpe. Nyε naalyaal ye tó koko mesa mε, nε etεp ee nyε nadi lelii é mis ε Zεeb nε e mis mε bot djas sε.

20 Bot ε di kɔ elo eboo bεghaa-Zεeb bina o, nε ekukuma bina naaka nyε étεp bε neepέε Yezu epέε e esyee, da bhii tak, nyε é kε εbemaa ε, é melaaba.

21 Bis nadi é, nε εbwaalel náá, nyε nabε é mot nawaazεpεk Yisalaεl e bhel o. Saabεgøs é náá, ye moo mos é mεlu mεlel etεp binek djas nazεsεe.

22 Bεdhiiti boa tó εdhuu εlis eediaadjoka bis. Ye é tsεetse náá, ye bε é bε eetó pε εvit tó ghooghom mεlem.

23 Deenek, bε bε ààbee muue. Bhii tak bε eezεlεeε bis náá, ye bε é, Zεeb eebεe bε mis mε bee efop. Efop e tak lεe bε náá, Yezu é nε tsik!

24 Bεdhiiti pak'es zokató pε εvit, bε ka bela es-onok é dáa boa binøk nazolee. Tin, Yezu nε Yezu nyε εmet é di náá, bε nabε é ààbela nyε.»

25 Bhis yenek Yezu eebøza nε nω náá: «Bi tok nε etsoŋ, etεe náá, εlyel ε bin nε εmyaal etεp djas ee bεngooolel ε mεkpa ε Zεeb nakwyal ε!

26 Ye nabε é ààgoka náá, Mεsia zuk. Bhii tak é nyε aaka ni tó duma yε?»

27 Bhii tak nyε moo tin é lεε bε etεp ee nałεεl dum nε nε tø ekwyala ε djas. Nyε nakan é, tø etsi ε Moiiz, zənəo yii ekwyala mε bədhiiti bəngooolel ε məkpa ε Zεeb.

28 Dáa bε nabε, bε moo kunaa nε dəl ε bε nadi é tø ε, Yezu eezεsa tyee náá, nyε nadi dhaa yε.

29 Tin, bε eezεbee nyε. Bøø nε nε náá: «Pokosulal menabelka wak, etεε náá, dwoo eezesila. Egwyitok moo aagwyiidela.» Tin, nyε eezεmyaal εsulal e di wat bε nε bε nøø.

30 Deenek, bε eezεdisi e mesa bε nε bε nøø, bhii tak nyε eezεnøø tsim mapa, nyε eezεghaapεε Zεeb, nyε eezεpyak, nøø yε dje bε.

31 E di'enek, mis møø eezεbεŋel, bhii tak bε eezεgwyak nyε. Tin, wø gwaa nyε zədiib bε e mis.

32 Bε moo tin é søs pak'øø náá: «Elyem bε mena àadi dak esok nyε di é lii nε nena gba-gba ε, esok nyε di kaada mena sa ekwyala nadi é lεε ε?»

33 E di'enek wat, wø gwaa bε zəwyel «ngbat». Bε eezεsik pε Yeluzalem, bε eezεbela bədjekel kam nε ngøt e di wat bε nε bədhiiti bot ε løøg'øø.

34 Bøø é keke náá: «Ye é tsεetse náá: Għenj eegom tø εsyee! Simøn bε é, nyε eebee nyε!»

35 Tin, bøø bε εmet eezεni é baña bε dáa ye nadhaa nε nøø pε bε nadus ε, nε dáa bε nakagwyák Yezu esok nyε napyak mapa ε.

Yezu eelyaal bədjekel bε geķa, bε neegu náá, nyε é nε tsik

36 Dwoo tak wat, bikoko, dáa bədjekel nadi bε dinaa é søs pak'øø ε, Yezu nyε εmet eezεtuula tø løø. Nyε nε nøø náá: «Zεeb djε bin egwyem!»

37 Bədjekel djas moo pwak, bə moo é nə bwoo. Nə tsəetse, bə nagu ε náá, bə eebee dim, ghuna ye é Yezu.

38 Yezu ka ke nə nəo ε náá: «Étəp yé bi di pwak? Etəp yé bi di nə meso?

39 Gwyákeka meezy mam, nə məko mam. Nə tsəetse ye é mam. Bwooka mə, da bi é gwyák mə. Dim tok nə epuud nə egwyés dáa mam, dáa bi di bee'aak.»

40 Nyε eezεke nə nəo deenek. Bhii tak, nyε eezelyaal bə məmbə nə məko mə.

41 Dáa bə nadi bə dinaa àànyø εmyaal náá, Yezu eegom ε, tin, Yezu eezεdji bə náá: «Bi é nə edee e dek wak ee?»

42 Tin, bə eezεdje nyε pes su ndika.

43 Wə gwaa Yezu zənəo yε náá, də e mis məo.

44 Bhii tak nyε eezεke nə nəo náá: «É sok mə nadi menabelka dinaa é di wat ε, mə nabə é, mə naalεe bin náá: “Etəp ee di kwyala kə esu ε lam tə etsi ε Moiiz, nə tə Mekana mə bəngooolel ε məkpa ε Zεεb nə tə bemekana mə Medjeeb ε waasael djas.”»

45 Yezu é boozedje bə etsonj étəp bə neegwak sa nakwyalaa ε.

46 Nyεy nə nəo náá: «Beeka sa ze kwyalel é: Ye goka é Mesia zuk, da nyε é gom bhis məlu mələl.

47 Ye goka é náá, bi tuud bot nə din ε lə pə dáa bot ε di ààbə bot ε mbyak eYuda o djas, kan pə Yeluzalem náá, bot liig elyem. Tin, Zεεb ε waapel mesyem məo.

48 Biyø ε kwaa di bətyaases esee ee bi zebee ε djas.

49 Bhii tak, mam εmet ε waadhis sa Saag'am nakek ε. Ye kabə biyø bə εmet o, dika tə ghaada, étəp εbwood náá, Zεεb djε bin ghwyil aadus tə gwoo ε.»

Yezu eebyet tɔ gwoo

50 Bhii tak, Yezu ε zewyis, bε nε bεdjekel bε, kɔ ghaada, nyε eezet̄ e ngwoob dεl ε Bhetani. E di'enek, nyε é boo bin mεmbo pε eko, zεsεε bε mεtel.

51 Esok nyε nadi é sεε bε mεtel ε, nyε eezεbεka nε nɔɔ, byet tɔ gwoo.

52 E di'enek, bεdjekel é booduwal nyε, bulu, zyε pε Yeluzalem tɔ boo mεmyaala.

53 Bε naaka didi é tɔ kok Ndjaa-ebuwa mεlu djas, étεp εduwal ε Zεεb.

Bekwel
Bekwel: Bekwel (New Testament)

copyright © 2024 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bekwel

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Apr 2025 from source files dated 26 Apr 2025

93bbeee1-b255-555f-8c39-01878a3cad57